

ՐԱՏՆՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՓԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՇՈԿՏԵՄԲԵՐ 2, 1913.

Ե՞ 40

ՊԵՆՏԻ ՄԱՆՍՈՒՍԼԱՐ

ՔՐԻՍՏՈՍ ՊԻՐ ՄԱՍԱՆԸ ՄԸ ՏԸՐ

2.

2. Պու իքի տէնրլիք թէտգիգաթ նէթիճէ-
սինտէ թէհազգիւզ էյլէմիշ տիր քի, ինճիլէ-
րին տէօրտիւ տէ թարիխի միլատըն իլք աս-
րընտա եազըլմըշ տըրլար: Պուստարտան Մար-
կգս ինճիլի էն էսքիսի օլուպ 60 իլէ 70 ա-
րասընտա պէլքի տահա էվլէլ, թահրիբ էտիլ-
միշ, քէզալիք Մատթէոս 70 տէն էվլէլ եա-
զըլմըշ, լաքին Մատթէոսընքի էվլէլէճէ Իպ-
րանիճէ եազըլմըշ օլուպ, Իպրանիճէսի 60 տան
տա էվլէլ օլմագ կէրէք տիր: Ղուկաս ինճիլի
70 իլէ 80 արասընտա, Յովհաննէսինքի իսէ 90
իլէ 100 արասընտա եազըլմըշ տըր:

Վէ չիմտի պու մուհարրիբլէրին էսէրլէրի-
նի, օ վազթլարտա եազըլմըշ օլան հէր հանկը
պիր մուհարրիբլին էսէրլին թէտգիգ էտէր կի-
պի պիթարաֆ պիր Ֆիքր իլէ թէտգիգ վէ
մուայէնէ էթսէք կէօրէճէյիլ քի, պազը չախ-
սի ունսուրլարը, եանի հէր պիրինին մագսէտ
վէ նօգթա ի նազարընը հիսապա ալըրսագ,
անլէր հէր հանկը թարիխի մուհարրէրաթ կիպի
իթիմատա չայսն էսէրլէր տիրլէր: Վազաա
պազը վազըլար պիրպիրլէրինտէն ֆարզը
սըրատա թէրթիպ օլուսմուշ, վէ պազը վա-
զըլարա հէր միւլէլիֆ քէնտի նօգթա ի նա-
զարընտան պիր մանա վէ էնէմմիյէթ աթֆ
էյլէմիշ իսէ տէ, պու չախսի ունսուրլար
վէ պու ճիւզի ֆարզլար անլէրին չէհատէթի-
նին էնէմմիյէթին թէնզիլ էտէմէզլէր:

3. Պազը թարիխի վազըլարը միւնթա-

զիտլէրին էքսէրի գապուլ էթմէյէ մէճպուր օլ-
մուշ տըր: Պուստարտան պազըլարը աթիտէ-
քիլէր տիր:

(1) Խրիսթիան ճինիկին գուհուրը.— Իլք
ասըն իլք նըսֆընտան իթիպարէն տիւնհատա
Խրիսթիանըզ նամընտա պիր աին գուհուր է-
տիպ կիթտիքճէ քէսպ ի վիւսաթ էթմիշ, վէ
պու աին՝ Յիսուս Քրիստոս նամ պիր զաթըն
իւզէրինէ թէէսիս էտիլմիշ տիր: Պու աինին
քէնտի միւլէսսիսինէ օլան ալազասը ֆէննի վէ
թարիխի ուսուլտա թային էտիլմէլի տիր:
Պուտտալիլիք պիր տին մագամընտա Թարիխ
ի Միլատտան պէշասը էվլէլ մէվճուտ իտի: պու
տինի քի՞մ թէէսիս էթմիշ, վէ միւլէսսիսինին
պու աինէ ալազասը նէ՞ օլմուշ տըր: պուսու
ֆէննէն թային էտէպիլիբիլ: Խրիսթիանըզ
իչիւն տէ պէօյլէ եափմալըլըզ:

(2) Պօղոս առաքեալըն մուհարրէրաթը.— Մէյ-
տանտա պիրինճի ասըն սօն նըսֆընտա Թար-
սուսու Պօղոսըն, եէտիլլէ եազըլմըշ օլտուզ-
լարընա չիւպհէ էտիլմէյէն պազը էսէրլէր վար
տըր, էզ ճիւլլէ Սէլանիքլիլէրէ, Կորնթոս-
լուլարա, Գաղատիալըլարա վէ Բօմալըլարա
եազըլմըշ օլան ըէսալէլէր: Պու էսէրլէր վէ օ
էսէրլէրին մուհարրիբլի օլան զաթ՝ Յիսուս Քրիս-
տոս հազընտա պազը չէյլէրէ չէհատէթ էտիյօր
քի պու չէհատէթ ֆէննէն մուհաքէմէ էտիլմէք
կէրէք տիր: Պու մուհաքէմէ նէթիճէսինտէ
պազը թարիխի նէթիճէլէրէ վասըլ օլույօրըզ քի,
անլէրտէն Յիսուս Քրիստոս նազարէն պազը
նէթիճէլէր իսթիլարաճ էտէպիլիբիլ: էզ ճիւլլէ,
Անըն էօլիւմիւ վէ գըյամը, հաղորդարիւնը
թէէսիս էթմէսի, Մէսիհիք իտտիասը վէ
սաիրէ:

(3) Պագը քարիխի գայջար վար տրւ.— Պու գայտարըն էնէմմիյէթինի անլայապիւմէք ի-չիւն տէրիսթըր էյլէմէլի իզ քի, օ վագթլար-տա մաթպաա եօզ իտի, վէ իւք ասրլարըն սայըտա ազ օլան էսէրլէրի՝ սօնրաքի ասրլար-տա վուգու պուլան մուրիպ մուհարէպէլէր նէթիճէսինաէ թէլէֆ օլտուլար:

Պու թարիխի գայտարտան աթիաէքիլէր շայան ը տիգգաթ տըր:— Իրէնիոսընքի (Թ. Մ. 180), Թաթեանընքի (Թ. Մ. 150), Յուստինոս Շէհիտինքի (Թ. Մ. 150) փափիսընքի (Թ. Մ. 140) տան էվլէլ Պողիկարպոսընքի (Թ. Մ. 111) վէ սաիրէ:

(4) Տիկէր պիր վագըա շու տըր.— Յիսուսըն էօմրիւնիւ ֆաիգ իւթ թապիայը եանի միւճիգէի անտէն չըգարարագ, սըրֆ թապիի պիր վագըա մագամընտա թարիֆ էթմէք իւզրէ, պու իքի տէհր դարֆընտա մէյտանա գօնուլան հիչ պիր նազա-րիյէ ումում միւնթագիտլէր թարաֆընտան գա-պուլ օլունմամըն տըր: Ինճիլլէրաէ պիրինին թա-րիխի տէյիլ տէտիյինի սիկէրի թարիխի տէյու գապուլ էթմիլ, պիրինին մագուլ պիր թէֆսիր մագամընտա մէյտանա գօյտուղու նազարիյէի տիկէրի գայր ի մագուլ տէյու ըէտտ էյլէմիլ տիր: Մէսէլա, Բընան՝ Յովհաննէս Ինճիլլիտէ թարիֆ օլունան պագը վագըալարը, էզ ճիւմլէ Ղազարոսըն գըյամը թարիֆինի թարիխի տէյու գապուլ էթմիլ, Սթրաուս պունու ըէտտ էթմիլ: Քիյմ՝ Քրիստոսըն գըյամընտան սօնրա Ղու-կաստա զիք օլունան վագըալարը թարիխի տէյիլ տէյու ըէտտ էթմիլ, պաչգալար օ վա-գըալարը գապուլ էթմիլ վէ անճագ հիսսիյաթ խաթաը եանի խայալի տէյու թէֆսիր էթմիլ: Պիրի միւճիգէլէրի հագիգի վագըալար տէյու ալըպ Քրիստոսըն ալտանտըղըն վէ ալտաթ-տըղըն ֆարզ էթմիլ, տիկէրլէր օ վագըալա-ըն թարիխի օլմատըղընը գանն էթմիլլէր: Պագըլար Յիսուսա տաիր հիքեայէ օլունան հէր չէյի մասալ տէյու թարիֆ էթմիլլէր, տի-կէրլէր մութլագա անլէրին արգասընտա թա-րիխի վագըալար պուլունտուղունը գապուլա մէճպուր օլմուլար տըր: Շունը տէրիսթըր էթմէլլիլ քի պու միւնթէգիտլէրին ճիւմլէսի տէ ֆաիգ իւթ թապիայա եանի միւճիգէյէ ինան-մատըգլարը վէ սըղը սըղըյա ֆէննի թարիգտէ Յիսուսըն էօմրիւնիւ վէ Ինճիլլէրի միւթալէա էթտիլլէրի սէպէպտէն իչին իչինտէ տինի թէա-սիւպ եախօտ Խրիսթիանլըգ լէյհինտէ թարաֆ-կիրլիք պուլունմամըն տըր:

Իմտի պու վագըա նէ՞ ֆարզ էտէր:

Միւնթագիտլէրին պէօյլէճէ չիմտիյէտէք պիր նազարիյէ իւզէրինտէ իթթիֆագ էտէմէմէլէրի կէօսթէրիքի, Յիսուսըն էօմրիւնիւ միւճիգէսիլ թէֆսիր էթմէք չիմտիլիք միւմքին օլմա-մըն տըր վէ հէր հանկը պիր նազարիյէյի քեա-միլէն վէ գաթի պիր սուրէթտէ օ հայաթը թէֆսիր էտիյօր տէյու իստիա էթմէք ճաիզ օլա-մագ: «Յիսուս պիր մասալ տըր,» տէմէք եախօտ «Շայրիլլէր ալտանըպ ալտաթմըն տըրլար,» տէյու իստիա էթմէք, եախօտ «Քրիստոս քէն-տի թալիմլէրինի գատիմ տինլէրտէն ալտը,» տէյու իսրար էթմէք վէ սաիրէ տօղրու օլմագ: Պունլարըն հիչ պիրիսի ֆէննէն իսպաթ օլուն-մուլ գալլար տէյիլ տիր: Օլսա օլսա սըրֆ նազարիյաթ տըրլար:

Վէ չիմտի պու վագըալար վէ պու նէթի-ճէլէր կէօղիւմիւզ էօնիւնտէ օլարագ աւլ մէվ-գու ը պահսըմըգա տէօնէլիմ:

Քրիստոս թարիխի՞ մի տիր, վէ անրն թա-րիխի օլտուղունա տաիր նէ՞ տէրէճէ պիր թէէ-մինաթըմըգ վար տըր:

Պու սիւալա պիլ շու սուրէթլէլ ճէվապ վէ-րէճէյիլ, եանի էվլէլա Յիսուսըն հագընտա չէհատէթ էտէն շահիտլէրին սէօյլէտիքլէրինի անճագ իլմ ի թէվարիլին միւսաատէ էթտիյի տէրէճէտէ գապուլ էտէճէյիլ, վէ սանիէն օ գատարընը մանթրգ գալաիտինէ թէվֆիգէն թէֆսիր էտիպ անտէն ֆէննէն իսթինթաճ է-տիլէպիլէճէք հագիգի հայաթըն նէ օլաճաղընը իսթինթաճ էտէճէյիլ, եանի ագտէմէ տէտի-յիմիլլիլպի չէհատէթ վէ մանթըգա միւրաճաթ էյլէյէճէյիլ:

Յ. Գ. Գ.

Ա Մ Ե Ր Ի Գ Ա Տ Ա Է Ր Մ Ե Ն Ի Լ Է Ր Մ Ի Է Ս Ս Է Ս Ա Ք Ը Ի Լ Մ Ի Յ Է Տ Է

Ճ.

Էրմէնիլէր Ամէրիգատա եալընը թէայ-յիւլլէրինի թէէմին էթմէք, եախօտ սէրվէթ ճէմ էթմէք իչիւն չապալամայօրլար: Էրմէնի կէնճլէր Ամէրիգանըն գօլէճ վէ տարիւլֆիւ-նունլարընտա թահսիլ ի իլմ էտէրէք մանէվի իսուսուստա տա իլէրիլլէյօրլար: Պու միւլէս-սէսաթտա վէ տահա աչաղը տէրէճէտէն մէք-թէպլէրտէ ֆէնն վէ սանաթ թահսիլ իչիւն չալընը իքէն անլէր Ամէրիգալը ըէֆիգլէրին-տէն կէրի գալմայօրլար: Պէրաքս, պիր Ա-մէրիգալընըն չէհատէթ էթտիյի կիպի, անլէր

քէնտիւնքին զայր ի միւսախտ մէվգիւնքիննի պիւ-
լէնք օ պիւլլէրտէն զիյատէ զայրէթլէ իշլէրիննէ
պաղըյօրլար վէ նիչէ եւրլէրտէ միւքեաֆաթը
քէնտի Սմէրիդալը ըէֆիգլէրիննի էլլինտէն
գափմաղա մուվաֆֆադ օլույօրլար Սմէրի-
գատա թէմէքքիւն էտէն էրմէնիլէրինն էվ-
լատլարը պու մուվաֆֆադիյէթլէրիննն նէթի-
ճէսի օլարագ, իւմիտ էտէրիդ քի օ տիյարտա
մուհիմ մէվգիլէր ինրադ էտէճէքլէր տիր Պաղը
էրմէնի ֆամիլիալարընտա պուլլուստուս, օրա-
տա վալիտէյն ինկիլիդճէ դազէթալարա վէ
քիթապլարա չօգ մէրագ կէօսթէրմէյօրլար
իտի իսէ տէ, կէնճ էվլատլարը հէմ դազէթա
օգուսմադտա հէմ տէ շէհրին քիւթիւպիսանէ-
սինտէն քիթապլարա ալմը տիգդաթլէ անլէրի
միւթալէա էթմէքտէ իտիլէր: Պու շէյ պիլդէ օ
ֆամիլիալարըն միւսթադպէլի իշիւն էյի իւ-
միտլէր ինամ էտիյօր իտի: Կէլէճէք նէսլ Ա-
մէրիդալըլարտան թալիմ ու թէրպիլէտէ տա-
խի կէրի գալմալաճագ տըր:

Լաքին պու սըրատա պիլգիմ նազարը տիգ-
գաթըմըղը վէ մէրագըմըղը ճէլպ էտէն պաչգա
պիր մէսէլէ վար սըր: Ամէրիգատա պաղը
էրմէնի կէնճլէրէ տէ րասթ կէլտիմ քի անլէր
օրայա թահսիլ ի իւմ էտիպ վաթանա ավտէթ
էտէրէք միլլէթիմիլինն էվլատլարընը թալիմ
էթմէք ֆիքրիլէ կիթմիլլէր իքէն, մէքթէպի
պիթիւրաիքաէն սօնրա անլէր հա Ամէրիգա
մէքթէպլէրինտէ պիր մէվգի թութմուշլար
հախօտ թիճարէթ իշինն պաչալմըլար տըր:
Պու պիլգիմ իշիւն փէք մուհիմ պիր մէսէլէ
տիր: Պիլ վաթանտա «Ատէմ», տէյու հէր
թարաֆա միւրաճէաթ էտէր իքէն, իշթէ եէ-
թիլիպ կէլմիշ, միւթէալլէմ, միւթէֆէքքիր օ-
լան վէ միւրչիտ օլմաղա մուգթէտիր օլան ա-
տէմլէրիմիլինն պիլդէ պիր խայրը տօղունմա-
մադտա տըր: Օնլարըն Ամէրիգա կէնճլէրինն
թալիմ էթմէլէրինն իֆթիխար էտէրիդ վէ ան-
լէրի փարա հափմադտա կէօրտիւքճէ սէվլինի-
րիդ, լաքին պիլդէ, վաթանտաքի պիչարէ միւ-
լէթէ խայրլարը նէ տիր: Օ ազլար պաչգա-
լարա խըտմէթ էտիյօր, օ տօլարլար պաչգա
տիյարտա սարֆ օլունույօր, պիլդ իսէ ատէմ
դըլլէթի չէֆիյօրըդ:

Պու ճիհէթտէ պիր միւշքիլիմիդ տէ րու-
հանի մէմուրլարըմըղ ճիհէթիլնտէ տիր:

Վաթանտա քիլիսէլէրիմիդ վաղըսըղ փէրի-
լան պիր հալտա տըրլար: Նիչէ մուգթէտիր
վաղըլարըմըղ Ամէրիգայա հիճրէթ էթմիշ, նի-

չէլէրի գըթալտա թէլէֆ օլմուշ տըր: Իւմ ի
իլահի մէքթէպլէրիմիդ գաիֆ հալտա պուլու-
նուպ կէնճլէրի ճէզպ էտէմէյօր, վաղ օլմադ
խաթէյն մուգթէտիր կէնճլէրիմիդ Ամէրիգա
իւմ ի իլահիյաթ մէքթէպլէրինն կիտիյօրլար:
Վէ սօնրա նէ:

Էսքի հիքհայէ! Օրա կիտիյօրլար, հիւքսէք
թալիմ ու թէրպիլէ ալըյօրլար, հիւքսէք էօմրէ
ալըլըյօրլար, սօնրա վաթանա տէօնմէք: Ելթէ
միւշքիլ պուրատա տօղույօր: Հա՛նկը քիլիսէ,
հա՛նկը միշըն քէնտիլէրէ քեաֆի միգտար մաաշ
վէրէճէք: Սուստուս մէմլէքէթտէ տէվամ է-
տէն սօնսուդ մուհարէպէ վէ պիթմէզ գըթալ-
լա՛ր: Է՛հ, Ամէրիգատա տահա րահաթ օլ-
մաղա՛ր մը: Պէլքի տէ պիրագ պօրճ էթմիշ
տիրլէր, ծոռ էօտէմէք իշիւն պիր գաշ սէննէ
Ամէրիգատա վաղ էթմէլէր էլպէթ տահա էյի
օլուր: «Պիր գաշ սէննէ»! Օ պիր գաշ սէննէլէրին
սօնու նէ՞ գէման կէլէճէք աճէպա: Վաղ կէշ:
Արթըզ օրտա եւրլէշիլլէր, ծնլար տա պիթէր:
Եա պիր Ամէրիգա քիլիսէսինտէ հա տա պիր
խալը մաղադասընտա եւրլէշիլլէր:

Պաղէն տէ պէօլլէլէր Ամէրիգա իւմ ի իլա-
հիյաթ մէքթէպլէրինտէ օ գատար թէրագըր
էտիյօրլար, օ գատար ազաւսիւն օլույօրլար
քի, վաթանտաքի վաղըլար սնլէրինն նազա-
րընտա հէփ «Էսքի գաֆալը» օլույօրլար: Պէօյ-
լէլէր, վաղըլարըմըղա վէ ճէմաաթլարըմըղա
չէշմ ի հազարէթլէ պաղըյօրլար, իմտի ծնլար
իլէ ըէֆագաթ էթմէքտէն իսէ Ամէրիգանըն միւ-
թէրագըր ճէմաաթլարը իլէ օղրաշմաղը տահա
չէրէֆլի սայսալար հազըլարը հօգ մը:

Իշթէ պու ճիհէթտէքի միւշքիլաթըմըղ պու-
րատա տըր: Զաւալը՝ միլլէթ, իրչատ օլուն-
մադ իշիւն պէօյիւք ատէմլէրինն Ամէրիգա-
տաքի էվլատլարընտան պէքլէյօր իսէն գօր-
գարըմ ելւզտէ եէթմիշ պէշ մէյուս օլաճագ-
սըն: Օնլար պէօյիւք կէօլլէրտէ հիւգիւյօրլար,
սէնին տար կէօլիւնտէ հաչայամաղլար, ծնլար
օ կիւզէլ տիյարըն սէրպէսթ հաւալարընտա
նէմա պուլույօրլար, սէնին գան վէ գըթալ իլէ
տօլու օլան տիյարընա օ թէհլիքէլէր իշիննէ
նա՛սըլ աթըլսընլար, անլէրտէն պուսը թալէպ
էթմէյէ հազըրմըղ տա հօգ տըր: Պու պիր
գարուրի գաիտէ նէթիճէսի տիր:

Լաքին մէսէլէյի փէք գարանլըզ վէ պէտպի-
նանն տէ թէրսիմ էթմէլի տէյիլիդ: Ամէրիգատա
վաթանը վէ միլլէթի խաթրլարընտա վէ գալպ-
լէրինտէ սազլայան կէնճլէրիմիդ վէ միլլէթէ

խըտմէթ էթմէք իշխան ճան ամանլարըմըզ էք-
սիք տէյիլ տիր, չու գատար քի պազը միւէս-
սիր վասըթալար գուլլանըմագ կէրէք տիր:

Պու խոսոսուտա պիզիմ խաթըրմըզա կէ-
լէն թարիգ չու տըր:

Պիր կէնճ Ամէրիգատա էօմր թէլէֆ էտիպ
թալիմ օլունտուգտան սօնրա, խոսոսա օ-
րատա րահաթ էօմր կէչիրմէյէ տէ ֆուրսաթը
օլտուգճա վաթանա տէօնտիւլիւնտէ միւնասիպ
պիր մաաչ ալըպ հազըչըզըլ պիր էօմր կէչիր-
մէյի մէմուլ էթմէլի տիր: Պագ, պիր Ամէրի-
գալը միսիօնէր պիլէ քէնտինի ինճիլ իշինէ
ֆէտա էտիպ էճնէպի տիյարա կիթալիյիտէ
էփէյի րահաթ պիր էօմր կէչիրէպիլմէսի իշխան
քիաֆի օլաճագ պիր մաաչ ալըյօր: Լաքին
պու էրմէնի կէնճլէրէ պու եիւքսէք մաաչը
քիմ վէրէճէք տիր: Ամէրիգան Պօրտ մը: Պու
չէյ Պօրտըն մէսլէյինէ մուվաֆըզ տէյիլ տիր:
Մէքթէպլէրիմիզ վէ քիլիսէլէրիմիզ մի: Ան-
լէր քէնտի մուալլիմ վէ վազըլարընըն հաւնէս
մաաչարընը կիւճպէլա թէտարիք էտէպիլի-
յօրլար: Էօյլէ իսէ քիմ վէրսին:

Պէնճէ պունը Աւերիգասաֆի էրմէնիյիտ քի-
րարիֆ էրմէնի ճիրիտ: Ամէրիգա տօլարլարըն-
տան սէրվէթ երզան ատէմլէրիմիզ էքսիք տէ-
յիլ վէ իւմիտ էտէրիզ տահա արթաճագլար
տըր: Պունլար վաթանըն պու իշթիյաճընը տէֆ
էթմէյի քէնտի իւզէրլէրինէ ալմալը տըրլար:
Ամէրիգանըն ազ տօլարլարը թիւրքիատա չօզ
իւ կէօրէպիլի:

Ամէրիգա էրմէնիլէրի արասընտա պիր
ճէմիյէթ թէչքիլ օլունուպ, էփէյի պիր սէր-
մայէ թէտարիք էյլէսինլէր: Օրատա տիգ-
գաթլա թէչքիլ էտիլմիշ օլան պիր Գոր-
ծաղիտ [Ժողով] Ամէրիգատա թահսիլ էթ-
միշ օլան կէնճլէրի էյիճէ էլէքտէն կէչիրիպ
անլէրին արասընտան միւրչիտ օլմաղա էն միւ-
նասիպ սայտըզլարընը թիւրքիատա պազը
մուհիմ մէվգիլէրէ թաւսիյէ էյլէսինլէր: Պու
խոսոսուտա Ամէրիգատաքիլէրէ հարտըմ էթ-
մէք վէ պէօյլէսի միւրչիտլէրէ լայըզ մէվգի-
լէր կէօսթէրմէք իւզրէ թիւրքիատա տա պիր
գօմիսիօն թէչքիլ օլունապիլի: Պու իքի հէ-
յէթլէրին իթթիֆագ էթտիյի իշլէրէ միւնա-
սիպ սայլըն քիմսէլէրի Ամէրիգատաքի մէզ-
քիւր ճէմիյէթ տախի թասարզ էտէրէք միւ-
նասիպ պիր մէպլաղ անլէրին մաաչընա թախ-
սիս էտէպիլիլէրէ: Էլպէթ պէօյլէլէրէ թիւր-
քիատաքի ճէմաաթլար եա թային օլունտուգ-

լարը միւէսսէտաթ տա փարա վէրմէլի տիր-
լէր:

Պու կիւն պիզիմ ֆիքրիմիզտէ Ամէրիգատա
պուլունան պազը կէնճլէր վար ալը քի օնլար,
Ամէրիգատա տէյիլ թիւրքիատա պուլունագ
կէրէք տիրլէր: Վէ էյեր թաւսիյէ էթտիյիմիզ
ուսուլ թաթպիգ էտիլսէ օնլարըն հէր պիլիինի
վաթանտա՝ միլլէթին պիր ումուրը եա միւէսսէ-
սէսի պաչընտա կէօրէպիլի իտիք:

Չանըմըզճա Ամէրիգատաքի միւթէպլէմ
կէնճլէրիմիզտէ վաթանա վէ միլլէթէ տօղրու
չէտիտ պիր մուհապպէթ պուլունտուգու կիպի,
պու քէրրէ մաէլմէմուլիյէ կէօրտիւք քի Ա-
մէրիգանըն փարա գազանան էրմէնիլէրի ա-
րասընտա վաթան վէ միլլէթէ ճիտտէն խըտ-
մէթ էթմէյի արգու էտէն, վէ պու նէվ թէ-
չէպպիւսլէրէ հազըր օլանլար տա էքսիք տէ-
յիլ տիր: Անճագ իթթիֆագ էտիպ մունթա-
գամ վէ միւէսսի պիր սուրէթտէ իշլէմէք լա-
ղըմ տըր:

Պիզիմ կէօրտիլիւմիզէ կէօրէ էրմէնիլին
Ամէրիգայա հիճրէթի սալթ պազըլարըն հայա-
թընը: Քիւրտ վէ թիւրքիւն պալթատընտան
գուրթարմաղա խըտմէթ էտէն պիր վասըթա
մագամընտա թէլազըլ էտիլմէմէլի տիր: Չան-
ըմըզճա մուգատտէրին տահա պէօյիւք վէ
տահա մուհիմ թէտպիլլէրի վար տըր:

Օրատա օ պէօյիւք միլլէթ իլէ պու գատար
հազընտան թէմաա էտէն էրմէնիլէր իսթէր
խաթէմէզ օ գալմըն եիւքսէք մէտէնիլէթին-
տէն վէ նէճիպ սիթէթիտէն թէչէսիլլէնէճէք-
լէր, վէ պիրազտան սիւքիւն ու ասայիշ քէսպ
էտէճէլինէ իւմիտ էթտիյիմիզ վաթանա ան-
լէրին պիր միգտարը ալտէթ էթտիքտէ, միլ-
լէթ վէ վաթանըմըզ Ամէրիգա հայաթընտան
միւթէնտիր վէ միւթէնտիր օլաճագ տըր:

Պիզիմ վազիֆէմիզ պու ալայիմի տիգգաթլէ
թամիգ վէ միւթալաա էտիպ, անտէն միլլէ-
թիմիզ իշխան էն գիյատէ պէօյիւք մէնֆաաթ
չըգարմաղա սայ էթմէք տիր:

(Ինքիւրաթօր վափօրընտա) Թ. Գ. Գ.

— Ինքիլթէրատա հէր սէնէ կիւզլէրճէ
մանտափօսթլար թէտիյէ օլունամայօր, գիրա
փարայը գապզ էտէճէք օլան ձտէմլէր պազը
սէպէպլէրտէն փօսթախանէյէ կէլէմէտիքլէրին-
տէն, պիր սէնէ միրուր էթտիքտէն սօնրա օ
փարալար հիւքիւմէթէ գալըյօր:

ԱՀՎԱԼ Ը ՀԱՋՐՐԷ

Կիլիկիասա Էրմենիճե յիսանը. — Պու կիւն-
լէրտէ պազը Էրմէնի զազէթալարը Կիլիկիալը
Էրմէնիլէրին Թիւրքէ լիսան զուլլանմալարընը
մուսախէզէ հօլլու պէնտլէր նէշը էյլէտիլէր,
էզճիւմլէ Բիւզանդիոն, Ազասարս, վէ սաիրէ,
Պու՝ Փիլվազը միւթալէա վէ միւղաքէրէյի
տէյէն պիր մէսէլէ տիր: Էրմէնիլէրին Էրմէնի-
ճէյի քէնտի խանէլէրինտէ անա լիսանը էթ-
մէլէրի վէ մէքթէպլէրինտէ իպթիտաի թէտ-
րիսաթըն էսասընը օ լիսան իլէ գօյմալարը, օ
լիսանլա թէֆէքքիւր էաիպ գօնուշմալարը վէ
օ լիսանտա օգուլուպ տուա էթմէլէրի փէք
լազըմ տըր: Վէ Թիւրքէ թէքէլլիւմ էտէն
Կիլիկիալըլարըն վէ Անատօլուլարըն քէնտի
արալարընտա պու թէպտիլաթը իճրա էթմէ-
լէրի իչիւն հէր քէսին քէնտի էլինտէն կէլէնի
էթմէսի վաճիպ տիր: Լաքին մէզքիւր մուս-
խէզէլէրտէ խօշումուզա կիթմէյէն պազը խու-
սուսլար վար տըր: Էվլէլա պու պահսլար ու-
մում քրիստոս էհալլէյէ թէվճիհ էտիլմէյիպ,
անլէրին պիր զըսմընա, խուսուսա փրօթէս-
թանլարա հասը էտիլլօր: Փրօթէսթան ճէ-
մաաթլար վէ անլէրէ աիտ միւլէսսէսաթ թէն-
գիտտէն վէ մուսախէզէտէն մուսաթ թութուլմազ
խաթմէզ: Թէրազըն էտէպիլմէք իչիւն ճիւմլէ
հայաթըմըզ ինթիգատա (գրիթիգայա) մարուզ
օլմազ կէրէք տիր: Լաքին պու չէյի փրօքե-
րանլըղա վէ փրօքեքանլարա հիւճիւմ էթմէք
իչիւն պիր վասըթա տէյու գուլլանմազ, պու
ճաիզ տէյիլ տիր: Պու՝ ումումի միլլէթէ աիա
իւնսի վէ իճթիմաի պիր մէսէլէ տիր. օնու
տին վէ քիլիսէ մէսէլէսի հաիմազ տօղրու
տէյիլ տիր: Տիկէր պիր խուսուս շու տըր քի
պու գրիթիգաճըլար պիր գալմըն չարչը վէ աի-
լէտէ քէնտի լիսանընը թէպտիլ էթմէսի ֆէննէն
փէք գօլայ պիր մէսէլէ օլմատըղընը ունու-
տուլօրլար: Եննի պիր լիսանը չափուզ էօյրէ-
նէմէյէն քիսամիլլէրին կիւճիլիւնիւ վէ թէք-
լիֆսիզ միւլազաթ իչիւն եննի պիր լիսանըն
նէ գատար միւլաքիլաթ չըզարտըղընը տէր-
խաթըր էտէրսէք, պու թէյէպպիւսիւն գօլայ
օլմատըղը անլաչըրը: Պինաէն ալէյհ պու թէ-
պէտտիլիւ մէյտանա կէթիւրմէք իչիւն մէք-
թէպլէրաէն պաշլամազ վաճիպ տիր: Աիլէյէ
վէ մինպէրէ օրատան հօլ կիտէր, վէ պիզգա-
րուր պիր գաչ նէսլ պէքլէմէք լազըմ տըր:
Պունուն կէճիքմէսի մէսէլէնին կիւճիլիւնտէն

տիր, միլլի հիսսիլաթա մուղայիր օլան պիր
մէյլ նէթիճէսի տէյիլ տիր: Պու ունուտուլմա-
մալը սըր: Տիկէր պիր ճիհէթ մուսախէզէլէրին
ֆէննի վէ տազիզ օլմասընա էնէմիլլէթ վէրիլ-
մէտիլ տիր: Պէօյլէ պիր գուսուրը թասհիհ էթ-
մէնին հօլու անը միւլալաղալը ըէսմ էթմէք
տէյիլ, հազիգաթը հալը թամմ օլտուղու կիպի
կէօրմէք վէ էօյլէ տէ մէյտանա գօյմազ տըր:
Մ. Թ. Գօլէճտէ հիչ Էրմէնիճէ զազէթա հօզ
տըր տէմէք, Մէրզիֆուն Գօլէճիստէ Բու-
սիալը վէ Բոււմ շալիլալէր պուլունտուղու
իչիւն հէյէթ ի իտարէ Էրմէնիլլէյէ գարչը տըր
տէմէք, Փիլան Էրմ. մուսալլիւմ հիչ պիր լուղէթ
Էրմէնիճէ պիլմէզ տէմէք, հէփ պունլար ֆէննի
մէսլէյէ մուղայիր օլուպ, հազիգի մագսէտէ
մուսալիֆ ուսուլլար տըր: Թամմ հազիգաթը
կէօրիւպ կէօսթէրմէք տուրտուղու եէրտէ, հա-
լան վէ հազարէթէ միւրաճէաթ էթմէքլլէյէ նէ'
լուղում վար: Մուսախէզէլէր տօղրու վէ ֆէննի
օլսուն, տիկէր թարաֆտան Կիլիկիալըլար վէ
Անատօլուլար, խուսուսա եէրլի վէ էճնէպի
ճիւմլէ մէքթէպլէր տաիսի, Էրմէնիլէր արա-
սընտա Էրմէնիճէնին իսթիմալընը թամմ էթ-
մէք իչիւն հէր պիր միւլէսսի վասըթայը գու-
լանսընլար:

Գօնեա օլսարընը խազա. — Գօնեա օլսարընը
խազա իչիւն եանի օ գուրու արաղլիլի սուվար-
մազ իչիւն պու պիր գաչ սէնէ գարֆընտա կէօ-
րիւլէն իչէ տաիր Նիյր Իսր զազէթալարըն մու-
խապիլի ճալիպ ի տիգաթ մալիւմաթ վէրմիշ
տիր: Անատօլունուն օրթասընտա էփէյի կէնիշ
պիր արաղի պիւթիւն եազ մէվսիմինտէ սու-
սուզ վէ սըճազ գալտըղընտան նէպաթաթտան
տաիսի մահրում պուլունմազտա իտի: Ֆէրիտ
փաշա Գօնեա վալիսի իքէն մէզքիւր արաղլիլի
սուվարմազ իչիւն Պաղտատ խաթթընըն միւ-
հէնտիլլէրի իլէ էփէյի իսթիլարէ էթմիշ վէ
նիհայէթ 1907 Նոյ. 23տէ Թիւրքիա հիւքիւ-
մէթի իլէ մէզքիւր գօմփանիա արասընտա պիր
մուզալէլէնամէ մուճէպինճէ Գոււմփանիա Գօնեա
օլսարընը խազա էթմէք իչինի 6 սէնէ գարֆըն-
տա իճրա էտէճէք վէ Գարա վիլան կէօլիւնիւ
վէ Չոււմ իսթասիօնընըն հէր իքի թարաֆըն-
տա հարըմ միլիօն տէօնիւմ արաղլիլի գուրու-
տաճազ տըր: Պու ճիւմլէ ամէլիլաթ իչիւն 191/2
միլիօն ֆրանգտան ֆազլա մէսարիֆ օլմայա-

ճագ վէ մէպլաղը մէգքիւրի Գոմփանիա վերէ-
ճէք վէ մէպլաղը մէգքիւր 5 ֆարդ իլէ 35
սէնէ զարֆընտա սէնէվի թագսիտլէ խատէ է-
տիլէճէք տիր: Գոմփանիա տէրիւնտէ էյլէ-
տիլի իշի սայքի քեամիլէն իքմալ էյլէմիշ վէ
50,000 հէքթար զըրաաթա միւսաթա պիր արազի
հիւքիւմէթէ թէսլիմ էտիլմիշ տիր: Պու արազի
Պէյլէնը կէօլիւնիւն սուլու իլէ իսգա էտիլմէքտէ
տիր: Պու կէօլ Գօնիատան 80 քիլոմէթրօ ու-
ղազտա վէ օվատան 400 այագ հիւքսէքտէ
օլուպ, անըն սաթհընը պիր գաչ սանթիւմէթրօ
հիւքսէլտէք սուլունը օվայա տէօն-
տէրէպիլմիշ տիր: Գարա Վիրան կէօլիւնիւն
սուլու տա գայալարըն արասընտա դայիպ օ-
լուպ կիտիօր իտի, միւհէնտիսլէր պու կէօլիւն
սուլունը տաթի ճէտվէլլէր վասըթասըլա Գօ-
նիա օվասընա տէօնտէրմիշ տիր: Մէմուլ օ-
լունույօր քի, պու իսգա նէթիճէսիւնտէ պու
օվատա էնալի արթաճագ վէ պու օվալարտա
զըրաաթըն իլէրի կէօթիւրիւմէսի իլէ Նորա-
տունկիւն էֆ հիւն թաթմիլիւնէ կէօրէ, սէնէտէ
սալթ հիւքիւմէթին 100,000 լիրա մէնֆաաթը
օլաճագ տըր: Լաքին չիմտիլիք հիւքիւմէթին օ-
րատա սէնի քէօլէր թէէսիսի իշիւն տահա
զիյատէ փարա սարֆ էթմէսի իճապ էտիյօր:

Թիւրք Միլլիյէքնիլիյի.— Ախիրէն Ահմէտ
Ակայէֆ պէյին թէչվիգիլէ Թիւրքիւր արա-
սընտա պիր փաճթիւրֆիլ ճէրէհանը պաշա-
մը տըր: Սիւլէյման Նազիֆ պէյ՝ Ահմէտ Ակա-
յէֆ պէյէ խիթապէն տէօրթ մէգալէ նէյր էտիպ
պու մէսլէքի չիտտէթլէ գրիթիպ էթմիշ վէ
անըն միլլէթ իշիւն միւհիլիք օլաուղունու կէօս-
թէրմիշ տիր: Սիւլէյման Նազիֆ պէյին պու
սօն մէգալէսիւն խիւլասաթին Բանկիւնա դա-
րիունընա թագսիմ էթմէյի՝ ֆախտէտէն խալի
կէօրմէտիք: «Թիւրքճիւլէրին միլլիյէթիէրվէր-
լիլի՝ թապիւթը վէգայիէ նամիւլայիմ օլաուղու
գատար մուղիւր, մուխրիպ, միւհիլիք տիր: Պու
նունլա պիր խիթապալը էքմէլէ թէգարիւպ
տէյիլ, Ասիա ի Վուսթա վէ Գուրունը Վուս-
թայա իրթիճա էտիլմէք իրթէնիլիյօր: Ազլը
պաշընտա օլան հիւ պիր գալմ՝ պիլիսպէ
տահա միւքէմէլ օլան հալինի՝ պիր մագի ի
միւլէվլէնէ ֆէտա էթմէք խիթմէգ: Սիւլ՝ Օս-
մանլըլարըն թարիի ի խուսուսիսիւնտէքի մէ-
ֆախիւրի, մէսաթի, խաթըրաթը թէտվին
(գայտ) իլէ, վիճտանը միլլիյէ պիր էսասը մէ-

թին ինգար էտէճէք եէրտէ, պիւսպիւթիւն
հապանճը չէյլէրլէ իշիղալ— վէ — թապիւրիմի
լութֆէն մագուր կէօրիւնիւր— վիճտանը Օս-
մանիլի իզլալ (իզֆալ) էտիյօրսոււնուգ: Պիզ՝
պիւտիլիւնիզ վէ խիթալիլիւնիզ Թիւրքիւր տէ-
յիլիզ վէ օլամայըգ: Լիսանրմըգ պիլէ
Պուխսարանըն հաթթա իւրըմըն լէհէլէրին-
տէն (գաւաւաքաւաքաւ) պիւսպիւթիւն ֆարգլը
տըր: Թէքար էտէրիմ քի պիզ պիւտիլիլիւնիզ
վէ խիթալիլիւնիզ կիպի Թիւրք տէյիլիզ վէ օ-
լամայըգ: էվվէլա պունա պիւնիէմիլ (թէշթի-
լաթ), լիսանըմըգ, գաֆաթըգ միւսաթա տէյիլ
տիր: Սանիլէն, սէվի ի վէգայի իլէ ասլար-
տան պէրի պուլունմագտա օլաուղունուգ մէվ-
գի պիզի մագիլէ ճէլպ էթմէքտէն զիյատէ պիր
խիթիգալը մուլայէնէ սօղըու սիւրիւքէյօր:
Տէօնմէք չէյլէ տուրսուն, տուրմագ խիթէր-
սէք պէհէմիհալ փէրիլան, թար ու մար, մահվ
օլուրըգ: Իլէրիլէմէքտէ իւմիտ ի ֆէլահ մէվճուս
տըր: Պիզլիմ միլլիյէթիէրվէրլիլիւնիզ, Ամէրիգա
խալընըն թէմէյիլալը գալմիլէսի կիպի,
էսասլարընը մագիտէն զիյատէ հալ վէ իս-
թիգալալա արամագտա, մէպնա ի իճթիմիլիւնիզ
թար ու մար օլուր կիտէր: Մալիւնիւնիզ տիր
քի Ամէրիգա ագվամը, պիլխասսէ էվրօփանըն
հէր թարաֆընտան հիճրէթ էթմիշ խալթտան
միւթէլէքթիլ պուլունույօր: Գանատատա Ծը-
րանսըգճա իլէ միւթէլլիմ պիր ճիւղի գըս-
մը խիթիսնա օլունուրսա, գօճա Ամէրիգանըն
լիսանը մահալիսի կա ինկիլիզէ տիր, հա
իսփանիօլճա: Մէվճուտիլէթ ի ուղվիլէսիլի
Պրիթանիա վէ Սիսիւրտան նազլ էթմիշ օլան
աուէմ՝ պիր պաթն կէչէր կէչմէգ, մէվճուտի-
լէթ ի միլլիյէսիլի տաթի պիւսպիւթիւն օրայա
տէֆն էտիյօր: Վէ օրալարտան կէլտիլի վէ հա
լիսանըլլէ միւթէլլիմ պուլունուտուղու իշիւն,
ինկիլթէրրա վէ հա իսփանիայա իրճաը ֆիքը
էտիպ տուրմայօր: Պունունլա պէրապէր իս-
տիա էտէմէգսիլիզ քի, պու կիւն Ամէրիգատա
պիր վիճտանը միլլի, պիր գայէ ի խայալի հօգ
տըր: Պիզ տէ պէյլէ իզ Ակայէֆ պէյ, պէնիմ
րունը միլլիմ Օոմանլը տիյարընտա հաչար,
Ասիա ի վասաթի չէօլլէրինէ տիւլէրսէ պօղուլ-
մագ մուհագգագ տըր: Պիզ օրատան, նէ՝
ֆիքընէն նէ՝ ճիւմէն պիր տահա ալտէթ էթ-
մէմէք ազմըյա (նիլէթիլլէ) չըգտըգ: Պուրա-
տաթի խաթըրաթ վէ հայաթըմըգ տահա է-
սասլը վէ տահա գուլվէթի տիր: Վիճտանը
միլլիյէյէ թէրպիլլէթիւնա իրթիսալ էթմէք իս-

Թէտիլինիզ օ շանսըզ վէ ճանսըզ չէօլլէրտէ ,
գարըըզդ պիր րույա իլէ գանլը պիր գալըշտան
պաշգա պիր չէյիմիզ հօզ : «Թիւրք եռւրսու»
օրալարա գատար պիզի պիհուտէ սիւրիւքլէմէք
զահմէթինի իսթիյար էթմէքտէ ինատ էթմէ-
սին : 0 գանլը գալըշ՝ պուրատա պիր Թէճէտ-
տիւտ ի հայաթա ինզիլապ էթտի : Պրագըն
պիզի : (Սիւլէյման Նազըֆ պիշ պուրասա ճեկապընր
պիթիւրիֆիսէն սօնրա , Արապարա օլան սօն իթի-
լաֆսան պահա հեհեհ շէօյիէ սեյաւ հեթյօր :)
Շու հալ իսպաթ էտէր քի պիզտէ էն մէթին
վէ պուռնուլա պէրապէր էն միւշֆիդ րապըթա
տին տիր : Տին օլմազսա իտի Արապար չօգ-
տան ալըըմըզ պուլունուրար իտի :

Իշխաս
(Ինթիլաս եհրինէ)

ԹԻՒՐԷՒԱՆԸՆ ԵՆՆԻ ԲՈՒՏՈՒՏՈՒ

Պուղարիանըն սուգուրու .— Իսթանպօլտա
Պուլղար վէ Թիւրք մուրախաւարը արա-
սընտա ճէրէյան էթմէքտէ օլան սուլն միւզա-
քէրաթը՝ Թիւրքիայը Թէմամէն մէմնուն էտէ-
ճէք պիր Թարգաս խիթամ պուլմազտա տըր :
Չաթէն պու տա արգու էտիլմէքտէ իտի , զի-
րա սուլն ու սէլամէթ էիէյի Թէէիսիր օլմուշ
տըր : Կէչէն կիւզին Թրախիտա . վազըւարըն
սիւրաթլէ հէքտիկէրինի Թէվալի էթտիլինի
կէօրմիւշ օլանլար՝ սուլնըն Թէքրարէն Թէէս-
սիւս էթմէսի իչին Թադրիպէն պիր սէնէ կէ-
չէճէյինի խայալ էտէմէզլէր իտի : Նէ տէ Գըրզ

Քիլիսէ , Լիւլէ Պուրկազ մուհարէպէլէրինտէն
վէ էտիրնէ մուհասէրէ վէ սուզութունտան
սօնրա , վազըւարըն Պուլղարիա ալէյինէ
պէօյլէ Թէրս տէօնէճէյինի քէշֆ էտէպիլէն
պիր քիմսէ պուլունմուշ իտի : Գրալ Ֆէրաի-
նանտըն սուզութունուն նէ՝ միւտհիշ օլտուզու-
նը անլամաք իչին Իսթանպօլտա Պուլղար
մուրախաւարընըն գապուլ էթտիլէրի չէ-
րաիթէ պազմաք քեաֆի տիր : Լօնտրա մուհ-
հէտէսիլլէ Թիւրքլէր էնօս-Միտիա խաթթընըն
չարգընա չէքիլմէյէ մէճպուր օլմուշ իքէն պու-
կին Իսթանպօլ միւսալահասը իլէ էվրօիատաքի
արազլիլէրինի Թադրիպէն իքի գաթլայօրլար :
Պուլղարիա Գըրզ Քիլիսէյի վէ խուսուսա գան-
լը վէ ինատ մուհարէպէլէրէ մէյտան օլմուշ օ-
լան էտիրնէյի Թիւրքլէրէ Թէսլիմ էտիյօր : Ա-
տալար տէնիզի իւզէրինտէ էլինտէ գալմըշ օ-

լան հէկեանէ լիման Տէտէ աղաճ ,
օլուպ անտէն տախի իսթիֆա-
տէ օլունապիլմէք իչին հէնի
պիր չըմէնտըֆէր խաթթը եափ-
մադ իճապ էտէր : Չիրա Մէ-
րիճի Թադիպ էտիպ Տէտէ աղա-
ճա էնէն խաթթըն մուհիմ պիր
գըսմը Թիւրքլէրէ կէչմիշ օլտու-
ղունտան , Պուլղարիա իսթիֆատէ
էտէմէյէճէք վէ Հասքօլատան
հէնի պիր խաթթ ինչտընա մէճ-
պուր օլաճաք քի պու հէմ
մէտաֆէյի գըսալտաճադ , հէմ
Թիւրք հուսուտունա փէք օ գա-
տար եազըն օլմայաճադ տըր :
Պուլղարիա հանկը Թարաֆընա
պազսա , չարգա , դարպա , չիմա-
լա , ճէնուպա , հուսուտունըն
հէր Թարաֆտան քիւլիւմիւշ օլ-
տուղունու կէօրիւյօր : 0 գատար

պէօյիւք ֆէտաքեարըզլարտան սօնրա օրտու-
լարընըն մազլուպ վէ փէրիչան օլտուղունը ,
վէ տին մազլուպ էթմիշ օլտուղու Թիւրքլէր-
լէ աղըր չէրաիթ իլէ ազտը սուլն էթմէքտէ
օլտուղունու կէօրմէքտէ տիր : Հէր նէ գատար
քէնտի խաթալարընըն մէյվէսի տախի օլմուշ
օլտա , Պուլղարիանըն չու ֆէլաքէթլէրի գար-
չըսընտա իշթիրաքը հիսսիմիզի գապթ էտէ-
մէյիզ : Էյեր գաֆէր սաաթլարընտա իթիտա-
լընը սազլայապիլմիշ , միւթթէֆիզլէրիլլէ հիւսն
ի նիլէթլէ մուհամէլէ էթմիշ , վազթլըճա Րու-
մանիա գըալը Գարօլըն մուվաֆազաթ վէ

տօսթլուդունը էլտէ էթմիշ վէ Ռուս համիլէ-
րինին թաւսիյէլէրինի տինէմիշ օլսա իտի: Պու-
ղարիա պու ֆէլաքէթլէրէ մարուզ գալմայա-
ճագ իտի: Լաքին Վիէննա վէ ֆէթէրսպուրկ
արասընտա չըմարըզլըզլար հափտը, էվրօփա
փաթախթլարընտան կէլէն խայրխահանէ
թաւսիյէլէրէ էհէմիշթ վէրմէտի վէ նահեհ
պիլասէպէպ գօմշուլարընը իւզէրինէ հիւճիւմ
էտիպ անլէրին մահվընա չալըշտը: Շիմտի
Պուլղարիանըն հափաճաղը էն մագուլ իշ՝ մէհ-
մա էմքեհան միւսսարիտ շէրաթի իլէ ագտը սուլ-
էտիպ, միւսթագպէլտէ սահա էյի վէ մէսուտ
կիւնլէրէ ինթիլար էթմէք իւզըն գուվվէթլէ-
րինի թօփլամագ վէ ճիտալտան իճթինապ էթ-
մէք տիր: Էսքի գուվվէթլինի պուլմասը վէ
անվալը իգթիսատիյէսինի տահա մէթին է-
սասլար իւզէրինէ գոյապիլմէսի իչիւն, 30 սէնէ
գատար պիր միւստէթ լաղըմ հանի պիր նէսլ
կէչմէլի տիր: Քէնտի իչիւն հափապիլէճէյի էն
ֆէնա շէյ՝ խասըմը ճանը աստ էթտիյի Եու-
նանիսթմանտան տէրհալ ինթիգամ ալմագ թէ-
չէպպիւսլէրինտէ պուլունմասը տըր: Սօֆիանըն
Խթմանպօլ իլէ պիր նէլ իթթիֆագ ագտ էտէ-
ճէյինէ տաիր չայիալար տէվէրան էտիյօր: Ա-
խրէն հիւմիւլճինէտէ գուհուր էտէն ինթիլալ-
լար՝ քէնտինէ թէրք օլունտան արաղիտէ պիլէ
ասայիշ վէ ինթիլգամը սաղլայամատըղընը
կէօսթէրտիյի կիպի, Օսմանը մուսալէնէթինի
թալէպ էթմիշ օլմասը տա փէք միւսթէմէլ
տիր: Պիզ մէմուլ էթմէյիզ քի Պուլղարիա իս-
լամլարլէ իթթիֆագ էտիպ Պալգանլարտա պու-
լունտան տիկէր ինթիլթիան տէվլէթլէրէ գարը
էհլ ի սալիպ մուհարէպէսի իլան էթսին: Լա-
քին՝ Ռումանիա վէ հախօտ Ռուսիատան պաղը
տուրէնաիշ տիփլօմաթլարըն միւտախէլէ էտիպ
պէօյլէ մուճիպ ի ար պիր իթթիֆագըն ագ-
տընը մէն էտէճէքլէրինի իւմիա էտէրիզ: Էվ-
րօփա գօնսէրթինէ կէլինտիքտէ, անըն հալը
քիւսուֆտա պուլունտուղու չէօյլէսի գարանլըզ
պիր տագիգէտէ, հագգընտա պէյանը շէֆքեար
էթմէքտէն իճթինապ էտէրիզ: Գօնսէրթին հի-
մայէսի ալթընտա ագտ օլունտան Լօտորա մու-
ահէտէսինին հալընըզ Պուլքրէշ մուհահէտէսի
իլէ աէյիլ իսթմանպօլ գօնֆէրանսը իլէ տէ
իքալ էտիլմիշ օլմասը, էվրօփանըն իրատէ-
թինին գուվվէթի հագգընտա էյի պիր թա-
սալվուր վէրմէզ: Շու անվալ վէ շէրաթի ալ-
թընտա պու կիպի չայանը թէէսսիֆ պիր նէ-
թիճէ՝ պէլքի Ղայր ի գապիլ ի իճթինապ տըր:

Լաքին մա էլ էսէֆ, պու հալ տիւվէլի մու-
ազգամանըն իթթիֆագընըն նէ տէրէճէ գաիֆ
օլտուղունու վէ միւթէգապիլ խալֆ վէ հա-
սէտ սէպէպիլլէ հիշ պիրսինին հաթթա ատի
պիր սիյասի թագեիզ պիլէ իճրայա ճէսարէթ
էտէմէտիյինի կէօսթէրիյօր: Մամաֆիյն, էյէր
գօնսէրթ պիր նուֆուզա մալիք իսէ, Թիւրք-
լէրին թէքրարէն Ռումէլիյի իսթիլա էթմէք իւ-
միսլէրինին ույանմասընը մէն էթմէք իչիւն
էլինտէն կէլէնի հափմալը տըր: Թիւրքիա ի-
չիւն էն պասիթթիլի սիյասէթ՝ արգասընը Ռու-
մէլիյէ չէվլիիպ պիւլիւն գուվվէթլինի վէ տիգ-
գաթընը Ասիա ի Օսմանիյէ սարֆ էթմէք
տիր:

Տէյի Թէլիքրաֆ

ՄԱԹԻՍԱՊԵՐԱԹ

ԶԻՄԱՆԸՄԸՉՏԱ ԻԼՄ ՏԻԻՆԵՍԱՐԸՆ ՄԷՍԼԷՅԻ

ՓՐՕՑ. ԿԱՐԱՊԵՊ ԷՑ. ՏԱՂԼԵԱՆ, ԱՅՆԹԱՊ (*)

Վազըալարա պագմանըն ֆարզը հօլարը
վար: Պիր վազըանըն ֆարզը գըսմարընըն
թէֆէրրուաթընա վէ տախիլի թէշթիլաթընա
վազըֆ օլմագ իսթէր իսէք անըն օլ խուսուսի
գըսմընա հաղըն կիտէր, անըն իչինէ կիւրէրիզ
վէ անը էյիճէ թէֆթիլէ էտէրիզ: Եախօտ պիր
վազըա հա վազըալար տիգիսինին ումուճ կի-
տիչինի, անլէրի թէվիտ էտէն մախֆի մէպ-
տէյի անլամագ իսթէր իսէք, օլ վազթ պի-
րազ կէրիյէ չըգարըզ, կէղիւմիւզիւ էյիճէ ա-
չըպ վասի պիր աթֆը նազար էտէրիզ վէ չօղ-
լուզտա պիրիլք վէ գահիւրէն գարընըզըզտա
ումուճի պիր կիտիշ հա մէպտէ քէշֆ էտէրիզ:
Վազըալարա պէօյլէ հըրազտան պագմագ դա-
յէթ ֆախտէլի օլուպ նիչէ սըրալարտա գարուրի
տիր տախի: Պիլմէ՛զ միյիզ քի ուսթա իշի օ-
լան պիր հաղը պօյա ըէսմինէ հաղընտան տէ-
յիլ իլա հըրազտան պագմալընը քի անըն մա-
նասընը կէօրէպիլէլիւմ, վէ պիր խանէնտէկիւն
կիւրուհընըն թէրէննիւմիւնտէ թամմ անէնլի
անլայապիլմէք իչիւն պիր ազ հըրազտան ան-
լէրի տինլէմէլիյիզ: Սալթ իչինտէն հիւրիւմէք-
տէ օլտուղունուզ, չըղըրընը կէօրէպիլտիլմիզ
պիր հօլճուլուզ զայէթ օսանճ օլուր, օ սէ-

(*) Կարապետ Է.Ս. Տաղլեան Մ. Թ., Դօլթեճէ
Փրօֆ. Արիֆան Պէգեհանըն Երիթիկ ուլումը քա-
պիյի մուալլիմիյիցէ քայից օլումմուճ օրը:

ՐԱՀՆԻՒՄԱ

պէսպէս՝ ֆերահալող, իւրիտ, վէ պատրիւթ պուլմագ իշխան՝ հօլումուզուն իլերիսինի, հանկը տաղըն հա օլանըն ներէսինտէն կէշտիյինի կէրիտէն սէյր էթմէյի վէ հօլումուզուն ուսում ճիհէթինի վէ նէվինի անլամայը արգու էտէրիզ։ Պիր մէքթէպին, պիր գաւմըն հա հիւքիւմէթին էօրիւնտէ վուգուա կէլէն պիր, պէշ, օն վուգուաթը երբագտան վէ պէտէնէն սէյր էտէրիզ վէ անլէրին միւթէվէճճի օլտուգլարը ճիհէթի անլայըպ օնա կէօրէ ֆիքրիմիդի թէշքիլ վէ մէվգիիմիդի թային էտէրիզ։

Հէման պու. չէյի իւմ տիւնհասը իշխան տախի հափապիլիլիզ. վէ շու պիր գաշ տաղիգէ գարֆընտա՝ իւմ տիւնհասըն՝ երկզէրճէ չիւպէլէրի, իւթիրաթը վէ պին տիւրիւ ֆաալիյէթի իշխանտ՝ սալիք օլտուգու պաշ կիտիշլէրաւէն պիր գաշ թանէսինի գըստաճա հուզուրունուզա թագտիւմ էթմէք իսթէրիւմ։

Էյիլիլա. Իյմին թէվաի ի տաիրէ վէ նուֆուզ էթմէքտէ օլմասը։ Մըսըն էհրէմէրինի սէմանըն երլտըզլարընա նաղարէն ինչա էտէն միւհէնտիւլէրին վէ Պապէլ սահրալարընտա չօպանլըպ էտէն միւհէճճիմէրին կիւնիւնտէն պէրրու հէր վագթ վէ հէր քէս երլտըզլար իլմի վար օլտուգունու պիլիպ գապուլ էյլէմիշ տիր։

Ֆաղաթ պիր թաւուզուն՝ գըշ մէվսիմինտէ տէրէճէ ի հէրարէթ սըֆըրտան 20-30 տէրէճէ աշաղը օլտուգու պիր վագթտա պիլէ հոււ մուրթլամասընր տէվամ էթտիրմէնին իլմի պուլունտուզունու գօլայճա տիւշիւնէմէգիզ։ Էճգաճընըն ըէլէթա միւհէպինճէ պիր իլաճ հափմասընտա իւմ օլտուգունու պիլիլիզ, ամմա, լէզիզ պիր թաամ փիշիրմէնին, պիր պէպէյի ալըպտա անտէն նէճիպ պիր կէնճ էֆէնտի մէյտանա կէթիրմէնին հէման այնի մանատա նաղիք վէ հաղիք իլմի պուլունտուգունու պիլմէք օ գատար գօլայ տէյիլ։ Պու կիւն իլմ տիւնհասընտան հուտուտ սայքի գալգմըշ տըր։ Խնսան էօրիւնտէ նէ գատար ճիհէթ վէ խուսուսաթ վար իսէ, վէ պիզի իհաթէ էտէն ճիւմանի վէ հայաթի տաիրէլէր նէ գատար միւթէնէվի իսէ, հէման օլ գատար տա ֆարգու իլմիլէր վէ ֆէնիլէր վար տըր։ Իլմ ի հիքմէթ, քիմիա, վէ իլմ ի հայաթ կիպի իշիթմէք ատէթինտէ օլտուգունու իլմ իսմէրինտէ հէր պիրիսի պու կիւն իլմ տիւնհասընտա պէօյիւք գըթաթը արգ երրինտէ տուրույօրար վէ հէր պիրինին իշխանտէ չօգ մէմէքէթլէր,

վէ երկզէրճէ չէհրէր, վէ գասապալար պուլունմագտա տըր։

Չրաաթըն, ուսումը պէյթիյէնին, մէնֆուրումուզ օլուպ տըշարըլարա աթտըղմըզ գիւպիլէրին, թաամըն, հէմէնին, սէօյլէմէնին, գուվվէթլի օլմանըն, գէնկին օլմանըն, թաշըն, կէօղէ կէօրիւնմէյէն ճիւզլէրին վէ հաթթա սէօյիւշմէնին ֆէննի օլտուգունու պիլմէլիյիզ։ Հիշ պիր ատէմ հա գաւմ վէ հիւքիւմէթ իլմ հօգ իմիշ կիպի հաշայըպ տա ըէֆահը հալ վէ միւշէսսէրլիք մէմուլ էտէմէզ։

Պու կիւն պիզ քէնտիմիլի իլմտէն մուաֆ թուլմագ իսթէրսէք օ պիզի մուաֆ թուլմաջօր։ Պէօյիւք պապալարըմըզըն կիւնիւ կէշմիշ օլտուգունու պիլիլիզ, ամմա պիլմէլիլիզ հէմ տախի քի պապա վէ հաթթա պէօյիւք պիրատէրլէրիմիզին կիւնիւ պիլէ կէշմիշ տիր իլմ տիւնհասընտա։ Իլմ տիւնհասըն սէրի իւլ հաքէթ թէքէրլէքլէր իւզէրինտէ ուշմագտա տըր։ Պու թէքէրլէքլէրին հարէքէթինէ պիզ տախի եարտըմ էտէմէզ իսէք պարի անլէր իլէ պէրապէր կիտէպիլմէլիլիզ։ Կէրիտէ գալմագ հիսապա կէլմէզ։

Իիլնի. Իլմ տիւնհասընըն պէմանըմըզա տիւ օլան կիտիլէրինտէն պիրիսիտէ իլմին էսրարէնկիզ օլմատըղը ճիհէթինտէ տիր։

Տահա եազըն վագթլարա գատար, թապիաթտա պուլունուպտա անլայամատըղմըզ չէյլէր էօնիւնտէ, «անլաշըլամագ», «էսրարը իլահիյէ իլէ մէսթուր», «անլամայա չալըշմագ պիլէ ֆապլա», կիպի իֆաատէլէրլէ, էլ պաղլայըպ տուրուր իտիք։

Պու կիւն իսէ թապիաթտա կէօրիւլէն ալաիւմ Ալլահըն իլէմէսինին թարզը օլան պիր թագըմ գաւաիտ ի քիւլիյէյէ կէօրէ ճէրէյան էթմէքտէ, վէ հէր վագըանըն սըրընը վէ թէֆսիրինի էնճամ անլայապիլիլիզ վէ անլամայա ճէհտ էթմէլիլիզ գաղիյէսի հէր պիր էճլ ի իլմին գանուըն էսասիսի տիր։ Պու խուսուսուն վագըն օլմասը իշխան «աճաիպ» վէ «էսրարէնկիզ», թապիրլէրինին մանասընը թէֆրիգ էթմէլիլիզ։ Պիր վագըա աճաիպ տիր, նէ գէման անըն իլէմէսինին թարզը դայէթ ուսթալըզլը, ամմա եինէ տէ վագըն իսէ։ Պիր վագըա էսրարէնկիզ տիր նէ գէման անըն իլէմէսինին թարզը գըսմէն հա թէքմիլէն անլայըլմըզ էօնիւնտէ մէսթուր վէ տաիմատա մէսթուր գալաճագ իսէ։ Թէլիլիզ թէլէլըրաֆ աճաիպ տիր, չիւնքի, ատէմին քէնտիւնտէն սաաթլար-

ճա երբապատ օլան պիր տօսթու իլէ, արատա հիչ պիր կէօնէ մատտի րապըթա օլմայարադ, եիւղ եիւղէ կիպի գօնուչապիլմէսի ինսան ֆիքրինին պիր արայա կէթիքէպիլմիչ օլտուղուէն ուսթալըգը պիր թէրթիպ տիր, վէ աճա-իպ տիր: Ամմա էսրարէնկիդ տէյիլ տիր, չիւն-քի անտէ նէ չիմտի անլաչըմայան, նէ տէ անլաչըլամադ օլան հիչ պիր ճիհէթ եօգ տըր: Իլմ աճաիպ շէյլէր իլէ տօլու տըր, ամմա ա-լաիմ ի իլմիյէնին էսրարէնկիդ վէ կա թէֆէհ-հիւստէն մինէգղէհ օլմասը թասալվուրու պու կիւնիւն իլմինին բէտտ էթտիյի պիր շէյ տիր:

Սիւալ էտիլէճէք քի աճապա պու կիւնիւն իլ-մի քէնտի քէնտինի հէր շէյէ քեաֆի՝ մի ատա էտիյօր, վէ անըն հուտուտլարը տախիլինտէ թէֆսիր էտիլէմէյէն ալաիմ եօգ մը: Վար վէ օ տա էֆէյի չօգ վար: Անճադ իլմ պու կիւն ճիւմէ էսրարէնկիդ կիպի կէօրիւնէն վազըլալ-րը էլէ ալըպ անլէրի թէֆսիրէ չալըլըյօր վէ աճաիպ սուրէթտէ պու ճիհէթտէ մուվաֆֆադ օլույօր:

Պու խուսուսըն պաչղա պիր ճիհէթի:— Իլմ ի քիմիա էօթէտէն պէրրու ուզվի վէ դայր ի ուզվի տաիրէլէրէ թագսիմ էտիլմիչ տիր: Ուզվի քիմիատա նէպաթի վէ հայլանի հայաթ վասըթասըյլէ մէյտանա կէլէն ճիսմլէրտէն վէ դայր ի ուզվի քիմիատա իսէ հայաթա մէրպուլթ օլմայան ճիսմլէրտէն պահա էտիլի իտի: Պէօյ-լէճէ շէքէր, կաղ, ինսան վէ նէպաթ վիճու-տունա արտ օլան եիւղլէրճէ ճինս սէյալ վէ սուլպ մատտէլէր ուզվի, սու, հավա, թաչ, մատէլէր կիպի էճսամ իսէ դայր ի ուզվի թէս-միյէ էտիլմիչ տիրէր: Վէ պու իքի թագըմ ա-րասընտա կէչիլմէյ պիր խէնտէք օլուպ դայրի ուզվի ճիսմլէրի անասըրտան թէրքիպ էտէպի-լիլիդ, ամմա ուզվի օլանլարը թէրքիպ ի քիմ-հավի իլէ եափմապ միւմքինսիդ տիր վէ եափ-մաղը իւմիւտ էթմէք տիվանէլիք տիր, չիւնքի ուզվի էճսամըն թէչքիլաթը էսրար իլէ մէս-թուր տըր տէնիլմիչ տիր: Հալ պու քի, պու կիւնիւն իլմի պու ֆարգըն պի էսառ օլտուղու-նու, վէ ուզվի վէ դայր ի ուզվի ճիւմէ ճիսմ-լէրին քիմիասընըն աչիի զավաիտէ թապի օլ-տուղունու կէօսթէրմէք տէյիլ, հաթթա սալթ հայաթ գուվլէթիլլէ կափըլապիլիւր տէյու զանն էտիլէն չօգ մէվատտը անասըրտան թէրքիպ ուսուլուչա իմալ էտէպիլմիչ վէ պու եօլտա եիւղլէրճէ հէնի սէնաաթլար մէյտանա կէթիք-միչ տիր: Մէսէլա պու կիւն վազթըյլէ սալթ

նէպաթաթտան իխրաճ էտիլէն պիր չօգ նէվ պօյա վէ իլաճլար՝ աաի էճղա ի քիմիալիյէտէն տօղրուտան իմալ էտիլէպիլիյօր:

Պու կիւնիւն իլմի էօնիւնտէ՝ էսրարէնկիդ օլուպ տա էօյլէճէ էսրարէնկիդ գալապիլէն ֆիդիքի պիր վազըա եօգ տըր:

ՊԱՏՈՒԵԼԻ ՎԷ ՎԵՐԱՊԱՏՈՒԵԼԻ

«Զիրա պու կիւնքի փէյղամպէրէ էվվէլ-տէն՝ կէօրէն տէնիւր իտի:» (Պագ 1 Միւլ. 9. 9):

Պէօյլէ տէ պու կիւնքի Վերապատուելիյէ էվվէլտէն Պատուելի տէնիւր իտի:

Ձէմանը դատիմաէ, հանի թիւրքիատա Փրօթէսթանլըղըն դուռուրունտան պէտէն հէ-ման պիր դաչ սէնէ էվվէլէտէք ճարի օլան ուսուլ չու իտի, ձեռնադրեալ օլուպ մէմու-րիյէթ ի րուհանիյէտէ տէվամ էտէն քիմսէլէր «Պատուելի», ձեռնադրեալ օլմայըպ տա վարդ-լիք ումուրըյլէ մէչդուլ օլան իշճիլէր, «Պարոն» իւնվանըյլէ թէլիլիպ էտիլիւր իտի: Պու ուսուլ-տան կէրէք քիլիսէլէր, կէրէք րուհանի իշճի-լէր, հէմ կիլիկիա հէմ Բիւթանիա վէ իար-փուլթ իթթիհատլարը մէֆուռն օլուպ, հիչ պիր ճիհէթտէն սըզըլթը չըգտըղընը խաթրլա-մայըղ: Էն միւզթէտիր վէ էմէքտար Երեցլէ-րիմիզին պիլէ Պատուելի իւնվանընտան տօլայը դանաաթսըղըպ տուլմալարը կէօրիլմէմիչ իտի: Անթապը Գարա Դրիդօր, Տիարպէքրիլ թուվմաս Պոյաճհան, իարփուլթու Մարտիրոս Շմաւոնեան, Պիթլիսի Սիմոն Դաւիթեան, Ա-տափազարը Աղէքսանդր Ճէճիղեան, Մարաչ-ը Աւետիս Կոստանդեան, Ատանալը Կարապետ Մարգարեան, պուլնար վէ էմսալլը գէվաթը չէօնրէթսիմաթ՝ Իսկիւտարտան Պաղտատա վէ Վանտան Իսքէնտէրունա գատար մէմալիք ի Օսմանիյէնին հէր արզ ու թուլունտա սըրֆ վէ զիյնէթսիդ Պատուելի իսմիլլէ մարուֆ ի-տիլէր: Էն պէլիդ վաիլլէրին վէ էն մէչուր մուալլիմլէրին պիլէ չու գէվալը երեցլէրիմի-զին սանքի պիրիճիք ալամէթ ի ֆարիգէսի օլան պատուելի սըֆէթինէ հասէտ էթթիքլէրինի, նէ գէմիլտէ ինսանլար, նէ սէմատա մէլէքլէր կէօր-մէմիչ իտի: Դէորդ Գասարճհան թա Փընտըճադ-տա ձեռնադրել օլտըղը կիւնէտէք «Պարոն» իտի: Փրօֆ. Ալիքսան Պէղճհանըն Պատուելի չաղըրը-տըղընը պիլէն եօգ իքէն, «Պարոն Ալիքսան» թէսմիյէ օլունտուղունա եիւղլէրճէ չահիւտ

վար: Իշխէ զէմանը գատիմտէ Իսրայէլտէ պէօյլէ խոխ: Պիր ասէմ Ալլահտան սիւալ էթմէք իշխան կիթտիյի սըրասա, պէօյլէ, Կէլ Պատուելիյէ կիտէլիմ տէր խոխ, զիրա չիմտի Վերապատուելի տէնիլէն՝ գատիմտէ Պատուելի տէնիլ խոխ:

Աօն վազթլարտա իշ տէյիլիտի: Պիր Վերապատուելի լուղէթի չըգտը: Թապիրին եէվմ ի թէվէլլիտի մէքթում իսէ տէ մահալը վէլատէթի մալիւմ ի ալէմ տիր: Պալըգ պաշտան գոգար: Թիւրքիանըն պաշը Իսթանպոլ սըր: Իւք տէֆա գոգու ալմամըզ գըթալ սէնէսինտէ վագը օլտու: Անէսաքեր, Արեւելք վէ Բիզանդիոն կիպի ճէրիտէլէր մէյտանա պիր Վերապատուելի քէլիմէսի աթուգլարընը կէօրմէքլէ, էրմ. Փրօթէսթան ալէմիտէ պիր ալամէթի ճէտիտէ գուհուր էթմիշ իտիյինի հիսս էյլէմէյէ պաշլատըգ: 1895 ին էրմ. Անէսաքերինտէ փրօթէսթօ գըլըզըլը նէշը էտիլէն պիր իմզասըզ պէնտ ճէվապըզ գալտը: Օլ վազթըն էրմէնիճէ գամուսլարընտա Վերապատուելի ածալսըն Կօգ խոխ: Հաթթա Վեր. Թապիրի Վերապատուելի պիր չէք ի մուխթասարը, պինտէնալէյն Արժանապատու վէ Գերապատու կիպի սըֆէթլէրէ միւվազի պիր քէլիմէ օլմալը իտիյինի գըյաս էթտիք իսէ տէ, հէլէ միւլէլիֆի Անէսաքերին «քէլիմէ պուրտաա Վերապատուելի թէլէֆթիւզ էտիլիթ» տէյոլ իշար էթմէսի իւղէթինէ, Փրօթէսթանըզ նամընա քիւլլիյէն եէնի պիր չէյ իհտաս օլունմուշ իտիյինէ գանտըգ: Թապիրին տօղմաւընըն հալ ու քէյֆիլէթլէրի օլ վազթտան պէրու պիղէ գարանըզ գալմըշ օլմաղլէ Բիւթանահան իթթիհատըն սէնէվի թէճէմիւիւիւնին ըէսմի պիր գարա՞րը իլէ մի, Կօգսա նէֆսի Իսթանպոլտա Ազգապետարանտա եա անըն խարիճինտէ պիր գալ քիմսէնին պաշ պաշա չաթմասը՝ սայէսինտէ մի, եա տա պաշգա կէօնա պիր գալտէ մուճէպինճէ պէօյլէ պիր չէյ գուհուր էթտիյինի պիլմէյօրըզ: Անճագ Փաթիթաթտա եա գուրպինտէ Փրօթէսթանըզ տաթիթսինտէն նէլէթ էթմիշ վէ օրատան ճէրիտէլէր մարիֆէթիլլէ թէտալիւլէ գօնուլմուշ իտիյինէ չիւպնէ իսթէմէզ: Շիմտի անըն իսթիմալը հէման հէման ումուլիլէշմիշ օլուպ, Փրօթէսթան, Լուսաւորչական վէ Պապական, Կրօնական, Ազգային վէ Կուսակցական Հայախօս վէ Թըքախօս ճիւմլէ ճէրիտէլէր՝ գատիմ Իսրայէլտէ Պատուելի տէնիլէն ըուհպանլարը

Վերապատուելի, վէ օլ զէման Պարոն օլան իշճիլէրի Պատուելի եափտըլար: Շէօյլէքի, ձեռնադրեալ երեցլէրիմիզին Վերապատուելի վէ ոչ ձեռնադրեալ օլանլարըն Պատուելի չաղըրըլմասը՝ պա ֆէրմանը պիլմէմ քիմ, գարար ու թանգըմ էտիլմիշ կէօրիւնիւյօր: Պու պապտէ Իսթանպոլտան խարիճտէ օլանլար իլէ միւլալէրէ էտիլմէտիյինէ պազէն ճանլմըզ սըզըլըր իսէ տէ, տիկէր Թարաֆտան փրօթէսթանլըզ՝ էտէպիյաթ ալէմիտէ պիր չէյ խալգ էթմիշ իտիյինի կէօրմէքլէ պիր մըգտար միւլիէսէլլի օլուրըզ: էրմ. Պապականըզ «գերապայծառ» իւնվանըն խալգ էթմիշ օլտուղը հալտէ (Կօգսա պու հանլը՞ մը), փրօթէսթանթանլըզըն հիշ տէյիլ Վերապատուելի թէվլիտ էթմէյէ հագգը Կօգ մը:

Իսթանպոլ հէվալիսինտէքի մէզէպտաշլարըմըզըն պու քէյֆիլէթտէն տօլայը ահվալը ըուհիլէլէրինէ վագըթ տէյիլ իսէք տէ, պիզ պագը եէնի միւլէթլաթա տիւշմիւշ օլտուղումուղը վէ մուալլէնէթէ միւլիթաճ իտիյիմիզի թագրիլէ մէճպուրըզ:

Չօգլար պու իքի Թապիրին մապէյինի էյիճէ թէֆրիլգ էտէմէտիլէրինտէն, պիզ երեցլէրէ կէրէք թահրիլէն կէրէք չիֆահէն խիթալ էթմէքտէ ճինս ճինս ուլղունսուղըզլար չըգարըյօրլար: Շախսըմըզ հագգընտա սէօյլէմէյէ միւսաատէ օլունուրսա, հէման պիր հաթթա գարֆընտա ալտըղըմըզ մէքթուպլարտա իւշ ճինս ատըրէս պուլտուգ: (1) Վերապատուելի Ա. Բ. Գ. (Պունա տէյէճէք Կօգ, ալա- Իսթանպոլ տօղրու տըր): (2) Վերապատու Ա. Բ. Գ. (Պու օլմատը. Վերապատու տէյիլ՝ Վերապատուելի օլմալը խոխ: (3) Արժանապատու Պատ. Ա. Բ. Գ. (Իշխէ պու հիշ օլմատը: Չէվալը, սէն տահա էսքի Իսրայէլտէ հաշայօրսըն, պէն զէմանը գատիմտէ Պատուելի խոխ, ամմա չիմտի Վերապատուելի իմ): Շախսէն մուխաթէպէյէ կէլինտիքտէ, հալա Պատուելի Թապիրի ումուլի տիր: Աճիլլէրի էփէյի սէնէտէն պէրու միւքեաթէպէտէ Վերապատուելի մէվլիինէ թէրֆի էտիլմիշ իսէմ տէ միւքեալէմէ հէնկեամընտա տաթիմա Պատուելի մէնզիլինտէ պուլունտուրուլըյօրըմ: Պու տա ըուհուլմա կիրան պասըյօր: Պիր ասէմի էվրագտա Վերապատուելի Թանըր իքէն, անը եիւզիւնէ Պատուելի թէսմիյէ էթմէք թէնագուս օլտուղտան մատա, աֆվ օլունմազ պիր նէզաքէթսիզլիք տիր: Չէմանը գատիմին Պարոնլարը կէրէք

Թահրիրէն կէրէք չիֆահէն Պատուելի օլտու-
ղու հալտէ, մէքթուպտա Վերապատուելի օ-
լանը հուզուրտա Պատուելիյէ թէնզիլ էթմէք
պիր ֆիւլի ի դատր տէյիլ մի: Կէչէն կիւն պիր
կէնճ (պէլքի պու դատրը թաղմին էթմէք է-
մէլիյէ) հուզուրտա իսմիմիզի Վեր Ա. Բ. Գ.
(Վերապատուելի տէյիլ, սալթ Վեր) տէյու
թէլէֆֆիւզ էլէտի: Պու բիւզկէար պէօյլէ է-
սէրսէ, քիմ պիլիւր պաշըմըզա տահա նէ-
փորձանիլար կէլիւր:

Այնի վաղթտա ոչ-ձեռնադրեալ իշճիլէրտէ
Պատուելի իւնվանընա տողրու խարիզ իւլ ատէ
իշթիյազ ուլյանտը: Կէօքտէ արատըզլարընը
եէրտէ պուլմուշլար կիպի, մէքքիւր քէլիմէյի
խուսուսի պիր կէրմի իլէ գալըրամըլ օլմաղլէ
անը էլտէն գօփարմամազ նիյէթլէրի օլտուղու
կէօրիւնիւյօր: Գիլիսէտէ վալիլիք էտէն իճա-
զէթիլ իշճիլէր, իճազէթնամէսիլ օլուպ թէք
թիւք միւնպէրէ չըգան իշճիլէր, իլմ ի իլահի
թալէպէկէանը, հիչ իլմ ի իլահիյաթ օգուսա-
մըլ օլան պազը խօճալար վէ տահա պաշքա
քիմէլէր քիմէլէր, Պատուելի չաղըրլմազտան
մահգուղ օլտուղտան մատա պիր քիմսէ մա-
ազալլահ Պարոն եա Տիար տէրսէ Պատուելի չա-
ղըրլլան՝ Վերապատուելիլէրտէն զիյատէ մէյուս
ու մաղտուր օլույօրլար: Պու սընֆտան պիրի
եազընլարտա Պատուելիյի պիլէ քէնտիսինէ ազ
կէօրմէքլէ, «Փաղիլէթու» վէ «ճէնապլէրի»—
նին տախի գամմ էսիլմէսինի իխթար եօլլու
մաթպու քարտ պիլէ նէչը էթմիլ իտի: Պի-
նաէնալէյի պազը երեցլէր չու եէնի իւնվանըն
եէվմ ի վէլատէթինէ միալ ի Յոք աւեճֆ օգուր
իքէն, էլ գօնուլմամըլ իշճիլէրտէն պազըլար
անըն իսթանպօլլը մուճիտլէրինի էգճան ու
տիլ օրհնել էթմէք իղվասընա միւպլթէլա տըր-
լար:

Պունտան մատա իւնվանըն մէմուրիյէթտէն
զիյատէ ուղուն էօմըլիւ օլմասը խուսուսը՝ մէ-
սէլէյի պիր գաթ զիյատէ մախլութ գըլըյօր:
Պատուելիյին Վերապատուելիյէ թէպտիլ ի հէ-
յէթ էթտիյի կիւնտէ, հէր սընֆ Պարոնլար,
Վաիլլէր, Վաիլ օլաճազլար, վաիլ օլմայան
վէ օլմայաճազ խօճալար, պիր սէօզ իլէ ճիւմ-
լէ Բողոքական Տիրացուլար, եէք տարպէտէ
Պատուելի սիլքինէ տախիլ օլտուլար: Վաիլ-
լիք իլինտէ ազ չօզ տէվամ էտէնլէրին հազգը
թէսլիմ էտիլսէ պիլէ, անը թէքք իլէ ճիւմանի
մէշղուլիյէթէ, մէսէլա, սէնաաթ վէ թիճարէ-
թէ կիրէնլէրին ազալլի պիր զըսմը Պատուելի

իւնվանըն պէրապէրլէրինճէ կէթիւրմէյէ իս-
րար էթմէլէրիլէ եէնի պիր միւշքիլ ուլյանտը:
Միւթէմէտտին տիյարլարտա, խուսուսա փո-
ղովական քիլիսէլէրտէ, ձեռնադրեալ օլմայան
պիր քիմսէյէ Reverend իւնվանը վէրիլմէզ:
Հաթթա ձեռնադրեալ օլան պիր քիմսէ մէմու-
րիյէթ ի րուհանիյէտէն չէքիլտիյինտէ Reverendը
սօյունուպ, սըրֆ Միսթըր իլէ իքթիֆա էտէր:
Պիզտէ էօյլէ տէյիլ: Պիր տէֆա Պատուելի տէ-
նիլէն տախիմա Պատուելի գալմազ իսթէր: Իմտի
պու կիւն հէր ճինս Պատուելիյէ թէստաթիք է-
տիլիւր, պաղճըլըզ էտէն, սիկուրթա եազան,
խալը սաթան, լօգանթաճըլըզ էտէն վէ դայ-
րիհա Պատուելիլէր վար: Վերապատուելիյի ին-
տաս էտէն տօսթլար պու միւշքիլի տիւշիւնէ-
պիլտիլէր մի օլա:

Աթիտէքի նօթթալարտան տօլայը ֆէթվա
արամազա մէճպուրիզ:

Իլմ ի իլահիյաթ մէտրէսէսի թալէպէսի
Պատուելի չաղըրլլա՞ն մը:

Արա սըրա մինպէրէ չըգան խօճալար Պատ-
ուելի տէնիլմէլի՞ մի:

Իճազէթնամէսի օլմայան պիր վաիլ Պատ-
ուելի՞ մի տիր:

Սէնաաթ վէ ախզ ու իթա իլէ օղրաչան
քիմսէլէրէ Պատուելի իւնվանըն թաթլիլէ էթ-
տիրմէնին եօլը վա՞ր մը:

Պիր Վերապատուելի իլէ գօնուշմազ էսնա-
սընտա (պու սիւալ չօզ չօզ մուհիմ տիր),
քէնտիյէ նէ՞ իւնվան վէրիլմէլի: Պիր Վարդա-
պետ եա Եպիսկոպոս օլսա խտի, Գերապաճիւ
եազար վէ Մրազաւն տէր պիթրիւր իտիք, զի-
րա քէնտիսի սուրք օլսա օլմազսա՝ աքազաւն
տէնիլմէյէ հազգը վար: Ամմա Բողոքական ե-
րեցլէրի նէ՞ պէչիյէ պէլէմէլի: Մէքթուպա Վե-
րապատուելի եազըլաճազ իսէ, չախսընա նա՞-
սըլ խիթապ էթմէլի: Վերապատուելի չաղըրլ-
սա պիլիմսիլ, Պատուելի չաղըրլսա՝ Պարոն-
Պատուելիլէրին հուզուղընա թէճալուզ օլուր:
Շօլ կէնճին պիլէ իթլազ էթտիյի «Վեր» եանի
նօթթասըլ Վեր պիր վասաթ վէ միւնասիպ
եօլ սաղըլամա՞ղ մը: Մէսէլա՝ Բահնիլաննըն
միւլէլիֆինէ մէքթուպտա Վերապատուելի
Յովհաննէս Գրիգորեան եազմազ վէ գօնու-
շուգտա Վե՛ր Յովհաննէս եա Վե՛ր Գրիգոր-
եան չաղըրմազ:

Աճէպա էսքի պիլտիյիմիզի օգուսազ նէ՞
օլուր: Զէմանը գատիմտէ ձեռնադրեալ երեցլէրէ
Պատուելի տէնիւր իտի, պու կիւն տէ տէսէք,

հէր կէօք կէչէրօրի: Տիւնհանըն էն մէշուր վաիդի օլան զաթ՝ Rev. H. W. Beecher խափիլէ հաշատը վէ էօլտիւ, խափինն նէ էօնիւնէ նէ արգասընա պիր չէյ հափըշարմատը: Պիզ տախի աւմանապասիւ, գերապասիւ, գերապայծառ, վեհապառ վէ վերապաստէյի միսիլու էլգապը գատիւմ քիլիսէլէրէ թէրք էտէրէք սաֆի Պատուելի չաղըրմաղա լաղի օլսազ, նէ՞միզ էքսիլիր:

«ՎԵՐ» Ա. Բ. Գ.

ՔԻԼԻՍԷՆԻՆ ՏՕՍԹ ԽԱՍԻՍԷՐԻ

Քիլիսէնին տօսթ խասիմէրի օլանլար տախիմա քիլիսէտէ հաղըր պուլունուր, տուա թէրէնիւմիւնէ իշթիրաք էտէր, սալրէրին իրիսթիյան օլմասընը արգու էծիւր, քիլիսէնին թէմամիյէթինի իտաիա վէ իսրար էտէր, ախէրինն քիլիսէյէ մաղարթաթ վէրմէսինէ թէհամմիւ էտէմէզ, գարչը տըրլար, լաքին քէնտիլէրինն քիլիսէտէ վէրտիլէրի գարարը հիւ հէրինէ գօյարազ քիլիսէյէ տօսթ իտիլէրինի չանն էտէրէր:

Քիլիսէ փէք չօզ խասիմէրէ տայանմը վէ գուվէթինի կէօսթէրմիւ, լաքին իշինտէ պուլունուպ տա տօսթ կիպի օլան տիւշմէն էօնիւնտէ աճզ կէօսթէրմիւ տիր:

Քրիստոսուն քիլիսէսինն էն պէօյիւք խասիմէրի խարիճտէ օլմաղըպ անըն տախիլինտէ տիր, օնու էօփէրքէն էլէ վէրէնլէրէ քիմ տայանըր: Շէյթանըն էն միւլէսսիր չարէսի, տօսթ կիպի խասիմ պուլունմազ տըր: Վէ իրիսթիանլար իպիլիսէ պու ճիհէթլէ պէօյիւք ֆուրսաթ վէրիյօրլար: Պիր իտարէյի գալիֆէնտիլմէնին հօլու օնուն տախիլինտէ հալաթի նօգթալարընա տօգանմազ տըր: Տէյիրմէնի տուրտուրմազ իսթէրսէն սուլունու քէս քեաֆի տիր:

Քիլիսէնին տօսթ խասիմէրինտէն պաղըլարը աթիտէքի քիմսէլէր տիրլէր:

Քիլիսէնին պիւսնէսինն soqանալար անըն խալիս տօսթու տէյիլ տիրլէր:

Վար իրիսթիան պիրատէր վէ հէմիլէրէր քի իգթիտարլարընա կէօրէ վէրմէյէրէք գուվէթի քէսիյօրլար: Սաիր պիր թաղըմը իսէ վաղթընտա հաֆթա պէ հաֆթա էտա էթմէյիպ կիւճ վէրմէլէ գուվէթի քէսիյօրլար: Իւլիւնիւ թաղըմը իսէ հիւ վէրմէյէրէք քիլիսէի թաղաթսըզ պրագըրլար: Պունլար տօսթ

տըրլար, լաքին խասիմ իըզմէթինի քէնտիլէր իճրա էտիյօրլար, հէմ տէ հանլըն էթտիլէրինի պիլմէյօրլար:

Պու իւլ թաղըմ քիմսէլէր հանըրլար: Լաղըմ օլտուղու գատար վէրմէյէրէք էօլիւլէրինն թամմ ալար օլմատըղընը կէօսթէրիլէր: «Բապատան ալտըղընա կէօրէ» էօլիւսիւ հէրինէ, սաիրլէր նէ գատար վէրիյօր իսէ օնու գըյաս թուլարազ քիլիսէյէ պիր խասիմ իըզմէթինի իֆա էտիյօրլար:

Տիկէր թաղըմ հաֆթա պէ հաֆթա վէրմէյէրէք, վաղթընտա լաղըմ օլան էրգաղը ասքէրէ հէթիլտիրմէյիպ օրտուլու աճ գօմազ իլէ քիլիսէյի մուհասէրէ էտիյօր, նէֆէս ալտըրմայօր:

Օլ պիր սընըֆ հանի հիւ վէրմէյէն աղիզ պիրատէրլէր վէ հէմիլէրէր էփէյի չօզ օլուպ իթիրաղլարը քեամիլէն պօշ օլմաղլէ խասիմ իըզմէթինի կէօրիւյօրլար: Էվրօֆա թիւրքիալը իքի հօլ իլէ հարպտան զիյատէ էզմէք մէսլէքինի սէչիյօր: Պիրի էլիմիզտէ օլան փարայը չէքմէլէ, տիկէրի լաղըմ օլան փարայը վէրմէլէքն անը թաղաթտան տիւլիւրիւյօր: Էն պէօյիւք խասիմէր իթիպար էթմէլէք, վէրմէլէք տիր: Պիր իրիսթիան քիլիսէտէ վէրմէքտէն կէրի տուրտուգճա քեամիլէն խասիմ վաղիֆէսինի իլլէմիւ օլույօր: Սուլու քէսմէք, տէյիրմէնի միւլթէզարըր էթմէք վէ էհալիլի ունսուզ պրագմազ, տօսթ իշի օլմաղ:

Սէպէպլէրի նէ տիր քի վէրմէլէր: Սէպէպլէր պօշ տըր: Քիմի կէօյա չօպան հա վաիզի սէվմէտիլի իշիւն վէրմէլէք հաղըլը սալըլըր իմիւ: Տիկէրի գաթէն չօզ քիլիսէյէ կէլմէտիլի իշիւն վէրմէյէ պօրճու տէյիլ իմիւ: Քիմիսի քէօյլէրտէ օլտուղու իշիւն քիլիսէ մասրաֆընա կիրմէյէ հաճէթ կէօրմէզ իմիւ: Նիլէլէրի քիլիսէտէ պիր մէմուրիլէթի օլմաղսա վէրմէլէքիլէ հաղըլը օլուր իմիւ: Քիմի տէ ֆագիլլէր վէրմէլէլի իմիւ, գէնկիլլէր վէրմէլի իմիւ, օնլար բուհանի վէրկիլլէրտէ, իրիսթիան պիրատէր վէ հէմիլէրէրէ իանէ վէրէրէք խօշ կէօրիւնմէլի իմիւ: Պու սէպէպլէր պիր տօսթ գալպիտէն գայնամազ: Քիմիսի տէ սաիր պիր քիմսէնին մէմուր օլտուղու վաղթ քէնտիլէր վէրմէլէր իմիւ: Սէչիլէն խաղնէտարը սէվմէյէն քիմսէլէր վէրմէլէյէ հաղըլը իտիլլէրինի կէօսթէրմէլէ, տօսթ սուրէթինտէ խասիմ մուամէլէսի կէօսթէրիյօրլար: Պու հօլ իլէ քիլիսէ իտարէ օլունմագտան աճիզ գալըր

եւս վերէն պիրատներէրէ ֆաղլա եււք վերէ-
րէք օնլարը աւ թօփալ էտէր, եւս վաւ-
զին մասալը թէսիյէ էտիւմէյէրէք՝ պրա-
զըպ կիթմէսինէ խըզմէթ էտէր պու իսէ իշի
տաղըթմադ օլաճագ՝ քի պու տօսթ իշի տէյիլ
իլլա ֆէնա ճինստէն խասիմիք տիր։ Չօգ ա-
լըպ աղ վերմէք հազգսըզըպ տըր, էօյիւ տէ-
յու պէրէքէթիմիդի տէյիլ, սաիրէրի թութմադ
թամաքսարըպ տըր, վերկիմիդի ուղուն վաղթ
թէէսիք էթմէք վէֆասըզըպ տըր։

Սաիրէրի սէպէպ թութարագ վէրմէքտէն
չէքիւմէք մանթըզըպ վէ ճահիլանէ պիր մուու-
մէլէ տիր։ Ֆաղիրլիյինի իթիրագ էթմէք քէօր-
լիւք տիր, նանքէօրլիւք տիր։ Պիր տէօնիւմ
էքէն՝ պիր տէօնիւմիւն էօյրիւնիւ վէրիւր, պին
տէօնիւմ էքէն՝ պին տէօնիւմիւն էօյրիւնիւ
վէրիւր։ Հէր քէս իգթիտարընա կէօրէ վէր-
մէլի տիր, քիլիսէ հիշ պիր վաղթ ֆաղիրտէն
զէնկին վէրկիսի իսթէմէզ, հէր աղաճ քէնտի
մէյվէսինի վէրիւր։

Հաֆթատա քիլիսէսինէ պիր ղուրուշ վէր-
մէյէն ֆագիր՝ էվլինին մասրաֆընա պիր մէճի-
տիյէ պուլմագ կէրէք տիր։ Ագալլի թիւ-
թին եւս զահվէսինէ հաֆթատա 3 դըշ. մութ-
լագ պուլապիլիր, երնէ տէ ֆագիր տիր։ Իս-
թերլէրսէ գատերլէրինճէ վէրէրէք խասիմիք
էթմէքտէն աղատ գալրլար։ Հաֆթատա էտա
էթմէքէն հէմ քիլիսէ իշլէր հէմ պօրճ պիրիք-
մէզ։ Թէրաքիւմ էթմիշ պօրճլար իշլին իսէ
գայդուսուզ գալմագ, «աֆվը շահանէ» պէք-
լէմէք՝ պիր իրթիքեապ տըր։

Քիլիսէյի երգմագ իսթէ՞րմիսինիդ, նէյի պէ-
հանէ էտէրսէնիդ էտին, վէ վէրմէյին։ Չար
Յուլիանոս կիպի քիլիսէի վէրան էտէպիլիր-
սինիդ։ Մէզպահըն դօրոշու, չամտանը սէօն-
տիւրմէք իսթէ՞րմիսինիդ, սալթ վէրմէյին,
եէթէր, էն պէօյիւք դատըր էթմիշ օլուրսուռըզ։
Վէրմէյէնլէր կիպի տօսթլարա մալիք օլան
քիլիսէյէրին տիւշմէնէ հաճէթլէրի հօգ տըր։
Սալթէ պիրատէրլէրտէն իճթինապ էթմէք կէ-
րէք տիր։ Քրիստոսըն քիլիսէսինէ խանչըր
սօզմագ իսթէ՞րմիսին, վէրմէմէնին չարէսինէ
պագ, իշի կէօրիւրսին, պիր հօլ իլէ վէրմէ,
վէրտիրմէ, սաիրլէրի տէ սէնին կիպի էթմէյէ
թէշվիդ էթ։ Քրիստոսու խաչա չըգարտըրսըն,
ինմալ էթ եէթէր, ինքեար էթ քեաֆի տիր։
Սէն տալմա տուա էթ, իլահի օգու, քիլիսէյէ
կէլ, զիյաֆէթինտէ իրի իրի լօգմալար աչըր-
տըղըն սօֆրանըն մասրաֆընա գարընմա, պու

էփէյի պիր ուլուվլը ճէնապ իսթէր։ Տալ-
մա սաիրլէրին իանէսի իլէ կէչինմէքտէ
հիճապ տույմամագ էփէյի պիր նէճապէթ տիր։

Քիլիսէյէ տօղրուտան վէ տօլալըտան պէլա
օլմագ իսթէրսէնիդ, աղ վէրինիդ, կէճ վէրի-
նիդ, հիշ վէրմէյինիդ։ Պէրէքէթ օլմագ իսթէր
իսէնիդ, ալաղընըզա կէօրէ վէրին, վաղթընտա
վէրին վէ վէրինիդ, հիւան ի իպրէթ օլընըզ։ Տօսթ
սըֆէթինտէ խասիմ իշի կէօրմէք նէճապէթսիզ-
լիյինտէն սաղընընըզ։ Հէր քէսէ, կէրէք հայվանա
կէրէք ինսանա գարըն վաղիֆէնի նէճիպ պիր
գալպ-իլէ իֆա էյլէ, վէ «Սիզէ տօսթ թէսիյէ
էտէրիւմ», տէյէնէ սատագաթ իպրագ էտինիդ։
Իմաի սուալ էտէրիւմ, տօ՞սթ մը եօգսա խասիմ
իշի մի իշլէյօրսընըզ։

Յ. Ե.

ՏԻՆԻ

ԲՈՒՀԸՆ ՂԵՑԱՍԸ

«Անլէրին թալիմի իշլին Բուհը քէրիմինի
իհսան էթտին վէ աղըզլարընտան սէնին մա-
նանանը տիրիդ էթմէտին» (Նեէմ. 9.20)։

Ալլահ Իսրայէլի էվվէլ Բուհը իլէ վէ սօն-
րա մանանա իլէ պէսլէտի, Պիզէ գալսա պու-
նըն աքսինի մէմուլ էտէճէք իտիք։ Էվվէլ
գափուլը սօնրա գալալը թահքիմ էտէր գանն
էտէր իտիք։ Լաքին սէմալի փէտէր ատէմտէ
նէ օլտուղունը պիլիր։ Օ պիլիր քի ատէմին
րուհը սուսուզ օլտուղճա անա նէ գատար մա-
նանա վէրսէն րուհըն սուսուղլուղընը գանտը-
րամագ։ Էկէր գալպտա սէլամէթ հօգ իոն ղուշ
թիւլինտէն եաթալլար թէտարիք էթմէյին
մանասը հօգ տըր։ Բուհտա անէնկսիլիք վար
իսէ նէ գատար խօշ մագադլար թէրէննիւմ
էտիլսէ պիր ֆաիտէ էթմէզ։ Լաքին պիր տէֆա
գալպ րահաթ օլուրսա, րուհ հէր եէրտէ սէ-
լամէթ պուլուր, րուհ անէնկինի պուլուրսա,
օ հէր եէրտէ խօշ նաղմէլէր իշիտիր։ Էկէր
րուհ տօյմուշ իսէ, օ հէր եէրտէ գիյաֆէթ պու-
լուր։ Իսրայէլին իզզէթի մանանա տէյիլ, քէն-
տինին աղը իտի, վէ փէյլամպէր հազգ իզզէ
Իսրայէլէ մանանատան էվվէլ էյի Բուհ ա-
թիյէսի վէրիտիյի իշլին Ալլահ համա էտի-
յօր։

Է՛յ պիզէ՝ «Էվվէլա Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ
վէ անըն սալահընը արայընը», տէյու թալիմ
էթմիշ օլան, «Եէվմի էքմէյիմի վէր» տէմէզ-
տէն էվվէլ «Իրատէթին օլուուն» տէմէյի պանա

էօյրէթ : Սէնին իրատէթին սաատէթիմին թէ-
մէլի վէ պաշգա շէյլէր անճագ անըն պինասը
օլտուղունը պանա թալիմ էյլէ : Բուհումա՝
«Կիւնահլարըն սանա աֆվ օլունտու» տէմէք,
ճէսէտիմէ «Գալգ, եաթաղընը դալտըր վէ եիւ-
րիւ», տէմէքտէն պէօյիւք պիր միւճիզէ օլ-
տուղունը պանա էօյրէթ : Պէն թէն աճլըղըն-
տան, բուհ աճլըղընտան զիյատէ գօրգոյօրըմ :
Ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըր տա քէն-
տի ճանընը զայ էտէրսէ հիւ պիր ֆաիտէ էթ-
մէյէճէյինէ պէնի գանտըր : Հայաթ մէնսաը
օլան մալիւմաթ՝ տիշարտան տէյիլ տէրունտէն
օլտուղունը պանա իւհամ էյլէ : Զէմինի մա-
նանայը եէյէն ասլա աճըգմայաճագ տըր : Պա-
նա մանանա վէրմէգտէն էյի Բուհըն իւէ պէնի
թալիմ էյլէ :

Ճ. Մեքիսլար

Իրմ վե սին. — Պիզիմ արամըզ-
տա իւմի մէտհ ու սէնա էտէրքէն տի-
նի թահդիր էթմէք պիր մօտս հիւքմիւնէ
կէչիյօր : Պէօյլէթին նազարը տիգգաթընը
«Պրիքիշ էսօսիյէշըն» թէսմիյէ օլունան ին-
կիլիզ ճէմիյէթի ֆէննիյէսինն էվվէ հաֆ-
թաթի մէճիւսի ումումիսինտէ տին հազգըն-
տա կէօսթէրիյէն էֆքեար ու հիսսիյաթա ճէլպ
ու տալէթ էթմէք իսթէրիզ : Պու ճէմիյէթտէ
ուլումը թապիլիյէնին հէր շիւպէսինտէն միւ-
թէխասսիւլէր հազըր փոխէր : Ճէմիյէթին
պու սէնէքի բէիսի մարուֆ Սըր Օ. Լօճըն
նութգու հազգընտա կէչէն հաֆթա մալիւմաթ
վէրմիշ խաթ : Միւմալիյէն թապիաթը «Ալա-
հըն լիպասը» թէսմիյէ էթմիշ խաթ : Այնի ճէ-
միյէթ ազալարը Կիրակի կիւնիւ պիր քիլիսէ-
տէ իճթիմա էտիպ պիրլիքտէ խապտէթ էյլէ-
տիլէր : Սըր Օ. Լօճ Բիթապը Մուգատտէստէն
պազը գըթալար օգուտու, վէ վարզ՝ թապիա-
թըն հիւնն ու ինթիլամընտան Ալլահըն մէվ-
ճուտիյէթինի խապաթ էթտիքտէն սօնրա, «Խա-
լիզի քէնտի մախլուգաթընտան այըրմագ ազլա
մուղայիր պիր թէչէպպիւս տէյիլ մի տիր»,
տէյու նիտա էթմիշ տիր : Լօրտ Բէլվին, «Մատ-
տի ալէմին հազիգաթլարընը եէթէր գատար
տէրին միւթալէա էտէրսէնիզ սիզ Ալլահըն մէվ-
ճուտիյէթինի գապուլա մէճպուր օլաճագսընը,
պու իսէ տինն էսասը տըր», տէմիշ տիր :
«Իման» ատէմի թապիաթըն տահա տէրին հա-
զիգաթլարընը տահա էյի կէօրմէյէ սէվպ է-
տէր», տէմիշ տիր օ կիւնիւն վարզը : Տիկէր
պիր խաթիպ տէմիշ տիր քի, «Եարըմ տէհր

էվվէլ ալիմէր պազը գաիտէլէր քէչֆ էտիպ,
պու գաիտէլէրէ մուղայիր օլան շէյլէր իմ-
քեանսըղ տըր տէյու իւնն էյլէտիլէր : Լաքին
շիմտի Բեօնթիկէն շուար վէ Բատիումըն քէչֆի
գալաիա ի թապիլիյէ հազգընտա օլան էֆքեա-
րըմըտա ինգիլապաթ հասըլ էյլէմիշ տիր :
Բէզալիք թապիաթըն պիրլիյի պիւթիւն
թապիաթը թէրթիպ էտէն պիր ազլըն մէվճու-
տիյէթինի թէչէյիս էյլէտի : Շէօյլէքի Սըր Ի-
գաազ Նիւթըն քէնտինն ֆրիկսիլիս նամ
ֆէննի էսէրինն սօն սահիֆէլէրինտէ ալէմ ու
ճիհանըն Խալիլիյի սէնա էթմէք եօլունտա
պազը շէյլէր հազմըլ իսէ, պու հէմ տինն հէմ
ֆէննի պիր հիսսին իզհարը տէմէք տիր :

Իւմ իլէրի կիթտիքճէ տին գէվալ պուլու-
յօր տէմէք տօղրու տէյիլ տիր : Տիւն տաիթէ-
սինտէ պազը թէսալվուլար թէպէտտիւլ է-
տիյօր տէմէք օլապիլի, լաքին տին գէվալ
պուլմայըպ տահա զիյատէ միւհքէմ թէմէլլէր
իւպէրինէ վազ օլունմագ իւզրէ տիր :

ԿԻՐԱԿԻ ՄԷՔԹԷՊԻ ԻԹԹԻՀԱՏՏՆՆ 7ՆՃԻ ԻՃԹԻՄԱ Ը ՈՒՄՈՒՄԻՄԻ

Յ.

Ճնճը, Իշպու իճթիմատա, պիւա շիւպհէ
էն մուհիմմ հէր նութգլարա վէրիւմէլի խաթ :
Էօյլէ տէ օլտու : Իքի եիւզ էլլի մատտէ վէ
հէման օլ գատար տա խաթիպ վար խաթ : Փրօզ-
րամ օլ գատար եիւքլիւ խաթ քի պիր ազ գալ-
տը պիր գալ եէրտէ դըրըլլօր խաթ : Կիր.
Մէքթէպինն ալազատար հէր պիր մէտէլէ Կիր.
մէքթէպինն պուլունտուղու տիյարըն աւվալ
ը հազըրէսի, խաթիպլէր վասըթասըլլէ մէյտա-
նա կէթիլիտի : Խալանտա, Պրագիլիա, Եէնի
Ջէլանտա վէ Մանչուրիատա օլան Կիր. Մէք-
թէպլէրինն տաիր իշիթմէք, Հինտիսթանտա
աթըլան պէլլի ատըմլարտան խապէրտար օլ-
մագ ֆիլ վազը տէյէր խաթ :

Խաթիպլէր արասընտա պազըլար սամիունը
սիհլէյօրլար խաթ : Եպիսկոպոս Վինսընթ, Իս-
լամիյէթ արասընտա իշիյէն Տօգ. Զուհիմըր կի-
պի գէվաթըն հայաթ, բուհ վէ հազիգաթ իլէ
սօլու խիթապլարը շայանը թապտիր խաթ-
լէր : Պէլլի խաթիպլէր արասընտա գատընլար
տաիսի պուլունտույօր խաթ : Միւնքիրաթ, հա-
զիգի թալիմ ու թէրպիյէ մատտէլէրինն տաիր
էն գըյմէթլի նութգլարը գատընլար իրատ էյ-
լէտիլէր :

Արանտա պիր չիւպէլէրտէ Կիր Մէքթէպինին ամէլի ուսուլարընա տաիր խուսուսի իճթիմալար ետիւլըպ, սիւպիանա ինճիլի նա՞սըլ թալիմ էթմէլի խոյիմիզէ տաիր փէք կիւզէլ եօլար կէօսթէրալէր :

Պէլլի նութղլարըն իճմալը Ալմանճայա թէր-ճէմէ էտիլիպ, (պազէն Ֆրանսըզճայա տալի) թէրճէմանըմըլ քեաղըս գալէմ գուլանմալարադ աճաիպ հիքմէթ իլէ նութղլարը թէր-ճէմէ էտիյօր իտի : Միւմաիլէյի իչիւն 27 լիսան պիլիր տէյու շէհատէթ էթտիլէր : Սօնրա-տան պիր ազ թիւրքճէ տալիս պիլիր խոյինի անլատըմ :

Իճթիմալարտա նախօջ օլան պիր ճիհէթ վար իտի իսէ օ տալի լուզումու յըմայան եէրտէ վէ հատտը թէճալուզ էտէնէ գատար ալզընըն օլմասը իտի : Իսվիլէրալըլար պուն-տան խօչանմայըպ «Ամէրիգա մաթաը» տէ-տիլէր :

7 Անի, Թերեհնիսիտ :

Իշպու իճթիմա սալթ թէրէննիւմիւ իչիւն կէօրմէյի տէյէր իտի :

Միսիս Բէյթըր Պօթմէնին խանէսինտէն պաշայարադ թա սօն ստաթա գատար իճրա էտիլէն թէրէննիւմէր՝ ատէմի զէմինտէն սէմա-յա, լապըթասըլ մատտի էօմրտէն՝ մանէվի ա-հէնկ ալէմինէ ինթիգալ էտիյօրլար իտի : Զէ-սիմ փայի օրկանըն պաշընտա Միսս էսլանճըր իսմինտէ պիր Իսվիլէրալը գըզ վէ թէրէննիւմ-լէրին իտարէսի պաշընտա Ամէրիգանըն էն նամտար փիլանիսթլէրինտէն Տօգ : Պուխըր տու-րոյօր իտիլէր :

Խըտմէթլէրին չօղլուզումտան վէ գալապա-լըզըն քէսթթինտէն եօրուլուպ իսթիրահաթ արայան ճէսէտ վէ ֆիքը իչիւն պու թէրէն-նիւմէր պալաասն օլույօրլար իտի : Պիր իքի միսալ քեհաֆի տիր : Պիր կէնճ գըզ մէլէք սէ-տասը իլէ «Զայ օլան գօյուն» մատտէսի իւզէ-րինէ փիանօնըն բէֆադաթը իլէ պիր անքեմ սէօյլէտի : Լաքին նէ՝ սէս, նէ՝ ահէնկ վէ նէ՝ րուհ իլէ : «Էվլէթ, կիտիպ զայ օլան գօյունու-մու պուլմալըլըմ» տէյու Յիսուսըն լիսան վէ գալպինին թէրճէմանը մագամընտաօլան իլա-հիլի թէրէննիւմ էթտիլինտէ մուհապպէթ օլան Յիսուսըն րուհունուհ հասթէթինի վէ զայ օլան ինոանա տօղրու թալըտըղը մուհապպէ-թինի կէօրմէմէք, իմքեան խարիճինտէ իտի : Պիւթիւն էօմրիւմտէ հիչ պիր վաըզ եա քի-թապտան պու թէրէննիւմ վասըթասըլլէ «Զայ

օլան գօյուն» թէմսիլինին մանասընը անլատը-ղըմ գատար անլայամամըլ իտիմ : Տիկէր պիր տէֆա պիր զէվճ վէ գէվճէ՝ «Էվլէթ պիլիր, Բապպըմ պիլիր» սէօյլէրի իւզէրինէ պիր նաղ-մէ իրլայըպ, գալպի տէրտտէն տօլայը միւ-քէտտէր օլան ճանլարա սէմանըն սիւքիւնէ-թինի պախշ էտիյօրլար իտի :

Իշպու իճթիմատա էն պէօյիւք թէրէննիւմ վիյաֆէթի Յուլիս 12 Շարաթ էօյլէնտէն սօնրա վէրիլէն գօնսէր իտի : Հէր պիր պիլէթ պիր տալէրէ օլուպ միւսթէմիուհուն սայըսը 3000 ի միւթէճալըլ իտի :

Էվլէլա մուգատտէմէ հալընտա Թօնհայէ-նին օրքէսթրասը սահնէյէ չըզըպ ֆարգըլը հա-վալար չալարապ պիւթիւն պինայը մուսիգա ի-լէ մէմու գըլտըլար :

Պատէհու 400 գատար Իսվիլէրալը կէնճ օղ-լան վէ գըզլարտան, վէ արաքիմ պիր հէթմիլ պէշիւք ինթիյարլարտան միւթէնէքիլ գուլայր այաղա գալզըպ, գար կիպի պէյազ լիպաս, Իս-վիլէրալըլարա մախսուս ալ եանագլար վէ թէր ու թազէ հայաթ իլէ ճօլան սիմա ու իմալար իլէ հազըրուն իւզէրինէ փէք իսօջ պիր թէնէսիր պրագտըլար : Զիւմէսի փայի օկանըն էօ-նիւնտէ տուրան տիրէթթօրըն էմրինէ պէքէ-յօր իտիլէր : Հարէքէթ վէրիլտի, թէրէննիւմ պաշատը : Լաքին պիլ շարգըլըլար իչիւն խա-յալ էտիլմէսի միւմքինսիլ օլան շէյ : Օլ թա-լիմի սէսէր գայնատը, կիւրէտի, պազէն սէ-տա պալայա բէֆ էտիլտի, նիչէ քէրրէ սէս տալղալարը Ամազօն կիպի ճօլմաղա պազէն տէ գայատան տիւլէն սու տամալարը կիպի տիւլ-մէյէ պաշատը : Օլ խանէնտէկեան կիւրուհը լիսան իլէ թարիֆ էտիլմէզ պիր իշթան պիր չէվզ վէ պիր շէթարէթ իլէ սամիունը մէսթ էթտիլէր : Թէրէննիւմ էսնասընտա գուլարտա պուլուհան 75 լիք պիր դարըյա տիգգաթ իլէ պազըյօր իտիմ : Թէրէննիւմտէ կէօսթէրալի իշթանա պազար իսէն հալա 15—20 սիննինտէ թէր ու թազէ պիր նէվճիվան գըզ, սիննի կէչ-կին ամմա գալպի կէնճ իտի :

Սըրա Իսվիլէրա եօյլըլարընա կէլտի : Խու-սուսի տաղ լիպաս վէ քիսվէթլէրինի լապիս օլան օն էֆէնտիլէր Իսվիլէրա տաղարընտա հաշայան քէօյիւ չօլան վէ չիֆթի գըզ վէ օղլանլարըն իրլատըղլարը տաղ հալալարըն-տան պիլէ թէրէննիւմ էթտիլէր :

Չըզարտըղլարը իսօջ սէտալար, իրլատըղ-լարը ահէնկիլ մագամլար քէլամ իլէ թարիֆ

էտիլմէզէր, անճազ իշխմէք լաղըմ: Օլ օն քիշի օլ ճէսիմ պինայը սէտալարը իլէ աօլ-տուրույօրլար իտի: Խուսուսա արալարընտա պիր թէնօրըն սէսի շայանը հայրէթ իտի:

Պիւթիւն սամիուն պու զիյաֆէթաէն հէմ տօյմուշ, հէմ տէ աճըգմըշ օլարագ այրըլտը-լար:

Իպասէքիւր:

Պու պէօյիւք իճթիմատա տուայա ազ պիր եէր վէրլիմէմիշ իտի: Իպատէթ գըսմը իհմալ էտիլմէտի:

Հէր սապահլայըն ալէլ էքսէր Տօգ. Յ. Պ. Մայըրըն ըրյասէթի թահթընտա պիր իպատէթ մէճլիսի իճրա էտիլիպ, սամիուն անա իշխի-րաք էտէր իտի: Արատա պիր խուսուսի տուա մէճլիսէրի տախի ագտ էտիլտի:

Լաքին պու իճթիմատա իպատէթ վէ միւ-միւնլէրին միւշարէքէթի, էվճ ի ալասընա սօն ագչամքի թէճէմմիւտէ վասըլ օլտու: Բիւ-սէթտէ Տօգ. Մայըր պուլունույօր իտի: Միւ-մաիլէյի պիր ազ սէօյլէտիքտէն սօնրա օլ պէօ-յիւք գալապալըղը այաղա գալաըրտը: «Հաղը-րուն ճիւմլէթէն պիրատէր վէ հէմլիքէլէր, Գրիստոստա պիր տիրէր,» տէյէրէք, թէքլիֆ էթտի քի հէր պիր ֆէրա» էլլէրինի եանընտա օլանլարա միւշարէքէթ ըուհու վէ տույղուսը-լէ ուզաթսըն: Պիր գաչ սանիյէտէ 3—4,000 ճան պիրպիրլէրինէ պաղլանըպ, «Նէ միւպա-րէք տիր օլ պէնտէր, Բի պիր էտէր պիզի, Պունու պիզէ Յիսուս էտէր Լութֆըն սէր չէյմէսի» իլահիսինի սէօյլէմէյէ պաշատըղը-մըզտա զանն էտէրսին էլէքթրիք պաթարիա-սընտան սատըր օլան էլէքթրիք ազընթըսը էլ էլէ վէրէնլէրի այրըլմազ պիր սուրէթտէ պիրպիրլէրինէ պաղլատըղը կիպի, Յիսուստան սատըր օլան գուվլէթ տախի պու աղիմ ճիւմ-հուրը պիրպիրլէրինէ րապթ էթտի:

Էնճամ Տօգ. Մայըր տուայա տուրտու: Տուա իպարէ-իպարէ սէօյլէնիլիպ թէրճէման վասըթասըլլէ այնի վագըթտա Ալմանճա վէ Յրանսըղճայա թէրճէմէ էտիլիպ իպատէթ հա-լընտա վէ իպատէթ ըուհունտա թէքէրրիւր էտիլիյօր իտի: Էն սօնընտա Տօգ. Մայըր պու-րատա օլան հէր պիր ճան, քէնտի անա լիսա-նընտա Եուհ. 3, 16յը սէօյլէսին տէտիյինտէ գէմինտէն սէմայա ճիւմլէ լիսան վէ գապիլէ-տէն սուուա էտէն սէտա կիպի սէտան պիւ-թիւն պէյթի տօլտուրտու, վէ իման էտէրիզ քի Բապպըն թախթընա վասըլ օլտու:

Հէման օրաճըզտա օլ սաաթ վէ սանիյէտէ էպէտի սաատէթին գափուլարը ալըլըպ, պիզ-տէն այրըլմըշ սէվկիւլիւլէրիմիլին տախի ճէլալ էօմրիւ կէօղլիւմիւզ էօնիւնտէ թէրսիմ էտիլ-տիյինտէն՝ պէն կէօղ հաշլարըմը թութմաղա միւզթէտիր օլամատըմ:

Իճթիմա էվճ ի ալասընա վէ խըտմէթլէր սէմթ իւր րասընա էրմէլի իտի: Էլէ էգաի: Ի-պատէթ, թէրէննիւմ, միւշարէքէթ, վէ տէրին սիւքիւնէթ իշինտէ պիր պիրլէրիմիզէ վէտա էտիպ այրըլարգ:

Արզուսու, ֆուրսաթը, փարասը օլանլար, 1916տա ճափօնեանըն փաթախթը թօքիօ-տա Տնճի իճթիմատա պիրլէյմէյէ վատ էտթպ, «Էլ վէտա է՛յ մուհիպ ըուֆէգա» իլահիսի իլէ ճիւմլէ խըտմէթլէրէ էնճամ վէրլիտի:

Տ. Յ. ԳՈՒՆՏԱԳՃԵԱՆ

Խ Ի Թ Ա Մ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՓՐՕՖ. ԱՐՄԻՆԵԱՆ ՎԱՄՊԷՐԻ

Մէշնուր միւսթէշրիզ (orientalist) եանի շարգ լիսանլարընըն վէ էտէպիյաթընըն մուալլիմի Փրօֆ. Արմինիըս Վամպէրի՝ Սեպտ. 14տէ Պուտա ֆէշթտէ, 81 սիննինտէ վէֆաթ էթմիշ տիր: Միւմաիլէյի 1832 Մարտ 19տա թէվէլլիւտ էթմիշ տիր: Պէօյիւք պիր սէյեհան, լիսանշինաս, միւշէլ-լիֆ, սիյասէթչինաս վէ հիւքրիմտարլար վէ տիփիլիմաթլարըն տօսթու օլան պու գաթ՝ ֆա-գիրլիք վէ սէֆալէթին միւզայաղա վէ մէշագ-գաթընը՝ սիննի սէպալէթ վէ չէպապէթինտէ չէքմիշ տիր: «Էյէր պիրիսի պանա օլ վազթ տէսէ իտի քի,» եաղըյօր միւմաիլէյի, «Ուին-սօր սարայընտա Ինկիլթէրրա գրալիչասընըն միւնթէրէմ պիր միւսաֆիրի օլաճագսըն, անա տէլի տէյիպ եիւզիւնէ գարշը կիւլէճէքտիմ,» Բէնտինին էպէվէյնի Եէհուտի օլուպ ասլ ֆա-միլիա լագապլարը Պամպէրիզէր իտի քի պիւ-ախըրէ Մաճար լիսանընտա Վամպէրիյէ թէ-հալվիւլ էթմիշ տիր: Փէտէրի միսթիք վէ տէրվիչանէ պիր ատէմ օլուպ ֆամիլիասընըն էքմէյինի թէտարիք էթմէյի իհմալ էտէր իտի: Վալիտէսի իսէ տինտար վէ ասիլ պիր Եէհուտի գատընը օլմագլա պէրապէր էօմրտէ մուվաֆ-ֆագ օլապիլմէսի իշին օղլունու Խրիսթիան թալիմինտէ պէօյիւթմէյէ գարար վէրտի: Միւ-մաիլէյի քէնտի շախսը հագգընտա չէօյլէ եա-

զըրօր, «Ազրապա վէ տօսթլարըմտան չօգլարը անլամագ իսթէրլէր քի, չօճուգլուգումտա չէքմիշ օլտուգում տէհչէթլի սէֆալէթալէն սօն-րա շու մէվզի ի իթիպար վէ շէրէֆէ կիւքսէլ-մէմ հագղընտա նէ՞ հիսս էտիյօրում: Տօգրու-սուռնու սէօյլէմէլի իսէ, մագինին խաթըրաթը, էօմրիւմին էն մէսուտ տագիգէլէրինի թէշքիլ էտէրլէր: Աճըգ, սօղուգ, իսթիհզա վէ թահ-գիրլէրէ հէաէֆ օլտում. լաքին էն պէօյիւք պիր սէֆալէթ պիլէ կէնճլիյիմին պէրրագ վէ ֆէրրահ ուֆուգումնու պիր գաչ տագիգէտէն ֆազլա գարարտամազլար վէ վիւճուտըմըն փարլագ բէնկի գըսա խասթալըզլարտան սօնրա կէրի կէլիր իտի:»

Իւք թալիմինի Եհնուտիլէրին մէք-թէպինտէ ալըպ, պիր օթէլճինին օղու-նա 6 այ տէրս վէրիպ 16 չլլին (76 զըշ.) արթըրտըգտան սօնրա փրէզպուրկտա Լաթինլէրին գօլէճինէ կիրտի: Պու մէքթէպտէ սօն տէրէճէ սէֆալէթ իչինտէ օլմասընա բաղ-մէն տէրսլէրինտէ մուվաֆֆագ իտի վէ հէր սապահ փրօֆէսօրլարտան իւչինին գօնտու-րալարընը պօյայարագ աճըղընը տէֆ էտէճէք պիր փարչա էքմէք վէ պիր ազ փաթաթէս էլտէ էտէպլլիր իտի: Վամպէրինին լիսան թահսիլինէ տօղրու օլան աճայիպ իգթիտարը, տէմիր իրատէթինտէն սօնրա մուվաֆֆագի-յէթինին էն մուհիմ պիր սէպէպի օլմուշ տըր: Քէնտինին պուլունտուղու մուհիթտէն Մաճար, Ալման, Ալալ վէ Իպրանի լիսանլարընը էօյրէ-նիպագ սօնրա Լաթինճէ, Ճրանսըզճա վէ իթալ-հանճայը տախի պունլարա իլավէ էթտի: Հէ-նուգ պիր տէլիգանլը իքէն քէնտի քէնտինի եէտի լիսանտա մուալլիմ տէյու իլան էթմէսի իւզէրինէ զէնկին պիր ֆամիլէայա խուսուսի մուալլիմ թուլթուտու: Պուրտա, էօմրինտէ իւք տէֆա օլարագ վիւճուտը իչին քեաֆի տէրէճէտէ պիր դըտա ալապիլտի: Պու էվին գըզը էմիլիյէ տօղրու քէնտինտէ պիր աչգ ու-յանտը վէ հազը տէրսի վէրիքէն էմիլինին էլլինի սըգմագ ինթիյաթսըզլըզընտա պուլուն-տուղու իչին, քէնտինէ հօլ վէրիտի:

Վամպէրինին հայաթը իւզէրինտէ գաթի թէսիր իչլէթմիշ օլան վազըալարտան պիրիսի տէ 1848 Մաճար իսեանընըն Բուսիա թարա-ֆընտան պաստըրըմասը օլմուշ տըր, չէօյէ քի պու վագըա իւզէրինէ քէնտիսի պիր Բուս ալէյհտարը վէ Թիւրք մուհիպպի օլմուշ տըր: 22 սինինտէ Իսթանպուլ կէլիպ օրտա 6 սէնէ

գալտը: Փագը չալընտան նաչի գահվէլէրտէ Թիւրքճէ շիրլէր սէօյլէյէլէք էքմէք, փէյնիր վէ գահվէ թօփարտը: Փէյտէրփէյ Իսլամ մուհիթլէրինէ կիրէրէք Հիւսէյին Տաիֆ փաշա-նըն գօնաղընտա մուալլիմ օլտու վէ տահա սօնրալարը պիր Օսմանլը օլտուղունու սէօյլէր իտի: Պիր վագթ Փուսա փաշանըն քեաթիպի օլտու: Պու պունհրանլը ալթը սէնէլէր գար-ֆընտա 20 շարիլ լիսան վէ գաւաւապարտու-լարը էօյրէնիպ Թիւրքճէտէն Ալմանճայա պիր լուղէթ քիթապը նէշը էթտի: Ահմէա էֆէնտի իսմինտէ մէհնուր պիր մուալլիմի օլուպ քէն-տինի «Էվրօփալըտան Ասիալըյա թէպտիլ էթ-տի:»

Պու Իսթանպուլ հայաթը՝ Վամպէրիլի էօմ-րինին էն պէօյիւք թէչպպիւսինիւ իճրայա սէվզ էթտի: 1861տէ Մաճար ագատէմիսինէ, Մէրքէզի Ասիայա կիտիպ Թիւրքճէ լիսանընըն մէնչլինի (օճաղընը) պուլմաղը թէքլիֆ էյլէ-տի: Ագատէմի քէնտինէ 1000 ֆիօրին վէրտի իսէ տէ, պէօյլէ ուզուն հօլճուլուղու պու գատար ազ պիր ազլէ վէ գաթի պիր վիւճուտ իլէ նա՞սըլ հափապիլէճէյինի անլամտըլար: Օնլար պիլմէյօրլար իտի քի Շարգտա սէյեա-հաթ էթմէք իչին պաճագտան վէ փարտան գիյատէ աիլպաղըգ լաղըմ տըր: Նիհայէթ «Բէյաթ էֆէնտի» սախթէ իսմի վէ տէրվիշ գըյաֆէթլիլէ վէ չիւպհէսիգ քէնտի քէնտինէ գօյու պիր Իսլամ սիւսիւ վէրէրէք, պու գօր-գուսուղ աաէմ Մէքքէտէն Աճէմիսթանա տէօ-նէն պիր հաճիլէր քէրպանընա գաթըլտը վէ օնլարա Թէհրանա կիտիպ օրտան տա այնի արգատաչարա Պուխարա, Սըմըրգանտ վէ Հէրաթա կէլտի:

Էօմրիւ հէր տագիգէ թէչլիքէտէ պու-լունտուղու կիպի տախմա տէհչէթլի աճ-լըգտան, սուսուղուգտան, հօրղունլուգ-տան միւզթարիպ օլմագտա իտի: Պու մէմ-լէքէթլէր՝ 1000 սէնէտէն պէրու էվրօփալը կիւղիւ կէօրմէմիշ իտի: Վամպէրի, չիւպհէսիգ պուլունտուղու թէչլիքէյի հիսս էտիյօր իտի, գիրա էվրօփալը օլտուղու մէյտանա չըգսա իտի, էզլիյէթ վէ իշքէնճէ իլէ էօլիւմ քէնտի իչին հազըր իտի: Պունուն իչին, ֆէնա պիր սաաթա բաաթ կէլտիյինտէ էզլիյէթսիգ հայա-թընա խիթամ վէրմէք իչին իւչ թանէ ըսթ-րիգնին հանի գարգա պիւքէն խիւլասասը հապը ալըպ փալթօսընըն աստարընըն պիր քէօչէսինէ տիքտի: Քէնտինին պիր չօգ եէրլի լիսանլարա

վագը օլմասը վէ ճաղիպ աթվար ու հարաք-
հաթը իլէ էհլ ի իմանը ալտատապիլտի: Լա-
քին պու ճիւմլէ թէգալլաւտաթա ըաղմէն հազ-
գընտա չիւպհէ օլունմաղա պաշանտը: Խիվա
Խանը իլէ օլան միւլագաթընտա սէրայ առէմ-
լէրինտէն պիրիսի էլինի անըն պոյնունա գո-
յարագ, «Նէ» չարէ քի գըրըճըմը պու կիւն էվտէ
ունութմուլում», տէտի: Սըմըրգանտ էմիրի՝ պու
«Բէշիտ էֆէնտի» տէն չիւպհէլէնէրէք անընլա
եարըմ՝ սաաթ գոնուշտու, լաքին իմթիհանտան
թէհլիքէսիզ կէշտիքտէն մատա էմիր քէնտինէ
պագը կիւզէլ հէտիյէլէր տէ վէրտի: Ավտէթ
սէյհահաթընտա Հէրաթտան Թէհրանա, Թրապ-
զոնա, Էրզրումա կէշէրէք, 1864 սէնէսինին
Մարտընտա իսթամպուլա վասըլ օլտու: Պուտա
փէշթ ավտէթինտէ «Մէրքէզի Ասիատա Սէյ-
հահաթ», սէրնամէլի քիթապընը նէշր էթմէսի
իւզէրինէ Լոտորայա տադէթ օլունուպ օրտա
փէք չօգ թալթիֆաթա նաիլ օլտու: Փալմէրս-
թօն քէնտիսիյէլէ միւլագաթ էթտի: Մր. Կլա-
տըսթօն, Վամպէրինին Բուսիա ալէյհինտէքի
փրօփականտասընտան խօշլանմատըղընտան
պիր տօսթընա անըն հազգընտա չու պէյանաթ-
տա պուլունտու, «Փրօֆ. Վամպէրինին թահ-
րիքեաթը էվլէլէրի պանա չիւպհէլի կէօրիւն-
տիւ, լաքին անըն ֆագիր պիր առէմ՝ օլտու-
ղունու իշիթտիմ իշիտէլի անըն պիր միւթէսա-
սըպ օլունուղունա գաիլ օլմուշըմ տըր:»

Վիքթօրիա գրալիչա չօգ տէֆա անը հուղու-
րընա գապուլ էտիպ անը տինլէր իտի: Օլ զէման
վէլ ի հաւ օլան գրալ էտուարտ իսէ քէնտինին
տօսթու իտի: Փրօֆ. Վամպէրի իլքինաէն պէ-
րու Անկլօֆիլ (Ինկլիլիլլէրի սէվէն) օլմուշ
տըր: Ինկլիլթէրայը, Ղարապ մէտէնիյէթինին
մէրքէզի վէ միլլէթլէրին հիւրրիյէթլինին մու-
հաֆըզը առտ էտէր իտի: Լաքին Ինկլիլթէր-
րանըն Բուսիա իլէ օլան իթիլաֆընա մուխա-
լիֆ իտի:

Փրօֆ. Վամպէրի փարիզտէ Նափօ-
լէոն Գ. իլէ տախի միւլագաթ էթմիշ տիր:
1865տէ Մաճարիսթանա ավտէթինտէ, Պուտա
փէշթ տար էլ ֆինունընա էլսինէ ի շարգիյէ
փրօֆէսէօրը թային օլունտը: Մէրքէզի Ասիա-
նըն լիսանը, առաթը, սիյասիյաթը վէ էտէ-
պիյաթը հազգընտա վագը օլան նէշրիյաթը՝
քէնտինէ պէօյիւք պիր չէօհրէթ թէմին էթմիշ
տիր: Փէք կիւզէլ Ինկլիլիլլէր հազար իտի: Ա-
նըն վէֆաթըլա աճաիպ գուլվէթ, ճէսարէթ
վէ զէքեայա մալիք օլան պիր շախսիյէթ իր-
թիհալ էթմիշ տիր:

Տեյլի Թեյիկրաֆ

ՊԵՅՅԻՒՔ ՄԱԱՇԼԱՐ

Պունտան պիր գաչ հաֆթա էվլէլ սէնէվի
մաաշը 12,000 տալէր (5 տալէր պիր Ինկ. լի-
րասընա միւսավի տիր) օլան Մ. Ամէրիգա Խա-
րիճիյէ նազըրը Մր. Պրայըն՝ մաաշընըն մէսա-
րիֆինէ քեաֆի օլմասըղընը իտտիա էյլէտի:
«Միւտտէթ ի թաթիլիմ օլան իքի այ զար-
ֆընտա նութգլար իրատըլլէ մէշղուլ օլուր
իսէմ, 12,000 տալէր տանա զազանապիրիլիմ,
վէ պու զազանճըմ հիւքիւմէթտէն ալտըղըմ
մաաշա իլավէ օլունարագ մէսարիֆիմէ իքթի-
ֆա էտէր,» տէյու իլան էյլէտի: Միւսաիլէյհին
իշպու իլանը իւզէրինէ պիր չօգ Ամէրի-
գալըլար հալը հազըրտա հիւքիւմէթ մէմուր-
լարընըն քիւլլիլլէթլի մէսարիֆաթը հազգըն-
տա աղ չօգ մալիւմաթ քէսպ էթմիշ օլտուլար:
Վէ պունտան 25 եւ 50 սէնէ էվլէլ Մր. Պրա-
յըն կիւլի գապինէ աղասընըն տէյիլ, իլլա րէիսի
ճիւմուրըն պիլլէ պու գատար մէսարիֆի ի րէս-
միյէսի օլմասըղընը իիթար էթալլէր:

Պու միւնասէպէթլէ վաթանըմըղըն րունանի
վէ սիյասի մէմուրիյինին մաաշաթընըն (քեա-
ֆի եւ զայր ի քեաֆի) մըզտարընտան սարֆը
նազար իլէ սաիր պագը մէմլէքէթլէրտէ հիւ-
քիւմէթ մէմուրիյինին ալտըղլարը մաաշը ի-
շար էաէլիմ: Մ. Ամէրիգայա էն եազըն օ-
լան մէմլէքէթ Գանատա տըր: Մէմլէքէթ ի
մէզքիւրէնին պաշ վէքիլինին մաաշը Մր.
Պրայընընքինտէն անճագ պին տալէր զիյատէ
տիր — 13,000 տալէր: Գանատանըն վալի ի ումուլիսի (Գրալ
ձօրճըն վէքիլի) 50,000 տալէր մաաշ ալըր ի-
սէ տէ, միւսաիլէյհին մէսարիֆի սէնէվիլլէսի
պունուն իքի միսլի տիր: Գանատատան Ին-
կլիթէրրայա կէշէր իսէք օրատա Մր. Էս-
գուլթիլին պաշ վէքիլ հալինտէ հիշ մաաշը օլ-
մասըղընը անլարըզ: Վէ լաքին Ինկլիլթէրա-
նըն պաշ վէքիլ խաղինէ ի ումուլիյէնին պաշ
խաղնէտարը օլտուղունտան օ մէմուրիյէթլի ի-
չիւն սէնէվի 25,000 տալէր (5,000 Ինկ. լի-
րասը) ալըր: Հալպուքի պու մէպլաղ Մ. Ամէրիգա
րէիսի ճիւմուրունըն մաաշընըն անճագ պիր
սիւլսի տիր: Պիր Ինկլիլիլլէր օրտ հաթօտ հիւքսէք
պիր հիւքիւմէթ մէմուրունուն 5,000 լիրասը վա-
թանըմըղըն պիր զէնկիլինին 500 լիրասը
հիւքիւմէտէ օլտուղունտան, Մր. Էսգուլթիլին
Ինկլիլիլլէ հիւքիւմէթինտէն ալտըղը մաաշըն մէ-
սարիֆի ի րէսմիյէսի իչիւն զայր ի քեաֆի ի-
տիլի գօլայճա անլաշըլապիլլըր: Ինկլիլթէրա

գրալ վէ գրալիչասընա կէլինտիքտէ, իքիսի պիրլիքտէ սէնէվի 2,700,000 տալէր ետխօտ 540,000 ինկ. լիբառը ալըրլար: Պունա իլաւէ-թէն էվլատընտան հէր պիրի տէ ինկիլթէրրա խաղինէսինտէն 90,000 տալէր ալըր: ինկիլ-թէրրանըն միւտտաի ի ումումիսինին սէնէվի մաաչը 35,000 տալէր իսէ տէ, մէվգիի իգ-թիգասընտան իֆա էթտիյի խըտէմաթը սաի-րէ եիւզիւնտէն պունա իլաւէթէն սէնէվի 40—45,000 տալէր տահա իրատը օլուր:

Ֆրանսանըն բէիսի սէնէվի 240,000 տալէր, գապինէ ազալարը իսէ 8,000 էր տալէր ալըր-լար: Ֆրանսանըն սէֆիր ի քէպիրլէրի սէնէվի 28,000 տալէր, Ամէրիգանընքիլէր իսէ 17,500 տալէր ալըրլար:

Ալմանիանըն իմիէրաթօրը 4,000,000 տալէր ալըր իքէն, Չարըն մաաչը անըն իւչ միսլի տիր: Ավսթրիա իմիէրաթօրընընքի 41½ միլ-եօն տալէր, իթալիա գրալընընքի 3 միլեօն տալէր վէ Հօլանտա գրալիչասընըն մաաչը ի-սէ 252,000 տալէր տիր:

Աթիտէքի գրալարըն մաաչարը տա տիգ-գաթա շայան սըր: Պէնճիգա գրալը, 623,600 տալէր, Տանիմարգա գրալը 262,500 տալէր, Եունանիսթան գրալը 260,000 տալէր, Նօրվէճ գրալը 185,000 տալէր, Բումանիա գրալը 227,250 տալէր, Սըրպիա գրալը 225,000 տա-լէր, Սփանիա գրալը իքի միլեօն տալէր ալըր: Զիւմհուրիյէթ ուսուրյլէ իտարէ օլունան մէմ-լէքէթլէրտէ էն ազ մաաչ ալան մէմուր իսվի-չէրա բէիսի օլուպ միւմաթէյնին մաաչը 3,700 տալէր, գապինէ ազալարընընքի իսէ Ամէրի-գանընքիլէրին տէօրթտէ պիրի—3,000 տալէր տիր: Թունուս պէյի սէնէվի 187,500 տալէր, վէ ինկիլիգ սէֆիր ի քէպիրլէրի սէնէվի 50,000 տալէր ալըրլար: Մ. Ամէրիգա վալիլէրինին մաաչարը 2,500 տալէր իլէ 12,000 տալէր ա-րաւընտա, Զէնուպի Ամէրիգա բէիս վէ գապի-նէ ազալարընըն մաաչարը իսէ 15,000 տալէր իլէ 10,000 մապէյնիտէ տիր:

Նիւ Սէյլլոմ, մէս.

Մ. Ամերիգա

ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

— Վիլհէմ նամ պիր Հօճուզըն վալիտէսի Դեկտեմբեր 13տէ սօղմուչ, 1913 Յուլիս 13 տէ 13 հաչընը իքմալ էտիպ 113 լիպրա կէլ-միլ, սընըֆընտա 13իւնճիւ սըրատա իմիլ:

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԵՐԼԷՐԻ

ԽԱՐԻՃԻ

Արնալուսյուզ.— Արնալուսյուզ գըյամը կիթտիքճէ տահա զիյատէ էհէմիյէթ վէ վէ-խամէթ քէսպ էթմէքտէ տիր: Արնալուսյուզ Տէպրատան իլէրի տօղրու եիւրիւմէյէ պաչլա-մըչար: Պու իսէ Սըրպ հիւքիւմէթինին էնտի-չէսինի միւճիպ օլարագ, պիր թարաֆտան թէքրարէն ասքէր ճէմինէ միւպաչէրէթ էտիպ Արնալուսյուզ հուսուտունա 60,000 ասքէր սէվգ էթմէյէ գարար վէրմիլ, տիկէր թարաֆ-տան տա տիւվէլի մուազզամանըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ էթմէք իւզրէ պէյաննամէ-լէր նէչը էթմիլ տիր: Պու պէյաննամէլէրտէ Պուլղարլարըն Արնալուսյուզը թահրիք էթտի-յինի իտտիա էտէրէք, Պուլղարլար ալէյինտէ էվրօփանըն հիսսիյաթընը թահրիք էյլէմիլ, լաքին Պուլղարիա պու ազվիյաթը գաթիէն ինքեար էթմիլ տիր: Արնալուսյուզ օրտուսունըն 30,000 նուֆուստան իպարէթ օլտուղու խապէր վէրիլիյօր: Ավսթրիա Սըրպիա հիւքիւմէթինէ խապէր վէրմիլ տիր քի, Սըրպ օրտուսունըն քէնտի հուսուտունը թէճալուգ էթմէսինէ հախօտ Լօնտրա սիւֆէրա գօնֆէրանսընըն գա-րարընը թատիլ էտէճէք պիր մուամէլէտէ պուլունմասընա տիւվէլի մուազզամա միւսաա-տէ էթմէյէճէք տիր: Հաթթա Ավսթրիա մաթ-պուաթը Արնալուսյուզըն պու հալընը Սըրպ-լարըն մէզալիմինէ աթֆ էտիյօրլար: Տիկէր թարաֆտան էսատ փաչանըն Արնալուսյուզը Սուլթանըն հաքիմիյէթինէ թապի տէյու իլան էթմէսինէ միւսաատէ օլունմայաճաղը խապէր վէրիլիյօր: Արնալուսյուզըն ճէնուպի հու-տուտը տիւվէլի մուազզամա թարաֆընտան հէնուգ թային էտիլմէմիլ օլտուղու իյիւն պու Արնալուսյուզ հարէքէթինտէն տօլայը Եունանիս-թան տախի հէյէճան կէօսթէրմէքտէ տիր: Թիւրքիա իլէ Եունանիսթան արասընտա մէվ-զուը միւզաքէրաթ օլան մէսէլէլէրին էլան հալ ու թէսվիյէ էտիլմէմիլ օլմասը տա Եու-նանիսթան հիւքիւմէթինին էնտիլչէսինի մուճիպ օլմուչ վէ գրալ Գօնսթանթինին աճէլէթէն Եունանիսթանա ալտէթ էթմէսինէ սէպէպ օլ-մուչ տըր: Պիր խապէրէ կէօրէ Բուսիա տախի Սըրպիայա՝ Արնալուսյուզըն օրտու կէօնտէր-մէյիպ անճազ քէնտի հուսուտունու թահրիմ էթմէքլէ գանաաթ էթմէսինի թալէպ էյլէմիլ տիր:

Ինկիլթերա.— Ինկիլթերա պահպանելու համար Նեմալ տեղիկինստ պուլունան զորքը լարելու Պահրը Սեֆիտէ կէօնտէրմիշ տիր։ Շէօյլէքի Ինկիլթերա տունամասընտան 10 տրէտնօթ, 9 պէօյլէք զորքը, 8 զրուաղէօթ, վէ պիր թագըմ տա թահթ էլ պահր թօր-փիլլէր ձիպրալթար թարիգիլլէ օրայա սէվզ էտիլմիշլէր տիր։ Պու հարպ սէֆինէլէ-րինին հարէքէթինէ պուլունան 2 ալ զատար մուզատտէմ գարար վէրիլմիշ օլտուղունտան պու թէրթիպին չիմտիքի Պալզան սիյասիյաթը նէթիճէսի օլմատըղը իտտիա օլունույօթ իսէ տէ, չու անտէ պէօյլէսի պիր հարէքէթէ էփէյի էհէմիլլէթ աթֆ էտիլմէքտէ տիր։ Խուսուսա պուլունան պիր սէնէ էվլէլ Ինկիլթերա հիւքիւմէ-թինին Մալթատաքի զորքըլարընը Շէմալ Տէ-նիպինէ նազլ էթմէսինի մուախէղէ էտէն Ինկիլթերա մաթպուլաթը պու մուամէլէտէն տօլայը մէմնուրիլլէթ կէօսթէրիյօրլար։— Ինկիլթէր-րատա գատընլարըն ընչ վէրմէսինի թալէպ է-տէն Սըֆրէհիսըլէր կէչէն հաֆթա Լիվրփուլ էազընընտա Սիյ Ֆիլտ-Հաուս տէնիլէն պիր պէօ-յիւք գօնաղը կէճէլէյին աթէչէ վէրմիշլէր տիր։ Եանկընտան 80,000 լիրա զիյան վուզու պուլ-մուշ օլտու պու՝ սըֆրէհիսըլէրին վէրտիյի էն պէօյիւք իսասար տըր։ Եանկըն էէրինտէ քէնաի-լէրին շրջաքերակալարընտան պրագարագ անը քէնաիլէրին հափտըղընը իսպէր վէրմիշլէր տիր։

Միսրէնէվլի.— Րօլանտ Կարօս իսմինտէ պիր թայյարէճի Սիյիլիա տատարընըն ճէնուպին-տէքի Սէնթ Րաֆայէլտէն չըզըպ Պահրը Սեֆիտ իւզէրինտէն Թունուսա ուչմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։ Պու մէսաֆէ 500 միլ օլտու պուլ-նը 5 սաաթտա գաթ էթմիշ տիր։ Եանի սաաթ-տա 100 միլ հօլ կիթմիշ տիր։ Միւսմիլլէյն պուլունան էվլէլ պիր տէֆա տահա տէնիլ իւ-զէրինտէ ուչմուշ իսէ տէ, ծնտա պազը սէ-ֆինէլէրին քէնաիլէն մուալէնէթ էթմէք իչիւն տէնիլտէ պէքլէմէլէրինի թալէպ էթմիշ իսի, լաքին պու քէրրէ հիչ պիր մուալէնէթ թա-լէպ էթմէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻ

Արնավուտլար Սըրպ հուտուտունու կէչիլլ իլէրի տօղրու պիր միզտար հօլ ալմըլար ի-սէ տէ, Սըրպլար էթիլիլ անլէրի կէրի սիւր-միւշլէր վէ Տէպրէ իլէ Օնրիտալը իսթիւրատ էթմիշ տիրլէր։— Րումանիա, Սըրպիա, Եու-նանիսթան վէ Գարա Տաղըն էէնի պիր Պալ-զան իթթիհատը թէչթիլ էթմէքտէ օլտուգլարը իսպէր վէրիլլէր։

Թիւրք-Պուլղար միւսալախանէնի իւզա է-ճիլլի։— Իսթանպուլ սուլէ գօնֆէրանսը նի-հայէթ Սեպ։ 29 տա միւզաքէրաթընա իսթամ վէրիլլ թիւրք-Պուլղար միւսալախանամէսի թա-րաֆէյն մուրախիսալար թարաֆընտան իմզա էտիլմիշ տիր։ Պու սօն իճթիմա Սատրազամ Սաիա Հալիմ փաշանըն թահթը ըրիյասէթինտէ ինիլատ էթմիշ օլտու մուսալախանամէ իմզա էտիլտիքտէն սօնրա միւզարիլէյն պիր նութգ իրատ էտէրէք իքի մէմլէքէթլէր արասընտա սուլըն ազա օլունմասըն էմրինտէ Պուլղար մուրախիսալարընըն կէօսթէրմիշ օլտուղու սուլիլէրվէր մէսլէք իչիւն անլէրի թէպրիք վէ իչպու սուլըն ազա օլունմասըն իլէ իքի մէմլէքէթլէր իչիւն հէնի պիր տէվրէ ի իթիլաֆ վէ թէճէտաիւս ալըմըն օլտուղունա գանի ի-տիլինի պէյան էթմիշ տիր։ Պունուն իւզէրինէ Պուլղար հէյէթ ի մուրախիսասաթը ըէյիսի ճէ-նէրալ Սալօֆ զըյամ էտէրէք, վազիֆէլէրի-նին հիւսն ի իֆասը խուսուսընտա կէօսթէրիլ-միշ օլան սուլուլէթ վէ մուալէնէթտէն տօ-լայը պէյանը չիւքրան էյլէմիշ տիր։ Իմ-զա էտիլէն սուլէ մուալէտէնամէսինին մէթնի իսիւսաթէն պէրվէճի աթի տիր։ 1 մատտէ, թէֆէրուաթըլա հէնի Օսմանլը-Պուլղար հու-տուտընը թային էտիյօր։ 2. Թարիխ ի իմզա-տան 10 կիւն սօնրա, թարաֆէյն տիլէրինին իչլալ էթմիշ օլտուղու արազիլի թախիլէ, վէ տիլէր 15 կիւնտէ թէսլիմ էտէճէք տիրլէր։ Վէ թարիխ ի իմզատան 21 կիւն սօնրա թարա-ֆէյն օրտուսունու թէրիսիա էտէճէք տիր։ 3. Միւսալախանըն սիյասիլէ, փօսթա, թէլէզրաֆ վէ չըմէնտըֆէր միւսալախանըն իքի մէմլէքէթ արասընտա թարիխ ի իմզատան տէրհալ սօնրա թէքրար պալլայաճալ տըր։ 4. Իքի մէմլէքէթ արասընտա միւսալախանըն իլթիսատիլէ վէ թիւճմարիլլէնի թէսիլի իչիւն պիր թագըմ թէլահիւսաթտան պահիս տիր։ 5. Հարպ է-սիւրլէրի թարիխ ի իմզատան նիհայէթ պիր այ սօնրա սէրպէսթ պրագըլաճալար, էսիր նէֆէրլէրին իաչէսի իչիւն օլան մէսարիֆտէն տօլայը թարաֆէյն հէկտիլէրինէ թազմինաթ վէրմէյէճէքլէրտէ տէ, էսիր զապիթլէրէ վէրիլլէն մատալար թազմին օլունաճալ տըր։ 6. Թա-րաֆէյն հիւքիւմէթլէր սօն մուսալախանէթէ իչ-թիւրաք էթմիշ օլանլարա, աֆվը ումուսի ի-լան էտէճէքլէր տիր։ 7. Պուլղարիայա թէք օլունան արազիտէ պուլունան Օսմանլը թէ-պասաըն տէօրթ սէնէյէ գատար Օսմանլը հա Պուլղար թէպաիլէթինտէն հանկիսինի իսթէրլէր

իսէ ինթիխապ էտէճէքլէր վէ պու միւտտէթ զարֆընտա առքէր ալընմայաճապար: Օսմանլը թապիլիյէթինի ինթիխապ էտէլէր մէղքիւր տէօրթ սէնէնին իսթամընա դատար Պուլղար թօփրաղընտան չըգաճազ տըրլար: 8. Պուլղարիատա պուլունան իսլամլար վիճտան վէ մէղ-հէպ հիւրրիյէթինէ մալիք օլուպ Պուլղարլարըն մալիք օլտուղու հուգուգ ը սլյառլիյէտե այ-նէն մալիք օլաճազ տըրլար: Խալիֆանըն իսմի տուալարտա զիքը օլունապիլէճէք տիր: 9. Թիւրքիատա պուլունան Պուլղար թէպատար տիկէր զայր ի միւսլիմ ճէմաթլարըն մալիք օլտուղարըն հուգուգա նաիլ օլաճազ տըրլար: 10. Իլհազ ը արազիտէն էվվէլ սէլահիյէթտար տալիլէր թարաֆընտան վէրիլէն էվրազ ը քէքմիլէ, մուգարրէրաթ ը աալիյէ վէ հուգուգ ը միւթթէսէպէյէ, աքսի իսպաթ օլունմատըգճա րիայէթ օլունաճազ տըր: 11. Թէրք օլունան արազիտէ, էֆրատըն Օսմ. գանուռու մուճէ-պինճէ թասարրուֆ էթմիլ օլտուղարըն էմվալ ը մէնդուլէ վէ զայր ի մէնդուլէ իւզէրինտէ օլան հուգուգուռա րիայէթ օլունաճազ տըր: 12. Թէրք օլունան արազիտէ պուլունան հէր նէվ վազֆլար վէ անլէրին իւչլէրինէ րիայէթ օլունաճազ վէ Օսմանլը միւթսսէսաթ ը տինիյէ վէ խայրիյէսինին անլէր իւզէրինտէ օլան պիլ ճիւմլէ հուգուգուռ մահֆուզ գալաճազ տըր: 13. Չաթ ը շահանէ իլէ խանէտան ը Օսմանի աղասընըն էմվաք ը խուսուսիյէլէրի պագի վէ մասուն գալաճազ տըր: 14. Թարաֆէն ի ա-գիտէյն, պիլխասսա մուհարէպէտէ տիւլէն աա-քէրլէրին մէզարլարընա տողրու հիւրմէթլէ մուամէլէ օլունմասը իչիւն մէմուրլարընա էմր վէրէճէքլէր տիր: 15. Հէր իքի տէվլէթին թէ-պատար տիկէրինին արազիտէ իգամէթ վէ եա սնտէն միւրուր էտէպիլէճէք տիր: 16. Պուլղարիայա թէրք օլունան արազիտէ պու-լունան չըմէնտըֆէր գուճիանիալարընա գարըն օլան հուգուգ վէ թէահհիւտաթը, Պուլղարիա թարաֆընտան իֆա օլունաճազ տըր: 17. Մուահէտէնին թէֆսիլ վէ թաթպիլգէնտէ իր-թիլաֆ գուհուր էտէրսէ Լահէյ սուլհ մահքէ-մէսինէ միւրաճաթ օլունաճազ: 18. Մուահէ-տէյէ մէրպուլ օլան պիր փրօթօգօլ վէ տէօրթ լա-հըգէլէր (իւլալէլէր) մուահէտէնամէնին էլվէմ ագ-սամընը թէչքիլ էտէրլէր: 19. Լօնտար փրօթօ-գօլունուն իչպու մուահէտէնամէ իլէ ֆէսիլ օ-լունմայան ահքեամը քէմաքեան մէրի գալա-ճազ տըր: 20. Իչպու մուահէտէնամէ իմզասը

թարիխինտէն իթիպարէն մամուլընպիլ օլաճազ տըր: Իչպու մուահէտէնամէլէ բապթ օլունան լահըգալէրտէն պիլիմնիլի հուտուտա, իլիմնիլի Պուլղարիա փաթիլաթընտա թէչքիլ օլունա-ճազ պաշ միւթթիլիյէ, միւթթիլէրէ, վէրէճէք-լէրի իլամաթ ը շէրիյէյէ, սուրէթ ի ինթիխապ-լարընա վէ պաշ միւթթիլիյին Շէյխ իւլ իսլամ-լըզ իլէ Պուլղար մէզահիպ նէզարէթի արա-սընտա պիր վասըթա օլմասընա վէ միւթթիլ-լէրին մասալարընըն Պուլղարիա թարաֆընտան վէրիլմէսինէ տաիր տիր: Իչիւննիլի հաքէմ թայինինէ: Skorsխանիլի Մէրիճ նէրի վէ չըմէնտըֆէրլէրէ միւթէտայիր տիր: Պեչիմնիլի իսէ, թէրք օլունան արազիտէ Պուլղարիաթան հիւքիւմէթինին թէսիլին թէհտիտ էթմէք մագսէտիլիյէ, էլխասա հուգուգ պախշ էթմէ-միլ օլտուղունու հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ պէ-յան էտիյօր:— Հէր նէ գատար Սուլթանըն Պուլղար մուրախիսասլարը շէրէֆինէ պիր զի-յաֆէթ քէչիտէ էթմէսի մուգարրէր իսի իսէ տէ, Չաթ ը շահանէ սըհէթի միւսաիտ օլմա-տըղընտան մէղքիւր պիլաֆէթ Սատրազամ Սայիա Հալիմ փաշա թարաֆընտան պու ճիւ-մաս ագշամը քէչիտէ օլունաճազ տըր: Էրթէ-սի կիւն Պուլղար մուրախիսասլարը Սօֆիայա միւթէվլէճճիհէն հարաքէթ էտէճէք տիրլէր: Անճազ Մ. Թօչէֆ վէ միւշապիր Մ. Փօփօֆ ստիր մէսաիլ հազգընտա հիւքիւմէթ ի Օսմա-նիյէ իլէ միւզաքէրէ էթմէք իւզրէ Տէրսաա-տէթտէ գալաճազ տըրլար: Պիր խապէրէ կէօ-րէ Մ. Թօչէֆին իսթանպօլ Պուլղար սէֆարէ-թինէ թայինի իչիւն Պապ ը Ալինին րէյի իս-թիմզաճ օլունմուշ տըր: Մուահէտէնամէլէր՝ 15 կիւնէ գատար կէրէք Սուլթան վէ կէրէք Գրալ Յիւրտինանտ թարաֆընտան թաստիգ օ-լունաճազ տըրլար: Սուլհ միւսալահանամէսի-նին իմզալանմասըն էֆքեար ը ումուճիյէ իւզէ-րինտէ էյի պիր թէսիր իճրա էթմիլ տիր: Ան-ճազ Թաւաֆիլ ի էֆֆեաւ, պու հալըն գալպի տէյիլ րէսմի պիր շէյ օլտուղունու վէ Օսման-լըլարըն տաիմա ինթիպամ հիսսիլի միւթէհաս-սիս օլմալարըն լիւզիւմիւնիւ իսթար էտիյօր:

Թիւրք-Եռնան միւզաֆէրաքը հազգընտա պիճ-պիլիլի.— Պիր թարաֆտան Պուլղարիա իլէ սուլհ իմզալանըր իքէն, տիկէր թարաֆտան Եռնան վէ Թիւրքիա միւնասէպաթը վէ հաթ-թա Թիւրք-Եռնան հէնի պիր մուհա-րէպէսի հազգընտա փէք պէտպին շայիալար տէվէրան էթմէյէ պաշլամըշ տըր: Պունուն

սէպէպի իսէ, ազտը սուրհասան սօնրա Պուլ-
ղարիա վէ Թիւրքիա արասընտա Եոնանլար
ալէյհինէ թէարրուդի պիր իթթիֆագ ազտ է-
տիլմէսի շայիասը օլմուշ տըր: Մ. Վէնէզէլտս
Պապը Ալինին թապիլիյէթ վէ պիլիասսա Սա-
գըզ, Մրտիլի վէ Սամօս ատալարընըն Օս-
մանլը հաքիմիյէթի ալթընտա գալմասընա միւ-
թէտաիր պիր թագըմ հէնի թէքլիֆաթտա
պուլունաճաղընը իշիտէրէք, Կիրիտէ օլան
սէյեհաթընը թէէսիր էթմիշ վէ ինթիյաթէն
օրտուռուն թէրիսի էմրինին իճրասընը թէէ-
սիր էթմիշ տիր: Մէհաֆիլ Օսմանիյէտէ Ա-
նատուռ սահիլինէ փէք եագըն պուլունան ա-
տալար հագընտա Պապը Ալինին իսրար է-
տէճէյի վէ պու պապտէ գաթէն տիւվէլ ի մու-
ազգամայա նօթա վէրլմիշ օլտուգու թէմին
օլունույօր: Թիւրք մաթպաթը տահա շէտիտ
պիր լիսան իսթիմալ էտիպ պիլիասսա Թէր-
մեհման ը հաղիգաք փէք թէհտիտքեար պիր մէ-
գալէ նէշը էթմիշ տիր: Տախիլիյէ նաղըրը Թա-
լէաթ պէյ պիր դագէթա մուհարրիրինէ, Եոնա-
նիսթանլա Թիւրքիա արասընտա վախիմ միւշ-
քիլաթըն գուհուր էթմէյէճէյինէ իւմիտվար
օլտուգունու պէյան էթմէքլէ պէրապէր, Եու-
նանիսթան գապուլու իմքեանսըզ օլան
մէթալիպաթտա պուլունուրսա մուհարէ-
պէյէ պաշանաճաղընը սէօլէմիշ տիր: Պապը
Ալի թարաֆընտան Թիւրք-Եոնան միւզաքէ-
րաթընա Րէշիտ պէյ պիր մուրախիսա թային
օլունուռ իտի իսէ միւշարիլէյն խասթալան-
մըջ օլտուգունտան անըն իղամը թէէսիր օ-
լունուռ տըր: Պունուն իւզէրինէ Տախիլիյէ
նաղըրը Թալէաթ պէյ, Պահրիյէ նաղըրը Մահ-
մուտ փաշա, Մալիյէ նաղըրը Րիֆաթ պէյ,
Շուրա ի տէվլէթ Րէսի իլալի պէյ, վէ Ճավիտ
պէյ խուսուսի պիր իճթիմա ազտ էթմիշլէր վէ
Սաղըզ, Մրտիլի վէ Սամօս ատալարընըն հա-
քիմիյէթի Օսմանիյէտէ գալմասը գարուրի
ատա օլունուռ տըր: Պապը Ալի հուգուզ միւ-
շավիլըրինտէն Հրանդ պէյ Ապրօյը մուրախ-
իսա թային էտէրէք անա պիր թագըմ հէնի
թալիմաթլար վէրմիշ տիր:

Կիւմիլիյիս հիւլիսիսի.— Կիւմիլիյիստա
պաշամըջ օլան հարէքէթ հալա Պուլղարլար
թարաֆընտան պաստըրըլմամըջ օլուպ Սուֆիլի
վէ Օրթա քէօյ էհալիսի տախի Կիւմիլիյինէյէ
իլթիհազ էտէրէք իսթանպուլա պիրէր մուրախ-
իսա կէօնտէրմիշ տիրլէր: Սապըզ Պուլղար
մէպուսը փանչէտօրէք էք. պու մուրախիսա-

լար իլէ գայր ի Րէսի սուրէթտէ միւզաքէրաթ-
տա պուլունուգտա տըր: Անճագ պիր խապէ-
րէ կէօրէ, Իսլամլարլէ Րուսլար արասընտա
իլթիլաֆ գուհուր էթմիշ տիր: զիրա Րուսլար
ասլա Պուլղարլարլէ միւզաքէրէյէ Կիրիշմէ-
մէք թարաֆտարը օլտուգլարը հալտէ իսլամ-
լար աքսի մէպլէք թէրվիճ էթմէքտէ իմիշլէր:

Միթհէնիլի.— Սկպ. 29 տա եաղան շիտ-
տէթլի եաղմուրլար նէթիճէսինտէ Տէրսատէթ-
տէ սէյլապլար հասըլ օլմուշ վէ էփէյի ճան
վէ մալ թէլէֆ օլմուշ տըր: Միլիհտարտա 5
ամէլէ ճէսէտի պուլունուռ վէ 90 քիշի տախի
նապէտիտ օլմուշլար: Սարեհարտա 18 քիշի
գայ օլմուշլար: 86 խանէ, 8 քէօփրիւ, 8 էճ-
ղարանէ, 12 գահվէխանէ վէ սաիրէ քիւլլէն
եա գըսմէն խարապ օլմուշ տըրլար: Պէօլիք-
տէրէտէ 15 խանէ խարապ օլմուշ վէ 3 ինսան
ճէսէտի պուլունուռ տըր:— Փարիզտէն պիրի
իսթանպուլ իւզէրի Գահիրէյէ տիկէրի իսէ Իս-
թանպուլ իւզէրի Պաղտատա տօղրու իքի Պա-
լօն եարընը թէրթիպ օլունուռ տըր:— Էրմէնիս-
թանտա շըմէնտըֆէրլէր ինշա էթմէք իշիւն Րու-
սիա 200 միլիօն ֆրանք իսթիպրազ էտէճէք
տիր:— Արնաւիլուտուզ տախիլիյէ նաղըրը Էսատ
փաշա հիւքիւմէթէ պիր թէլէղրաֆ չէքէրէք,
քէնտի հագընտա տէվէրան էտէն պիր թա-
գըմ արաճիֆի թէքզիպ էթմիշ վէ Արնաւիլու-
տուռ Օսմանլը հաքիմիյէթի ալթընտա գալ-
մասընա թարաֆտար օլտուգունու պէյան էթ-
միշ տիր:

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Ազգային Երեսփոխանական Ժողովըն իշ կէօ-
րէմէճէսի, աշնի մէսէլէյին սէնէլէրճէ Րուգնա-
մէտէ գալմասը տարպը մէսէլ հիւքիւմէն Կիր-
միշ պիր հագիգաթ տըր: Ախիրէն պու-
նու կէօրէն 60 տան զիյատէ Երեսփոխան-
լար պիր խուսուսի մէճլիս ազտ էտիպ
մէճլիսին միւզաքէրաթընը միւսմիր էթմէք
իշիւն թէաթի ի էֆքեար էտիպ աթիտէքի գա-
րարլարը վէրմիշ տիրլէր: (1) Ազգ. Ժողովըն
տախիլի նիգամնամէսինի պու նօղթա ի նազար-
տան թատիլ վէ թասհիհ էթմէք, (2) Րուգնա-
մէտէ պուլունան հէր մէսէլէյի էվվէլէճէ պիր
գօմիսիօն թարաֆընտան թէտգիդ օլունուռ-
տան սօնրա Ազգ. Ժողովա թագտիմ օլունա-
ճագ Րափօր իւզէրինէ միւզաքէրէ էտիպ թէս-
վիյէ էթմէք: (3) Մէճլիսէ կէլմէյէն Երեսփո-
խանլարըն լամիսի դագէթալարտա իլան էթմէք:
Պու գարարլարը իճրա էթմէք իշիւն խուսուսի
պիր գօմիսիօն թային օլունուռ տըր:— Պիթ-
լիստէն մուհաճէրէթ ազընթըսը կիթ-
տիքճէ գուվվէթլէշիօր, եալընըզ սօն պիր

հաֆթա դարձրնա 25 խանէ Բուսիա վէ Ամէ-
րիգայա հիճրէթ էթմիշ տիրէր:— Արսէն վար-
դապետ Վահուհի Ամէրիգա էրմէնիլէրինն ա-
ռաջնորդը թային օլունմուշ տըր: Չունդեան
վասիլէթնամէսի մուճիպինճէ, էօքսիւզ վէ
ֆադիր պիր էրմէնի թալէպէնին իքմալը թահ-
սիլի իչին էվրօֆայա կէօնտէրիմէսի էմրինտէ
վազը օլան միւսապագա իմթիհանընտա Սա-
մուէլ Մկրտիչեան իսմինտէ պիր կէնճ մուվաֆ-
ֆադ օլմուշ խտի: Լաքին սօնրատան անլաշը-
մըշ տըր քի, պու կէնճ՝ ելվիլա էօքսիւզ տէ-
յիլ տիր: Նանիլին, փէտէրինն հալը վազթը
օլտուզճա էէրինտէ տիր: Նալիլին, վասիլէթ-
նամէտէ շարթ օլտուզու իւզրէ պիր երկրո-
ղակուն մէքթէպտէն մէզուն տէյիլ տիր, րապիկն
պիր թագըմ ույտուրմա վէ հագիգաթա մու-
վաֆըդ օլմայան չէհատէթնամէլէրլէ իմթիհա-
նա իլթիրաք էթմիշ տիր: Իմտի պու 4 սէ-
պէպտէն տօլայը պու ինթիլիսպըն նազզ օլուն-
մասը յիտտէթլէ թալէպ օլունուպ, պիր վա-
սիլէթնամէ անքեսմընն միլլի տէվաիրիմիզտէ
պէօլլէճէ սու ի իսթիմալ օլունմասընն սէրիէն
էօնիւ ալընըպ մէսուլ օլանլարըն ճէզատիտէ օլ-
մասընը էրմէնի մաթպուաթը վէ էֆքեարը
ուսուսմիլէսի թալէպ էթմէքտէ տիր:— Ինիլլ-
թէրրա փարլամէնթի ազասընտան Մր. Նօէլ
Պըքսթըն վէ պիրատէրի շէրրլտ՝ Պ. Արամ
Բաֆֆի իլէ պէրապէր էջմիաթինէ վասըլ օլմուշ
տըրլար: Միւսմիլլէյհիւմ Թիւրքիայա կէլիպ
էրմէնիլէրլէ մէսքինն օլան վիլայէթլէրին
անվալինի թէտգիդ էտէճէք տիրէր:— Թաս-
փիր ի Էֆհեսր դազէթասը՝ Թրակիատա վու-
գու պուլան վահշէթլէրէ էրմէնիլէրին տա-
խի իլթիրաք էթմիշ օլտուզունու կէօյա ճէնէ-
րալ Սալօֆըն քէնտի մուհարրիլինէ պէյան էթ-
տիլինի հազմըլ խտի: Ճէնէրալ Սալօֆ էրմէ-
նիլէրէ ասլա պէօլլէ պիր իսնատաթտա պու-
լունմատըրընը սէօլլէյէրէք Թասփիր ի Էֆհեսրըն
պու խապէրինի թէքղիպ էթմիշ տիր:— Պայա-
զիտտէ Արսէն Աւետիսեան իսմինտէ պիր էրմէ-
նի՝ Քիւրտլէր թարաֆընտան թիքէ թիքէ տող-
րանարադ ֆէճի պիր սուրէթտէ գաթլ օլունմուշ
տըր:— Էրմէնի հուրուֆաթընըն պուլունմասընըն
1500 իւնճիւ վէ էրմէնի մաթպուաթընըն 400
իւնճիւ րէս ի սէնէ ի տէվրիլէսի՝ Տէրսատէթտէ
Հոկ. 13 տէ իճրա օլունաճադ տըր: Պու միլ-
լի Էօրթուլը քէնտիլինն հաիդ օլտուզու կէնճ-
միլլէթ վէ գուտսիլէթի նիոպէթինտէ փարլադ
վէ մուլթանթան էթմէք իչինն պիր չօդ հազըր-
ըզլար կէօրիւնմէքտէ տիր:— Կէլ սէնէ Յու-
նիտտէ փարիզտէ պիր Երաժշտական հաւաժորդոյ
ինիգատ էտէճէյինտէն մէհուր Երաժշտագիթմիդ
Կոմիտաս Վարդապետ տախի տալէթ օլունմըշ
վէ Երաժշտական պիր մատտէ հազըրնտա պիր
նութդ իրատ էթմէսի արզու օլունմուշ տըր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Բիւթանիա միութիւնըն Գործադիր Ժողովը
պու հաֆթա Չարչէնպիհ կիւնիւ Պայալ Հաուս-
տա ազտը իճթիմա էյլէմիշ տիր:— Մէրզիֆուն
Անատօլիա Գօլէճի րէիսի Տօդ. Թրէյսի՝ մաֆա-
միլեա Ամէրիգայա ազիմէթ էթմէք իւզրէ չէհ-
րիմիզտէն հարաքէթ էյլէմիշ տիր: Միւսմի-
լէյհի Ամէրիգատա պիր սէնէ թաթիլ էտէճէք
տիր:— Մէրզիֆուն Գօլէճինտէ պու սէնէ շա-
կիրալէրին ատէտի կէչէն սէնէքինտէն զի-
յատէ օլմուշ տըր: Պու սէնէ Թիւրք վաթան-
տաշարտան նիչէլէր քէնտի էվլատարընը
միւէսսէսէ ի մէզքիւրէյէ իրսալ էթմիլլէր տիր:
Էրմէնի շակիրալէրին ատէտի տախի կէչէն սէ-
նէքինտէն զիյատէ տիր:— Պազլէճիք օղ-
լանլար մէքթէպ ի խատիսինէ կէլէն շակիրա-
լէր պինանըն իսթիապ էտէճէյինտէն զիյատէ
օլտուզու իչինն նիչէ միւրաճէաթլար րէտտ
օլունմագտա տըր:— Մ. Թ. Գօլէճտէ իլք
հաֆթատա 220 թալէպէ դայտ էտիլմիշ օլուպ
պունլար 24 ֆարզըլ չէհր վէ գարիլէրտէն
կէլմիլլէր տիր: Մէզքիւր Գօլէճին հէյէթ ի
մուալլիմունընն Արչակ էֆ. Բուսնան, Ալիք-
սան էֆ. Գայաեան, Էմմանուէլ Հաչիլ էֆ.
վէ Արամ էֆ. Տէր Պօղոսեան տախի իլավէ
օլունմուշ տըր: Գօլէճին համամ պինասընտա
պիր հանկըն պաշլամըլ իսէ տէ տէրհալ պաս-
տըրլմըշ տըր:— Պէյեայա Ինճիլի ճէմաաթը՝
Երիցասուն ինչաաթը վէ քիլիսէ պինասը թա-
միրաթը իչինն Պիլէճիք քիլիսէսինտէն 261,30
քէզա Տէրիսատէթ էմմանուէլ քիլիսէսինտէն
108 զըշ. իսնէ գապուլ էթմիշ օլտուզլարըն-
տան մէզքիւր քիլիսէլէրէ պէյանը թէչէքիւր
էտէրլէր:— Պու սէնէ Օսմանլը Թըպպ ֆա-
քիլլէթսինտէն թապիպ օլարադ նէչէթ էտէնլէր
մէյանընտա Թարսուսը Տօդթ. Յովհաննէս էֆ.
Սաիլեան տախի պուլունըյօր:— Վիւր. Ենովք
Հասիտեանըն Ամէրիգայա կիթմէսինէ մանիէ
զուհուր էթտիլինտէն միւսմիլլէյհի մահալը մէմու-
րիլէթի օլան էյպէզէ ալտէթ էյլէմիշ տիր:

Միւսիւր ի մէտալ վէ Նանիլի ի խթիլայ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ԲԷՇԵՇԵԱՆ ՄՕԹՊՍԱՍԸ

Տէրիսատէթ, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան Նօ. 32—34

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ. ՇՈԿՏԵՄԲԵՐ 9, 1913.

Ն^o 41

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԲՐԻՍՏՈՍ ՊԻՐ ՄԱՍԱՆՆ ՄԸ ՏԸՐ

3.

Էլիմիդատ տէօրթ ինճիլէր., պիր Ամալը
րուսուլ քիթապը վէ պիր դաչ մէվսուգ րէսա-
լէլէր վար քի պունլարըն իլքաւր զարֆընտա
եաղըմըլ օլտուգլարը թարիխճէ մուստատագ
ալըր: Պու մուհարրէրաթը ելէ ալըպ, էվվէլա
անլէրտէ պուլունան ճիւմլէ միւճիլգաթը, էգ-
ճիւմլէ Յիսուսըն տօղուլունա տաիր նազլ օ-
լունանլարը, անըն իճրա էթտիլի միւճիլգէլէրի,
զըլամընը, ուրուճունու վէ սաիրէլի չիմտիլք
պիր թարաֆա դօյալըմ: Իսթէր իսէնիլ պու
ինճիլէրտէ չախսի ունսուր թէսմիյէ էթտի-
լիմիլ պազը շէյլէր վար իսէ օնլարը տա հի-
սապտան չըգարալըմ: Կէրիտէ նէ՞ գալըր:

Կէրիտէ ագալլի չու շէյլէր գալըր:

1. Յիսուսըն 12 սիննինտէ հէյքէլի զիյա-
րէթի:

2. Սէօյլէտիլի պազը սէօլլէր, մէս. վազ-
լարը, թէմսիլլէրի, թալիմաթը, վէ դայրի:

3. Պազը ֆիլլէրի, մէս. կէօմրիւքճիլլէր
վէ կիւնանքեարլար իլէ տօսթլուղու, Ֆէրի-
սիլէր վէ Բապպիլլէրլէ միւճատէլէսի, պաչնա
չաղիրալէր թօփլալըպ անլէրի թալիմ էթ-
մէսի վէ դայրի:

4. Պազը իտտիալարը, մէս. քէնտիլի Մէ-
սիւ տէյու իլան էթմէսի, Էօրղուն վէ կիւք-
լիլլէրի տալլէթ էթմէսի, վէ դայրի:

5. Էօլլումիւ:

Շահիտլէրին տէտիլլէրինտէն ագալլի պու
գատարընը մէվսուգ տէյու գապուլ էթմէլիլիլ:

Պունլար իսէ օլամայաճաղ շէյլէր տէյիլ տիր: Պիր
չօճուղուն 12 սիննինտէ իքէն Ալլահը սէվմէսի,
Օնա փէտէրիմ թէսմիյէ էթմէսի, ախլագի
էսասլարը պիր թազըմ թէսմսիլլէրլէ իզան էթ-
մէսի, Մատթ. 5-7 պապլարտաքի սէօլլէրի սէօյ-
լէմիլ օլմասը, ատէմին Ալլահ իլէ օլան ալագասը-
նա տաիր պազը էֆքեար պէյան էթմէսի, էհալի-
նին դատը չէքէն պիր սընըֆընըն թարաֆընը
թութարաղ րէիսլէրլէ իխթիլաֆա տիւլմէսի,
հասէտ վէ ատալլէթ նէթիճէսինտէ գաթլ է-
տիլմէսի, պունլար իմքեանսըզ շէյլէր սալըլ-
մամալը տըր: Շու գատար շէյ իլին շահիտլէ-
րի թէքղիլ էթմէյէ, վէ պէօլլէ պիր հայաթա
մասալ տէմէյէ հաճէթ Էօղ տըր:

Պու գատարընա թարիխի տէյիլ տիր տէ-
յէլլէր, պէօլլէ տէմէլլէրի իլին քեաֆի սէպէպ
կէօսթլէրմէլի տիրլէր:

Իմտի Յիսուսըն էօմրիւնէ տաիր պու գա-
տարճըգ թարիխի պիր թէմէլ պուլարաղ թէք-
րար սիւալ էտէրիլ քի, պու թարիխի ունսու-
րըն արգասընտա նէ՞ ճինս պիր մանէվի գուվ-
վէթ մէվճուտ տըր:

Պու միւճիլգէսիլ, թարիխի վէ թապի հա-
յաթ արգասընտա ախլագի պիր գուլիլէր մէվ-
ճուտ տըր: Պու գուվվէթի կէօրմէք իլին Յի-
սուստա չու ճիհէթլէրէ տիլգաթ էտէլլիմ:

1. Յիսուս մանէվի հայաթընը Ալլահա րապթ
էթմիլ իտի: Յիսուսըն ախլագի հայաթը տին
իւղէրինտէ միւճասէս իտի, վէ տին Յիսուսըն
էֆքեարընճա Ալլահ իլէ միւլագաթտան վէ Ա-
նըն իրատէթի իլէ իթթիհատտան վէ Անըն մէ-
լէփիլլիւնէ իլթիրաքտան իպարէթ տիր:

2. Յիսուսըն նազարընտա Ալլահ իլէ միւ-

լազաթըն էսասը մուհապպէթ տիր: Տահա 12 սիննինատէ իքէն Ալլահը՝ փէտէր թէսմիյէ էտի-յոր: Վէ պիւթիւն էօմրիւնտէ թէէքիտ էյլէ-տիյի խուսուս պու, եանի Ալլահըն փէտէրլիյի տիր:

3. Ալլահըն մուհապպէթի՝ էյի օլան ատէմ-լէրի սէվմէքտէն իպարէթ տէյիլ, անճազ քէ-թիւ օլանլարը էյի էթմէք իչիւն, զայ օլան-լարը պուլուպ խէլաս էթմէք իչիւն թէնէզղիւլ էտէն, խըտմէթ էտէրէք ֆէտա ի ճան էտէն պիր մուհապպէթ տիր: Վաղլարընտա վէ թէմ-սիլլէրինտէ պուլու թէէքիտ էյլէտի:

4. Տին ինսան հայաթընտա պու մուհապ-պէթի ալմագ վէ օ մուհապպէթի սաիրլէրէ պիլ-ֆիիլ կէօսթէրմէ քտէն իպարէթ տիր: Յիսուս ա-յին ու մէրասիմէ էնէմմիյէթ վէրմէտի Տինի հա-յաթ խըտմէթ եանի, մուհապպէթի իզհար է-տէն խըտմէթ տիր: Վէ ախլագ պու ճիհէթտէն տին իլէ միւթթէհիտ տիր: Յիսուս պուլու քէն-տի հայաթընտա պիլֆիիլ կէօսթէրտի վէ քէն-տինինքիլէրտէն պու շէյի թալէպ էյլէտի: «Պէ-նիմ շահիրալէրիմ օլաուզոնուզու պիրպիրի-նիզէ օլան մուհապպէթինիզտէն անլայաճագ-լար:»

5. Քէնտի զաթընտա պու մուհապպէթին կէօսթէրլիտիյին, վէ ատէմլէրին պու իլանի մուհապպէթի քէնտիսինտէ կէօրիւպ անլայա-ճագլարըն վէ քէնտինին Ալլահա վէ ինսան բուհուհա նազարէն խուսուսի պիր ալագատա պուլուհաուզոնը իտտիա էյլէտի:

Երիմսի պու միւթթալալար ֆիքրիմիլ էօ-նիւնտէ օլարագ սիւալ էտէրիլ:

Պու միւթթալէսիլ հայաթտան, եանի ատէմ վէ ատէմին Ալլահա օլան ալագատը, եախօտ ախլագ վէ տին հազգընտա Յիսուսըն թաաւ-վուրու վէ իսկալընտան տահա եիւքսէք պիր թաաւվուր խայալ էտիլէպիլի՞ր մի: Պազը-նըզ:

Ատէմին քէմալը Ալլահտա տըր:

Ատէմին Ալլահ իլէ օլան ալագատը մուհապ-պէթ տիր:

Ալլահըն մուհապպէթի՝ թէրֆի էթմէք իչիւն թէնէզղիւլ էտէն պիր մուհապպէթ տիր:

Տին պու մուհապպէթի ալըպ ատէմլէրէ անը պիլֆիիլ իպրագ էթմէք տիր:

Ախլագի գախէ էսասէն մուհապպէթ գախ-տէսի օլուպ լիյագաթ լէ խըտմէթ իւզէրինտէ միւթսսէս տիր:

Իշթէ Յիսուսըն մանէվի հայաթընըն ճէվէ-րի պու տըր:

Պուհտա պիր նօզսան կէօսթէրմէք եախօտ անը իսլահ, թասնի էթմէք միւթթի՞ն մի տիր:

Պու սիւալա իլմ ի բուհը ինսան, իլմ ի ախլագ վէ իլմ ի հէյէթ ի իճթիմաիյէ նօզթա ի նազարընտան ճէվագ վէրիւմէլի տիր:

Պիլ իտտիա էտէրիլ քի, պու հայաթ պիլ-թիւն պիշիւրիյիթ իչիւն վի հէր սընվ աշիւնիթ իչիւն ֆեաֆի պիր մօսէլ վի հիմէլ պիր իսկալ Տըր: Զիրա ատէմլէր իլմ վէ մէտէնիլէթ-տէ հէր նէ գատար թէրագըր էթմէլէր տախ-մա ֆէրտին վէ հէյէթ ի իճթիմաիյէնին քէմալը անճազ մուհապպէթ գախտէսի իլէ թէնէմին օլուհապիլիլ, վէ մուհապպէթին հագիդի միյարը անճազ մէնպալը ալէմտէ եանի Ալլահտա պուլուլուր:

Պու նէթիճէմիլ փէք մագուլ վէ մանթըզի տիր: Մանթըզի տէմէքլէ պաչգա պիր շէյ տէ-յիլ անճազ աղլըն թէֆէքքիւր գաւախտինէ մուվաֆըզ օլմասընը անլայաճագըր, վէ նէ-թիճէմիլ շու աըր քի Յիսուսըն միւթթալէսիլ հայաթը թարիխի օլուպ, օ հայաթտա ատէմին հագընտա էն եիւքսէք իտէալ, Ալլահ հագ-գընտա էն եիւքսէք թէսաւվուր, վէ տին վէ ախլագըն էն զիյատէ էսասի մանա վէ գաւախ-տինի քէշֆ էաիյօրըզ:

Երիմսի պու թարիխի նօզթաա սուրուպ տիկէր պիր թարիխի վագըալը եանի իրիս-թիանլըր միւթթալա էյլէյլիմ:

Խրիսթիանլըր տէնիլէն իճթիմաի հարէքէ-թին թարիխին միւթթալաա էտէր իտէք, Յի-սուսըն միւթթալէսիլ հայաթը վէ Քիլիսէ, պիրի-պիրլէրինի թէֆսիր էտէն վագըալար օլուր-լար:

Յիլվազը Խրիսթիանլըրը թարիխինտէ տօսթլարըն վէ տիւլմէնլէրին մուխսէզէսինէ լայըզ օլան նիչէ հալար կէօրիւմիւլ տիր: Մէ-սէլա, իլք ասրտա Եհնուտիլէրին տար ֆիքրի-լէրի, սօնրալարը Ղուսթիֆ, Տօնսթիֆ վէ սաիր ֆէլէսէֆի միւթթալէլէր, Արիոս տաւալարը, Հէրիսիկոս թէատտիլէրի, Փըրգա միւպահա-սէլէրի, Իլմ ի իլանի միւթթալէլէրի, աֆա-րօղլար, ազիլ թէֆթիլ մահքէմէլէրի, իլմ վէ տին իրիսթիլարը վէ սաիրէ: Լաքին տիգ-գաթ օլուհուրսա կէօրիւլիւր քի, պու ինգի-լապլար վէ միւթթալէլէր արաաընտա Խրիս-թիանլըր քէնտինի իրչատ էտէն իլհամ վէ գուվլէթի՝ Քրիստոսըն պու միւթթալէսիլ հա-յաթընտան եանի Ալլահ վէ ինսան մուհապպէ-

Թինտէն աւմըջ տըր : Խրիսթիանըզըն էսառի ազախտինի վէ թարիխի պէշէրտէ կէօրտիւլի մուհիմ իւրումէթլէրի , մէյտանա կէթիւրտիլի գահրամանլարը վէ պէօյիւք ատէմլէրի , հէփ պու մուհապպէթ էսապընտան աւմըջ տըրլար :

Խրիսթիանըզըն պու պէօյիւք ֆիւթուհաթը անճազ էսապընտա Յիսուս Քրիստոս կիպի թարիխի պիր զաթըն պուլունմասըյլա թէֆ-սիր օլունապիլիր : Շու հալտա Խրիսթիանըզ Քրիստոսըն թարիխի օլտուղունու կէօսթէրիլ վէ թարիխի Քրիստոս Խրիսթիանըզը միւմքին գըլար :

Յ . Գ . Գ .

« Ի Մ Փ Է Բ Ա Թ Օ Ր »

Տիւնեանն էն պէօյիւք վափօրլարընըն իսմի զիքր օլունունճա ինսանըն ֆիքրինէ գազալար , պէլալար կէլիյօր : «Թիքսանի»ին պաշնա կէլէն օ տէհչէթլի ուգուպէթ պիւթիւն տիւն-եանըն զուլաղընտա հալա աքս էթմէքտէ տիր : «Օյիւնի» իւք սէֆէրինէ չըզընճա , տահա սահիլէ հազըն իքէն պիր զըրլըյա չարփըլըպ գէտէլէնտի իտի : Պու քէրրէ Նիւ Եօրգտան վաթանա ալտէթ էթմէք իւզրէ տիւնեանըն էն պէօյիւք վափօրու օլան «Իւնիւրաթօր» ի-չիւն պիր պիլէթ ալտըզընտա , հիսս ի թապի իլէ կիպի ֆիքրիմէ Թիքսանի վէ Օյիւնի կէլ-տի : Ճիւմաս էրթէսի հօլա չըգաճազ իտիք : Պիր տէ փէնչէնպի հիւնիւ էօյլէտէն սօնրա Նիւ Եօրգ զազէթալարընտա իրի հազըլարալ , «ԻՄՓԷԲԱԹՕՐՏԱ ԵԱՆԿԸՆ» սէրլէվհասընը օ-գուտու : Նէ' , Իւնիւրաթօրսա հանկըն մը : Տէնիզ իւզէրինտէ վափօրտա հանկըն , նէ' տէհ-չէթլի մէնգարէ : Հէլէ քի պէն իչինտէ տէյիլ իտիմ :

Օ կիւնիւն ազաւմընա վափօրըն գումփա-նիստընտան (Աւեհիգան-Հաւպուրի գումփա-նիստընտան) պանա (պիլա չիւպհէ տիկէր ճիւմլէ պիլէթ ալանլարա տախի) պիր թէլէզ-րաֆիսամէ կէլտի քի , Իւնիւրաթօրտա պիր հանկըն վուգու պուլտու իսէ տէ , պէօյիւք պիլի զիյան օլմատը , (զազէթալարըն սէօգիւնէ 100,000 տօլարըզ , 20,000 լիբարըզ պիր զի-յան օլմուլ իտի!) վաթթը մուպէնտէ հանի Ճիւմա էրթէսի թամմ սաաթ Զտա հօլա չը-գաճազ տըր :

Պէն տիւչիւնտիւմ , «Աճէպա պու հանկըն վուգու պուլաճազ տիկէր զազալարըն իւքի մի տիր , եօգսա պու գազա իլէ Իւնիւրաթօր

օրալը կէչիրտի , վէ արթըզ սէլաւէթլէ եօ-լունա կիւնէճէք մի տիր :» Հէր նէ տէ օլտա պիլէթի կէրի տէօնտէրմէյէ վէ պու քէրրէ ալանհանըն էն պէօյիւք վափօրունտա եօլճու-լուգ էթմէյէ գարար վէրտիմ :

Ճիւմաս էրթէսի սապահլարըն պիլի թէյի կտէճէք սէվկիւլիւլէրլէ պէրապէր սաաթ 8տէ վափօրա կէթիչիպ , իքինճի գաւարատա օտա-մըզա չէնթէլէրի գօյտուգ : Կէօյէրթէտէ պէք-լէր իքէն պիր տէ , Յ . Թէլֆէհան էֆ . պիլէրաթ կէլիպ , վափօրտա եարըմ սաաթ տըր պիլի արամազտա օլտուղունը պէյան էյլէտի : Գօճա Իւնիւրաթօր , վափօր տէյիլ պիր չէհր տիր , օ գաաէր տաիրէլէր վէ գաթլարտա քիմ քիմի պուլապիլիր :

Վափօր թամմ վատ էթտիյի վազթտա իս-քէլէլէրի ալըպ ահէսթէ ահէսթէ եօլա բէվան օլտու : Պիզ տախի սահիլտէ պիլի կէօգէթլէ-յէն սէվկիւլիւլէրլէ վէտա էտէրէք երազիւմիւ-զիւ վաթանա սէօնտէրտիք :

Հաքին իչ' ինսան էսէրլէրինին պու էն ա-ճալիպէրինտէն պիրի օլան էսէրի անլամազ տըր :

Իւնիւրաթօր իւք սէֆէրինի պունտան իւչ այ էվլէլ իճրա էթմիչ օլուպ պու տէօրտիւնճիւ սէֆէրի տիր : Վափօրըն ուղունլուղու 919 ա-յազ վէ էնի 98 այազ տըր : Սէրէն տիրէյինին ուճունտան կէմինին տիպինէտէք 246 այազ վէ պաճասընըն ուճունտան տէնիզ սաթհընա-տէք 148 այազ տըր : Սըզլէթի 50,000 թօնօ օլուպ մաքինալար 62,000 աթ գուվլէթի իլէ իլլէր : Սաաթտա 22½ պահրի միլ հօլ ալըյօր , լազըմ կէլիրսէ պունը արթըրապիլիր : Թիքս-անիտէն տէրս ալարազ վափօր իւզէրինտէ քի-ֆայէթ միգտարը (86 առէա) հայաթ գուրթա-րան գալըզլար եէրլէշտիրլիմիլ տիր : Պու վա-փօրըն մաքինալարընը քիմսէյէ կէօսթէրմէ-յօրլար . անլաչըլան քէնտինէ մախսուս պիր ֆազիլէթի օլուպ անը էճնէպիլէրին անլամա-սընը իսթէմէյօրլար : Գօմանտանտան պաշգա 4 տէ փէք մուղթէտիր գափտանլարը պուլուն-նուպ պունլար տախիմ վափօրա նէգարէթ էթ-մէքտէ տիրլէր : Եանկըն թէհիլքէսինէ գարչը էօյլէ պիր թէրթիպ եափմըչար քի վափօրըն հէր հանկը պիր նօգթատընտա պիր հանկըն պաչլասա տէրհալ մէրքէզի իտարէյէ իսպիւր եէթիլէպիլիր վէ պու սայէտէ հանկըն թէ-զիյէ պաստըրըլապիլիր : Պու ուսուլըն մէն-ֆաաթը Նիւ Եօրգ սահիլինտէ վուգու պուլան հանկընտա կէօրիւլմիւլ տիր :

Մաքրնալար կէօրիւմէզ իսէ տէ, հօլճու-
լար տաիրէլէրինի կէզէպիլիրսին:

Պիրինճի, իքինճի վէ իւլինճիւ գամարա
օլտուզու կիպի պիր տէ սքիրին հանի «կէօյէր-
թէ» հօլճուլարը մահալը վար տըր:

Վափօրըն հօլճուլար տաիրէսի 8 գաթա
թազսիմ օլունմուշ օլուպ վափօրուն պօյունա
օտալար իլէ տօլու տըր:

Խոսուտա պիրինճի վէ իքինճի գամարա-
լարտա հէր չէյ հօլճուլարըն րահաթընը թէէ-
մին էտէճէք սուրէթտէ թէրթիպ էտիլմիշ տիր:
Գուսիանիա հօլճուլարտան էն չօգ քեարը իւ-
լինճիւ վէ սքիրին սընֆընտան էտիյօրսա տա
հէր էմէք վէ մէսարիֆի իքինճիյէ պախուսուս
պիրինճիյէ սարֆ էթմիշ տիր:

Իքինճի գամարատա օտալար կէնիշ վէ թէ-
միլ, հաթաղլար րահաթ, թօլալէթ թազըմ-
լարը միւքէմմէլ օլուպ հաթթա իւզէրինտէ օ-
թուրուպ ուզանաճազ գանէփալար տա վար
տըր: Տիշարըլա փէնճէրէսի օլմայան օտա-
լարա պօրու իլէ տիշարտան թէմիլ հալա
կէլմէքտէ տիր: Ապտէսթհանէլէր էվրօիանըն
էն թէմիլ ուսուլլարընտա թէրթիպ էտիլմիշ
օլուպ հանլարընտա տա համամլար վար: Իս-
թէտիլին կիպի սօղուգ եա սըճազ սու համամը
ալապիլիրսին: Եօլճուլարըն րահաթ էթմէսի վէ
էյլէնմէսի իլին իքի կէնիշ սալունլար թէրթիպ
էտիլմիշ օլուպ պիրի թիւթին վէ իլիլ իլէնլէր
վէ օյուն օյնայանլար իլին, տիկէրի տէ գա-
տընլար իլին վէ իսթիրահաթ էթմէք իսթէ-
յէն հէր քէս իլին տիր: Անլէրտէ պուլունան
գօլթուգ սանտալեալարընտա վէ սէտիլլէրտէ
իսթէտիլին գատար էյլէնիլ, փիռնօ չալար,
հախօտ քիւթիլպիսանէտէն քիթապլար ալուպ
օղուլապիլիրսին: Պու սալօնուն իքի գօլթու-
ղունտա հաղը հալաճազ օտալար տա վար
տըր: Պու օտալարըն սըրասընտա պիր տէ
ժիմնաստիք օտասը վար, կիւնտէ 2½ սաաթ
օրատա միւթէնէվվի օյունլար իլէ մէշղուլ օլա-
պիլիրսին: Թաամ օտասը վէ հօլճուլարըն թէ-
նէզղիւհ էտէճէյի փրօմանտա (կէզէճէք) հէր-
լէրի տէ վար տըր: Հէփ պու տաիրէլէր էլէք-
թրիք ըշղըլլա թէնվիր օլունույօր:

Թաամլար փէք կիւզէլ օլուպ, պօլ պօլ
թազտիմ էտիլիր: Եօլճուլուղունլըն 5ինճի
կիւնիւնտէ ազլամ թաամընտա գափթան թա-
րաֆընտան հօլճուլարա պիր խոսուսի զիյա-
ֆէթ վէրիլտի: Ատէթատան կիւզէլ թաամլար
կէթիրիլտի վէ թաամ էնասընտա պանտա

միւզիդ տաիրմա խօշ մագամլար չալմագտա
խտի: Էն սօնուհտա ճիւմէլ լամպալար սէօ-
յիւնտիւրիւլիւպ օրթալըզ գարանլըզ օլունճա,
20-25 գատար կարսօնլար հէր պիրի էլինտէ
պիր թէփսի վէ թէփսի իլինտէ պուզտան հա-
փըլմըզ գանալլէր իլինտէ մուլար հանմագտա
վէ հանընտա տօնտուրմա օլարագ իլէրի կիր-
տիլէր, վէ հէր կարսօն քէնտի սօֆրասը պա-
չընա կէլիպ տօնտուրմայը թագտիմ էյլէտի:

Հէր ազլամ հաթաղա կիրմէզտէն էվվէլ
վափօրըն պանտա միւզիդի պիր սաաթ խօշ
մալամլար թէրէնիւմ էյլէրլէր խտի: Եօլճու-
լար աչաղը հօզարը կիտէրքէն հօրուլմասըն-
լար տէյու աաանսիօլլէր գօնուլմուշ տըր:

Պու իքինճի գամարա գանն էտէրիմ նիլէ
վափօրլարըն պիրինճիսինտէն զիյատէ միւքէմ-
մէլ սուրէթտէ թէրթիպ օլունմուշ տըր:

Եա պիրինճի գամարա! Էհ, պունա տա
«Տէրեա իւզէրինտէ սարայ» տէմէքտէն պաշգա
պիր չէյ տէմէք ճայիլ տէյիլ տիր: Օտալարը
էյլէ գամարա օտասընտա պէնզէմէզ, էվ օտա-
լարը կիպի կէնիշ վէ իլէրիսինտէ կէնիշ թէմիլ
գարեօլալար պուլունուպ, հէր նէվ թէսիլաթ
վէ թէզիինաթ իլէ տօլտուրուլմուշ տըր: Եօլ-
ճուլարըն իսթիրահաթ էտէճէքլէրի փարլըլար
(քի պունլարըն պիրիսի 72 այագ ուզուն 58
այագ էնլի վէ 18 այագ կիւքսէք տիր) վէ ումուս
օտալար կիւզէլ րէսմլէր, նէֆիս թազըմլար,
միւթէնէվվի չիլէք վէ նէպաթլար վէ խօշ էյ-
լէնճէլլէր իլէ տօլտուրուլմուշ տըր: Թաամ
սօֆրալարը հէր նէվ նէֆաիսլէ տօլու վէ քէն-
տիլէր թաամ էտէրքէն պանսա միւզիք քէն-
տիլէրի տիլքիւշա մագամլարլա թալթիֆ էթ-
մէքտէ տիր: Ժիմնասթիք օյունլարը վէ հա-
մամլարտան պաշգա պիր տէ իլինսէ եիւզեմէֆ
պիր հալաղ վար տըր: Պու հալուգ կէնիշ պիր
օտա օլուպ անըն տէրիլլիլի պիր ուճուն-
տա 3-4 այագ օ պիր ուճունտա 10 այագ տըր:
Թէմիլ ամուտլարլա իհաթա էտիլմիշ օլուպ
հալուզըն տիպի պէյագ վէ սիյահ թաշլարլա
տէօլէլի վէ իւզէրինտէքի գուպպէնին էթրաֆը
մօզեյիֆ տէնիլէն ուֆագ թաշլարլա թէզիլին
օլունմըշ տըր: Վափօրըն վէրտիլի թաամտան
մատա պիր տէ Բեգ գարըն տէնիլէն րէսօրան
վար տըր քի, քէյֆ իլին օրա կիտէնլէր հէր
թաամա ազալլի 4-5 մէճիտիյէ վէրիյօրլար:
Օրատա պիր հուսուրթա 5 դըշ. եարըմ թա-
վըզ եարըմ լիրա, պաշգա չէլլէր տէ օնա կէօ-
րէ տիր:

Պիրինճի սընփտա պուլունանլար էթիքէթէ չօգ տիգգաթ էտերէր վէ տաիմա էն էյի էլ պիտէլերինի կիյերէք թաամա կիտերէր :

Պու տաիթէյի սէյր էտէր իքէն կէօյերթէ սինին օ պիր ուճունա կիթտիյիմտէ : աշաղը տա վափօրն զըլ թարաֆընտա կէօղիմէ պաշգա պիր մէնդարէ իլիշտի : Օրատա սթիրիճ կէօյերթէ-եօլնուարը օթուրույօրլար իտի : Գիմիսի եէրէ սէրիլմիշ եաթըյօր , քիմի էօթէ տէ կէօյերթէ իւղէրինտէ փէրիշան օթուրույօր , էլպիտէլէրի փէճմուրտա , հէյէթլէրի մէֆթուր , — Ահ , նէ պիր թէզատ ! Պէշէրիյէթին իքի ուճունըն Ընդիյաւցուցիլէրի ! Պիր սընփ փարասընը նասըլ սարֆ էտէճէյինի պիլմէյօր , պէս պիր տէֆա գարնընը տօլտուրմագ իշին լիւրալար սարֆ էտիյօր , տիկէր սընֆ եէյէճէք վէ կէյէճէք պուլամայըպ աճ ալաւան եէրէ սէրիլմիշ եաթըյօր . . .

Օգիանոս իւղէրինտէ պիր գաշ տէֆա բիւզ կիար վէ տալղալար պիր աղ չիտտէթ քէսպ էյլէտի իսէ տէ , պիզ վափօրտա մագինալարըն հիւրէք աթմասը կիպի խաֆիֆ տիթըյիլին տէն մատա պիր թէէսիւր հիսս էթմէտիք : Պաշգա վափօրլարտա օլտա պէլքի պիզի տէնիզ թութար իտի : Պու օ դատար մէֆրէթ պիր չէյ տիր քի , տէնիզ քէնտինի էյիճէ սալլայա պիլմէք իշին էփէյի թահրիք օլունմագ կէրէք տիր :

Ֆիլվագը ինիկրաթօր չիմտիլիք վափօրլարըն իմիէրաթօրը տըր :

Ինիկրաթօր պիզի 8 կիւնտէ Համպուրկա վէ չմէնտիֆէր իլէ Բումանիա վափօրը՝ 3 կիւնտէ Իսթանպուլա կէթիւրտի , պէօյլէճէ 11 կիւնտէ Նիւ Եօրգտան Իսթանպուլա եէթիլտիք :

Յ . Գ . Գ .

ԷԿՐՈՓԱ ՆԷ՝ ԵԱՓԸՅՈՐ

Պիր թագըմ գուվէթլի պուղալարըն պիր իի իլէ պիր պիրինէ պաղլանմը իտիքլէրինի կէօրմիւշ մի սինիզ , աշէրին հէր պիրի պիր թարաֆա չէքիպ հիւճիւմ էյլէրլէր իքէն , եինէ օլտուղլարը եէրտէ գալըրլար , եախօտ շայէտ լէքիսի իւշիւ այնի թարաֆա տօղրու չէքէրլէր իսէ թէքմիլ փարթի օլ թարաֆա սիւրիւքլէնիւր : Պէօյլէճէ չապալարքէն եօրուլուպ րահաթ տուրուրլար վէ կիւնտա պիր եինէ չէքիլմէյէ պաշլարլար :

Էվրօփա տէնիլէն տիւվէլի մուազզամա մէճմուլասընա սէյր էյլէտիյիմիգտէ այնի հալի միւշանատէ էյլէյօրըզ : Օ նէ՝ տէնէթլի գուվէթ իլէ սիլքինիպ գօշուշմագտա տըրլար , լաքին օլտուղլարը եէրտէն պիր ատըմ իլէրիլէյիպտէ պիր իշ կէօրէմէյօրլար : Ալէլ խուսուս չու սօն բուպ ասրտան պէրբու էվրօփա պուղայէթ չէրէֆսիզ վէ կիւլիւնճ հալին իշինէ տիւշմիւշ տիր :

Էն ատի թէշէպպիւսիւնտէ պիլէ մուվաֆֆագ օլամամըլ եա ազիմ կիւլլիւքլէրէ տիւշմիւշ տիր : 20ինճի ասըլ տէյիլ , ճիւնա թարիխինի մուրտարլայան ֆիլիլէր էօնիւնտէ լալ օլմուշ , պիր թարաֆտա մէտէնիլէթին էն ուճ տէգայիգի իլէ օղրաշըր իքէն՝ տիկէր թարաֆտա պարպարըղա ֆարգսըզ տուրմուշ , մուահէտէլէր եըրթըլպ տէվլէթլէրին չէրէֆի փաիմալ օլուր իքէն՝ գօլլարընը պաղլամըլ տուրմուշ : Պալգանլարտա տէվամ էտէն պօմպալար ճինայէթլէրինի մէն էտէմէմիշ , օրատա պիր իալահաթ հափաճագ չէքլ տիւշիւնէմէմիշ , Ապտ իւլ Համիտ կիպի պիր ահմագ ճանիւնի էֆալընա թէհամմիւլ էյլէմիշ , էնճամ Պալգանմուհարէպէսի կիպի ֆէճի , գանլը մուգաթէլէյի մէն էտէմէմիշ , պիւնուտէ գանլարտէօքիւլմէսինէ վէ պօշ եէրէ եիւզ պիւնլէրճէ անա գուղուլարընը գարլար ալթընտա ալար իլէ պէլէյիպ իլլէթտէն թէլէֆ օլմալարընա գարշը սէս չըգարամամըլ : Արնավուտուղ մէսէլէսինի էլան հալլ էտէմէմիշ , պիրատէր գաթիլլիյի օլան իքինճի մուհարէպէյէ պիր սէտտ չէքէմէմիշ : Պուքէշ մուահէտէսի կիպի էպէտի խուսուլմէթ վէ գան սէպէպի օլաճագ պիր մուահէտէի թատիլէ պիլէ ճէսարէթ էտէմէմիշ , Լօնտրա մուահէտէսի հէր թարաֆտան թատիլ էտիլիւր իքէն կէօյա պիր չէյ հափաճագ կիպի նիտա էյլէմիշ , սօնրա լալ օլմուշ , էնճամ էվ-

Գիթապը Մուգատտէսին մէտն ու սէնա էյլէտիյի գահրէմանլար նատիրիւվուգու հալ ու քէյֆիլէթլէր թահթընտա պէօյիւք չէճաաթ կէօթէրէն զաթլար տէյիլ , ատի էօմրիւն եէվմ ի զաֆէրլէրինի ստտաղաթիւ իճրա էտէնլէր , վէ պիզիմ աշվալըմըզա մուվաֆըզ հալ ու քէյֆիլէթլէր թահթընտա պուլունուպ տա աաալէթլէ մուամէլէ էտէնլէր , մուհապպէթ կէօթէրէնլէր , իմանը պէսլէյէնլէր , տաիմա չիւքրան , տաիմա սապպուր օլուպ , քէլամընտա միւթէտիլ , մուամէլէսինտէ րահիմ օլանլար տըրլար : Ալլահըն մուգատտէսլէրինին գուլուտաթը օլան Գիթապը Մուգատտէսի պիզէ գըլմէթլի գըլան խուսուս իշթէ պու տըր :

րօփա տիփլումաթլարը եօրուումուչ, իսթիրահաթ իչիւն թաթիլ էյլէմիշ տիրլէր: Էվվէթ, Էվրօփա րահաթ էտիյօր, իշ կէօրմիւշ օլարագ տէյիլ, եօրուումուշ օլարագ, իլէրի տէյիլ կէրի գալմըշ, եօգարը տէյիլ աշաղը տիւշմիւշ օլարագ տուրույօր:

Ֆաղաթ պալատաքի միսալտա ույմայան պիր ճիհէթ վար արը: Օ միսալտա չէքիշէն գուվէթլէր հայվանի օլուպ քէնտի քէնտիլէրին տէն պիրապէր տիրլէր: Էվրօփա ումուրը իսէ հալը հազըրը վէ միւսթագպէլի հիսապ էտէն պիր թագըմ ֆիքրլէր վէ տիպլումաթլար էլինտէ ի տարէ օլունույօր: Հայվանաթ նէտէն իլէրիլէ մէտիյինի պիլմէզ, վէ 'օ հալինն սէպէպինէ ալեհա՛ տէյիլ տիր: Լաքին տիւվէլ ի մուազ-գամա աթալէթ վէ աճընըն սէպէպինի պիլի-յօր վէ պու չապալայըշ արասընտա կեհառա պիր եէքտիկէրինէ հազլաշըպ, «Աճէպա քեաֆ-ֆէմիզ աշնի թարաֆա տօղրու կիթմէքլիյին պիր չարէսի եօգ մը» տէյու սիւալ էյլէմէք-տէ տիրլէր: Հաթթա պազէն տէ հարէքէթլէ-րինի ազ չօգ թէվհիտ էտիպ հօլ ալապիլիյօր-լար:

Պու վագընըն թէտգիգի պիգիմ մէմլէքէթ իչիւն հայաթի պիր մէսէլէ տիր: Շուրասը ա-չըգ պիր հագիգաթ տըր քի, Թիւրքիանըն պու գատար գայտսըզլըզ վէ սու ի իտարէ իլէ չիմ-տիյէ գատար պագի գալտըղընըն եէկեհանէ սէ-պէպի՝ Էվրօփանըն պէօյլէ թէվհիտ ի էմէլ վէ թէսվիյէ ի մէնաֆի էտէմէմէսի, ախէր սէօզ իլէ ույուշամատըղը իտի:

Թիւրֆիա եաշառնսը աննագ տուրու. Պու մուսթէլիֆ գուվէթլէր հէր պիրի պիր թա-րաֆտան տէսթէք յլէրի իքէն՝ անը պիլ մէճ-պուրիյէ րուհսուզ պիր ճէսէտ կիպի տուր-տուրտուլար: Վէ հէր նէ զէման պիր թարաֆ-տաքի գուվէթլէրտէն պիր գաշը իթթիֆագ էյլէտի իսէ օլ զէման տիւշտիւ: Շու սօն րու-մէլի վագընսը պունա էն հազըն չահիտ տիր:

Օսմանը թարիխինէ սաթհի պագանլար Էվրօփանըն պու հալինտէն տօլայը մէսրուր օ-լուրլար վէ անը Թիւրքիա իչիւն աղիմ պիր պախթիյարըզ տըր տէյու թէլագըր էյլէրլէր: Ֆաղաթ հագիգի վաթանփէրվէրլէր պէօյլէ տիւշիւնմէզլէր: Պիւաքս պու մէմլէքէթին էն պէօյիւք պէլասը պու, եանի տիւվէլ ի մուազ-գամանըն իսթիլաֆը օլմուշ տըր տէյու կէօ-րիւրլէր: Պու հալ վագաա տէվլէթին իարիճի պիր չէքլ վէ գալըպընը մուհաֆաղա էյլէմիշ

տիր, Լաքին տախիլէն անը չիւրիւտիւպ պէրպատ էյլէմիշ տիր: իարիճի գուվէթլէրին պիրպի-րինէ ասըլմաքը իլէ տուրան պու մէմլէքէթ քէնտի տախիլի հայաթընա էհէմմիյէթ վէրմէ-միշ: Ույուսա, թէնպէլ օլսա, տէրունի չիւրիւք օլսա, ատալէթսիզ, ինթիզամսըզ օլսա, հէր նէ հալտէ պուլունսա՝ տուրտաղընը պիլտիյի իչիւն գուվէթ ի մանէվիյէ վէ հագիգիյէ իհ-մալ էյլէմիշ, եաշամամըշ ամմա ույուշուզ պիր հալտէ գալմըշ տըր: Տահա ֆէնասը՝ պու իի-թիլաֆտան ճէսարէթ ալարագ հէր տիւրլիւ գուլմ վէ իսաթալարը իրթիքեապ էյլէմիշ տիր: Տէյէպիլիւրիզ քի Օսմանը միւտիրլէրինին սի-յասիյաթը՝ Էվրօփանըն իսթիլաֆընը ֆուրսաթ պիլէրէք մէմլէքէթի խարապ էտիպ մէնաֆի ի շախսիյէ վէ հըրս ու շանլարընը իգնա էթմէք օլմուշ տըր: Հէր տիւրլիւ սէֆահէթինէ սիւ-քիւթ էտիրմիշ նազը Էվլատ կիպի օլուպ էն-ճամ խարապ օլմուշ տըր:

Պու իսթիլաֆտան սօն պիր տահա իսթի-ֆատէ էյլէտիք: Էվրօփանըն իթթիֆագսըզլըզ սայէսինտէ էտիրնէ վիլայէթինի իսթիրտաս էյլէտիք: Պու պիր պախթ վէ նիմէթ տիր: Լաքին էյէր էտիրնէտէ սալթ պու գուվէթ, եանի Էվրօփա իսթիլաֆը գուվէթի իլէ գա-լաճագ իսէք՝ պու պիր նիմէթ տէյիլ, աֆէթ տիր, պու պիր պէրէքէթ տէյիլ պէլա տըր: Օրատա էօլիւ պիր ճէսէտ կիպի տուրաճագ ի-սէք պիր կիւն երինէ տիւշիւպ փէրիշան գա-լաճաղըզ, եօգ էյէր օրատա քէնտի հայաթըմըզ, հագիգի վէ տախիլի հայաթըմըզ իլէ տուրա-ճագ իսէք՝ Էվրօփա իսթիլաֆը օլ զէման պիզէ խըզմէթ էթմիշ օլաճագ տըր: Էվրօփա իսթի-լաֆընը էյէր հիւսն ի իսթիմալ էտէր իսէք՝ օ եօլտա քէնտիմիզ վէ Էվրօփայա խըզմէթ էթ-միշ օլուրուզ, Լաքին պու ենթեքեաա իփլէրի ի-լէ րապթ օլունումուշ օլան մուազգամ գուվէթլ-լէրի սու ի ահվալ իլէ թահրիք վէ տիլկիր է-տէճէք օլուր իսէք՝ օլ վագթ պիր իթթիֆագ վէ մէնաֆիին թէսվիյէսինէ անլէրի մէճպուր էտէրիզ վէ պու մէմլէքէթ իչիւն թէնիքէլի օլուր: Մաղինին աճը թէճրիպէլէրի Էվրօփայը պու էնտիյէ իչինէ դարգ էյլէմիշ տիր: Օլ սէ-պէպտէն չիմտի անլէրէ մէյտան օգուտուզճա թէվհիտ ի մէսաի էթմէք եօլունա կիտիյօրլար: Էվրօփա պիզէ իսլահաթ հափընըզ, չէօյլէ ի-տարէ էտինիզ, սիզէ շու խայրը տըր: տէտի-յինտէ պիզ անլէրի պիր թարաֆա աթըպ իսէ-ճիլ էյլէտիքճէ՝ վէ գօրգուպ տիթրէյէրէք մու-

հաճազա էթմէք իսթէտիքլէրի էվրօփա սու-
հընը թէճրիպէյէ գոյտուգճա, պաշարընըն չա-
րէսինի տուչիւնիւյօրլար: Զահիրտէ րահաթ
կիպի տուրան էվրօփա դայրէթ իլէ չալըչմագ-
տա տըր: Պօշ տուրմայօր, ալտանմայալըմ: Տօդ-
րուտան թայէպլէրինտէ խէճիլ վէ մէյուս օլ-
տուգճա հէման պաշգա ճիհէթէ տէօնիւպ ա-
րալարընտա պաշգա շէյ գօնուչույօրլար: էվ-
րօփա հիշ պիր զէման չիմտիքի գատար Շարգ
մէսէլէսինտէ պիր անլայըչա կէլմէմիշ խտի, զի-
րա չիմտիքի գատար խէճիլ օլուպ թէհիլքէյէ
մարուզ գալմամը խտի: Պէյնլէրինտէ նէլէր
տէլէրան էտիյօր, պիլմէյիլ, ամմա պաղը ան-
լատըղըմը շէյլէր վար տըր: Ֆրանսա Պաղտատ
չըմէնտըֆէրինտէ օլան հիսսէ վէ հուգուգու-
տան վազ կէհիպ անը Ալմանիայա թէրք էտիյօր:
Ալմանիա իսէ Սիւրիա վէ Գարա տէնիլ գըլը-
սընտաքի իմթիյազլարը Ֆրանսայա ֆէրաղ է-
տիյօր: Պու մուգալէլէտէն Ինկիլթէրրա վէ
Րուսիա խապէրտար էտիլիյօր: Եանի Ֆրանսա
Րուսիա հիսսալընա տա գօնուչույօր, Րուսիա-
նըն 6 վիլայէթլէրտէ չըմէնտըֆէր Լափմագ
իմթիյազը ալտըղը սէօյլէնիյօր: Ինկիլթէրրա
Քիւվէյթ իւզէրինէ հաքիմիյէթլինի թէէսիս է-
տիպ Աճէմ քէօրֆէզի էթրաֆընա էլ գօյօր:

Էտիրնէ մէսէլէսինտէ սիւքիւթ էթմէյէ
մէճպուր օլան պու գուվլէթլէր պուճա պէտէլ
պիր մէնֆաթ թէէմին էտիյօրլար: Րուսիանըն
սիւքիւթիւ փէք մանատար տըր: Շու կիւնլէր-
տէ իթալիանըն Ռօտտա գալմասը վէ Ան-
թալիստան Խօգարը չըմէնտըֆէր իմթիյազը
մէսէլէսի տախի օրթայա աթըլմըշ աըր: Շիմ-
տիյէ գատար անճագ Արնալուտուգ ճիհէթին-
տէ ֆալլ օլան իթալիա տախի Անատօլուտա
կէօրիւլիյօր: Վէ քիմ պիլիի էվրօփա տահա
նէլէր Լափըյօր:

Թիւրքիա իչիւն թուրուլաճագ մէսլէք ար-
թըգ էվրօփա ինթիլաֆընտան իսթիֆատէ է-
տէրէք քէնտի քէնտինի աթալէթ վէ թէտէն-
նիյէ թէրք էթմէք տէյիլ, Եաշամագ տըր:
Պիր տէվլէթին Եաշամասը խտէ անըն իսլանա-
թը, ատալէթի վէ ինթիլազմը իլէ միւմքին
տիր: Քէնտինտէն տէյիլ, անճագ տէսթէք իլէ
տուրան ճիսմ էնճամ պիր սանիյէտէ Եըզըլըլ:

Ա. Ս. ՆՅ.Գ.Գ.Ս.ՇԵՍՆ

ԱՀՎԱԼ Ե ՀՍՋԸՐԷ

Էնգարեհէ Էրմէնի Գաթօյիֆիէր. — Մեհմուա ի
Ախպարտա պիր «Սէյհա» Էնգարէտէքի էրմ.
Գաթօլիք պիրատէրլէրիմիլ հագգընտա պաղը
ճալիւմաթ վէրէրէք անլէրէ փէք միւսիպ նա-
սիհաթլար վէրմիշ տիր: Մէղքիւր «Սէյհա»
իֆատէսինէ կէօրէ, Էնգարէտէ 2,500 խանէ
Գաթօլիք պուլունուպ պու սայը օրատա պու-
լունան տիկէր խրիսթիյան էհալինին հէման
իքի միսլի նիսպէթինտէ իսէ տէ, պու ճէմաթ
արասընտան ֆիքրի սէնաաթլա մէչղուլ օլան
զէվաթ զուհուր էթմէմէքտէ տիր: Էնգարէ
Գաթօլիքլէրինտէն նէ իսթանաօլ, նէ էվրօփա
վէ Սմէրիգա տար իւլ ֆիւնուլարընտա թահսիլ
իլէ մէչղուլ օլան կէնճլէր պուլունմամագտա
տըր: Քէնտի շէրլէրինտէ տէ Եիւքսէք մէք-
թէպլէր աշմամըչար, վէ միւլթէտիր մուալ-
լիմէր կէթիլմէյէ սայ էթմէմիշլէր տիր: Էհա-
լինին ֆիքրի ինթիպահը իչիւն յաւառլար, կէ-
ճէ մէքթէպլէրի Եա սաիր միւլէսսէսէլէր աշ-
մագ կիպի թէչէպալիւսլէրտէ պուլունուլմամը
վէ էհալիլի քիթապ վէ զագէթա օգուլմագ
թէչլիլէ Էտէճէք վասըթալար տա գուլլանըլ-
մայօր: «Սէյհա»-ն զաննընճա, օրատաքի ֆր-
րեղլէր էհալինին թէրագըրընա խըտմէթ էթ-
մէքտէն իսէ անա մանի: օլույօրլար: Խուսուսա
գատընլարըն ահվալընը աճըյը պիր սուրէթտէ
նագշ էտիյօր: Անլաչըլտըղընա կէօրէ գատընլար
հաթթա գըզլար արասընտա պիլէ իշրէթէ միւլ-
թէլա օլանլար էքսիք օլմայօր: Տիկէր պիր
մէղալէ տէ, «Էնգարէ էրմ. Գաթօլիք թէրագ-
գըփէրվէր վէ իթթիհապ րուսուր ճէմիլէթի»,
թարաֆընտան նէչը օլունուպ, անտէ՝ «Սէյ-
հա»-ն տէտիքլէրի թէչիտ էտիլմիշ վէ էհալի
միւլլէթիփէրվէրվէր վէ մէարըֆը թէչլիլէ տա-
վէթ էտիլմիշ տիր: Էնգարէտէքի միւլլէթտաշ-
լարըմըղըն պու ահվալընա ճիտտէն Էտէֆ էթ-
տիք իսէ տէ, մէղքիւր ճէմաթ իչիլտէն անը
ինթիպահա տալէթ էտէն պու նէվ համիյէթլի
զաթլարըն դայրէթինտէն տօլայը տա փէք
մահգուլ օլտուգ: Շիմտի իշ գալըր Էնգարէ էրմ.
Գաթօլիք ճէմաթընտա նուֆուս սահիպի օ-
լան զէվաթըն խուսուսա կէնճլէրին՝ պու թալ-
սիյէ օլունան խուսուսաթը ճիտտէն թաթպըգ
էթմէլէրինէ: Հալէպ վէ սաիր Եըրլէրտէ պու-
լունան էրմ. Գաթօլիք միւլլէթտաշլարըմըղըն
արասընտա տա պու նէվ ինթիպահը ֆիքրի-
մին զահիր օլմասընը ճիտտէն արգու էտէրիլ:

Պիր Էրմեկի միւսքերի.— Մ. Ամերիգատան աւտոգրմըդ պիր զագէթատա պիր Էրմէնի կէն՝ ճին իճրա էթտիյի պիր իսթիրա հագգընտա օգույօրըդ: Մուշեղ Վայկունի իսմինտէ պիր կէնձ, 1897 տէ Գալիֆօրնիա տարիւլֆիւնունընըն զըրաթ տարէսինէ կիրիպ 1901 տէ իթմամը միւտտէթ էտէր, լաքին օրատա իքի սէնէ տահա իքմալը թահսիլ իչին վագթ վէրիպ Մասր ալ Սայեհն («իւմ մուալլիմի») իւնվանընը ալըր: Անեւէն սօնրա իքի սէնէ տահա մէգքիւր մէքթէպտէ չալըըպ «Ֆէլսէֆէ սօգթօրը» իւնվանընը ալըր: Պու էսնատա մէրագը տահա զիյատէ իւմ ի քիմիա տարէսինէ ճէլպ օլունուպ մուալլիմինին թէչվիգիյէ իւզիւմ սուլունտան Թարքաթի կսիս չըգարմանըն եօլունու պուլմագա սայ էտէր: Շիմտիյէտէք Թարքաթի կսիս Արկօլ թապիր օլունան էճգատան չըգարըըր, օտա փէք աղըր վէ պէհալը պիր ամէլիյաթլա իւզիւմ սուլունտան ախգ էտիլիլ իտի: Վայկունի պու մէսէլէյի հալլ էթմէք իսթէյիպ սէնէլէրձէ միւտտէթ անըն իլէ ուղրաչըր: Նիհայէթ պու կիւնլէրտէ իւզիւմ սուլունտան Թարքաթի կսիս չըգարմանըն գըսա եօլունու քէչֆ էտէր: Պու քէչֆի իճրա էտէնէ 50,000 սօլար (10,000 ինկ. լիր.) վատ օլունմուշ իտի: Կէնձ Վայկունի պու միւքեաֆաթլա գանաաթ էթմէյիպ, ասլ թիւճճարարլա փագարըըգ էտէրէք պու իսթիրաընը 100,000 սօլարա սաթար: Պունուն իւզէրինէ Վայկունի պիր կիւզէլ էվ եափտըըպ պիր տէ Լապօրառուար թէէսիս էտէրէք քէնտի քէչֆիյաթընա տէվամ էթմէքտէ օլմուշ տըր: Իշթէ պէօյլէ նատիտէ ազլի իզթիտար վէ իսթիտատլարլա միւթթաթըֆ օլան Էրմէնի կէնձլէր պու տիյարտան հիճրէթէ մէճպուր էտիլէրէք էճնէպի տիյարլարտա նէմա պուլույօրլար վէ անլէրին իսթիրալարընտան պաչգա մէմլէքէթլէր իսթիֆատէ էտիյօր: Ահ, աճէպա նէ՝ գէման պու տիյարըն ազլը պաչընա կէյիպ հէր թարաֆտա առայիշ հիւքմֆէրմա օլաճագ վէ պիզիմ թալանթարըմըդտան պիզ քէնտիմիզ վէ չու պիչարէ վաթանըմը իսթիֆատէ էտէճէք տիր:

Պիր Նեվ Սուլի.— Պալգանլարըն պիր սէնէ գատար տէվամ էտէն միւտհիշ եանկընը նիհայէթ սէօյլանմիւշ, զիրա արթըգ եանաճագ մատտէ գալմամը տըր: Անճագ պիր տէֆա արգայա պաղտըղըմըդտա կէօրէճէյիզ քի իւշ

չէյ փէք այան սիւրէթտէ տիգգաթ ճէլպ էթմէքտէ տիր, եանի, Թիւրքիանըն Փաճիասը, Պուլղարիանըն Փաճիասը վէ Բումանիանըն խիյանէթի: Հէր նէ գատար Թիւրքիանըն տիւչար օլտուղու Փաճիա՝ էտիրնէ, Գըրգ Բիլիսէ վէ Տիմօթէգա կիպի ֆէննի հարպ նօզթա ի նագարընտան զայէթլէ մուհիմ օլան իւշ մէվգինին թէքրար եէտինէ կէչմէսիյլէ թատիլ օլունմուշ կիպի կէօրիւնիյօր, լաքին աջի վագթտա, տէրիաթըր էթմէլիյիզ քի օ՝ Ատրիաթիք տէնիզլինտէն Ատալար տէնիզլինէ գատար օլան արագիյի, Արնավուտուղու վէ պիւթիւն Մաքետօնիայը գայ էթմիշ տիր: Լաքին Թիւրքիանըն էն հագիզի Փաճիասը, պու միւշ նասէպէթլէ մէյստան չըգան թէչքիլաթը տախիլիյէսինձէ գաաֆը տըր: Պուլղարիանըն Փաճիասը, պախթըն սէմթիւրրասընտան կիրտապը ֆէլաքէթէ նալեհա տիւշմէսիյլէ տահա Տրաւնաթիզ օլմուշ տըր: Ֆիւթիւհաթը իլէ սէրմէսթ օլմուշ, էվրօփա թարաֆընտան հայրէթլէ ալգըլանմը, ճէնէրալլարը վէ տիփլօմաթլարընըն մուվաֆֆագիյէթի իչին մաղրուր վէ միւթթէլիլ օլմուշ, վէ հէփ պունլարտան սօնրա պէշ օն կիւնլիւք գըսա պիր մուհարէպէ նէթիճէսինտէ օլ մուշալա եըլտըղը գարարըյօր, հէման հէման կէօզտէն նիհան օլույօր: Բումանիանըն խիյանէթինէ կէլինտիքտէ, օ՝ թարիխին սահիֆէսինի լէքէլէյէճէք պիր մահիյէթտէ տիր: Վէ գաթէն Բումանիանըն խիյանէթի էհալի արասընտա Յուգա իսմինէ միւթէրատըֆ օլմագ իւզրէ իսթիմալ օլունմագտա տըր: Փէթէրսպուրկտա ագա էթտիյի մուհէտէտէ պէտահվա ալտըղը արագի իլէ իքթիֆա էթմէյէրէք, գօնչուսունուն էն տար վագթընտա խըրթլաղընա սարըլարագ տահասընը իսթէտի վէ ալտը: Նիհայէթ պու մուհարէպէտէն պիր տէրս չըգաճագ իսէ չու տըր քի, պիր օրտու նէ գատար միւնթագամ վէ գուվլէթլի օլուրսա օլստէն, ֆէնա պիր սիյասէթէ ալէթ օլտումը, նէթիճէսի խարապիյէթ տիր: Լաքին էն թուհաֆը էվրօփա գօնսէթթինին մութլագ աճգիյէթինին փէք պահիր սիւրէթտէ իսպաթ օլունմասը օլմուշ տըր: Էվլէլա գօնսէթթ՝ մուհարէպէ օլմալաճագ տէտի, լաքին մուհարէպէ օլտու: Սօնրա խաթաթագ իխլալ օլմալաճագ տէտի, օ տա սուլա տիւշտիւ: Տահա սօնրա, Պալգան տէվլէթլէրի ֆիւթիւհաթլարընըն մէյվլէրինտէն մահրում էտիլմէյէճէքլէր տէտի վէ Արնավուտուղտան Արրպիսթան վէ եու-

նանիսթանը վէ Շքօտրատան Գարատաղը չը-
գարտըլար: Լօնտրա մուանէտէսի իխլալ օ-
լունամայաճազ տէտի, իխլալ օլունտու: Պուք-
րէշ մուանէտէսի թատիլ օլաճազ տէտի, օլ-
մատը: Վէ չիմտի փէրտէնին արգասընտա ու-
յուշմուշ եաթըյօր: Պիր ճիհէթ տէ չու տըր քի,
պու մուհարէպէտէն Ավսթրիա վէ Բուսիա
գազանտըլար: Վէ Բուսիանիտան պաշգա հիշ
պիր Պալզան տէվլէթինին չիմտիլիք գըմըլտար
հալը գալմամըշ տըր: Թիւրքիանըն իտարէսի
թէքրար իթթիհատըն եէտինէ կէշտի կիւմիւլ-
ճինէ իւան ը իսթիգլալ էթտի իսէտէ, Պուղարիա
անը հալա պաստըրամատը: Հաթթա Տէտէ Ա-
ղաճը պիլէ թէսլիմ էտիյօրլար, ալամայօր: Վէ
նիհայէթ իւչինճիւ պիր մուհարէպէ Արնավուտ-
լար վէ Սըրպլար արասընտա փաթլատը, վէ
քիմ պիլիւր, Պալզանլար տէնիլէն պու միւ-
պարէք գըթանըն պաշընտան եարըն տահա
նէլէր կէշմէշէճէք տիր:

(Նեյշընտան իճմալէն)

Բուսիա վի Պուրլարիա. - (Նիյր Խք զագէ-
թասընըն Օտէսա մուխապիրի եաղըյօր:) Ճէնէ-
րալ Բատգօ Տիմիթրիէֆին ֆէթէրսպուրկա Բու-
սիա սէֆիրի թային օլունամասընա փէք պէօ-
յիւք էնէմիլիէթ աթֆ օլունույօր: Գրալ Ֆէր-
տինանտըն հիւքիւմէթի պէօյլէսի նազիք պիր
իշ իչին պունտան տահա էյի պիր ինթիխապ-
տա պուլունամազ խոի: Բատգօ Տիմիթրիէֆի
Բուսիա փաթլաթընտա փէք զիյատէ հիւրմէթ
ճէլպ էտէպիլմիշ օլտուղու կիպի, սօն պիր
զաշ ալարըն իղֆալ էաիճի վազըալարը էս-
նասընտա Սլավ վաթանա տօղրու մէրպուլի-
յէթ վէ ռատագաթտան ուտուլ էթմէմիշ օլան
նատիր Պուղար սաքէր վէ տիփլօմաթլարըն-
տան պիրի տիր: Պունտան մատա խըլգէթէն
պիր տիփլօմաթ օլտուղու գատար փարլազ տա
պիր ճէնէրալ տըր: Խնթիգար օլունան խուսուս
չու տըր քի, աճէպա միւշարիլէյհ Բուսիա վէ
Պուղարիա արասընտա սամիմի պիր մէրպու-
թիլէթ հուսուլա կէթիրիպ Պալզան Սլավ տէվ-
լէթլէրի արասընտա պիր իթթիֆագըն թէմէ-
լինի աթմազա մուվաֆֆազ օլապիլէճէք մի
տիր: Շիւպէսիգ պու կիւն Պուղարիա՝ Բու-
սիանըն հիւան ի նիյէթինի հիշէ սայաճազ պիր
մէվլիտէ տէյիլ տիր: Թիւրքիա իւզէրինէ գա-
զանմըշ օլտուղու ֆիւթուհաթըն պէլլիճէ մէյ-
վէլէրինտէն մահրոււմ էտիլմիշ օլտուղու կիպի

Պալզանլարտա տախի սիյասէթէն քէնտի պա-
շընա թէրք օլունմուշ տըր: Հէնուլ թարիխի
գաթիէն թային օլունմամըշ իսէ տէ կէլէճէք
այ գարֆընտա Պուքրէշտէ Եունանիսթան,
Սըրպիա վէ Գարատաղըն պաշ վէքիլլէրի իճ-
թիմա էտիպ սօն մուհարէպէտէն սօնրա հասըլ
օլան հալ ու վազլիլէթի իպգա վէ մուհաֆազա
էթմէք մագսէտիլլէ պիր իթթիֆագ ազսը ի-
չիւն միւզաքէրէ էտէճէք տիրլէր: Պու քէլֆի-
յէթ՝ Պուղարլարը պիւս պիւթիւն այրը վէ
եալընըգ պրագըյօր վէ իլէրիտէ ասքէրի գուվ-
վէթլէրինի թէքրար էլտէ էթտիքլէրինտէ էվ-
վէլէրի րիւճհանիլլէթլէրինէ մալիք օլմագ իւ-
միտլէրինի գաիֆլէտիյօր: Վէ շայէտ Տիմիթ-
րիէֆ պու վապիֆէսինտէ մուվաֆֆազ օլմագ-
սա իսթիմալէն Պուղարիա Թիւրքիա իլէ իթ-
թիֆագ էտէճէք վէ Խսթանպօլտան կէլէն խա-
պէրլէրէ պագըլըրսա Թիւրքիա պէօյլէ պիր
թէքլիֆի նազար ը միւթալապա ալաճազ տըր:
Թիւրքիա Ասիատաքի մէմալիքինի իսլահ վէ
գուվլէթինի օրայա ճէմ էթմէք մէճպուրլիյէ-
թինտէ պուլունտուղունտան, շայէտ Պուղարիա
իլէ պէօյլէ պիր իթթիֆագ ազտ էթմէգ իսէ
Թրակիատա տախիմա պիր օրտու սիլահ ալ-
թընտա պուլունտուրմազա մէճպուր վէ ալ
վազիֆէսինի իֆա էտէմէգ պիր հալտա օլաճազ
տըր: Հալպուրի Պուղարիա իլէ պիր իթ-
թիֆագ ազտ էտէրսէ, էվրօֆատաքի արագի-
սինտէն էմին օլարագ տիգգաթընը Ասիայա
չէվիրէպիլիւր: Լաքին նէ տէ օլսա Պուղարիա
եալընըգ գալամազ, եա Բուսիայա եա տա
Թիւրքիայա պիրլէշէճէք տիր: Թապիի քէնտի
իչին էն էյի մէսլէք Պալզան իթթիֆագընա
տախիլ օլմագ տըր, լաքին պու կիւն Պուղ-
արիատա միլլի հիսսիյաթ էօյլէ քէսկին պիր
րատտէյէ կէլմիշ տիր քի պունու քիմսէ մէվ-
ղու ը պահա էտէմէյօր:

Ինկիլթերանըն քհրագըրը:— Կէշէն հաֆ-
թա Խնկիլիգ հիւքիւմէթի Պրիթանիա մէմալի-
քինին 15 սէնէլիք պիր իսթաթիստիք ճէտվէ-
լինի նէշը էյլէմիշ օլուպ, օնտա կէօրիլէն
պագըր րագամլար փէք շայան ը տիգգաթ տիր:
Խնկիլթէրանըն միլլի մէսարիֆաթ ը րէսմիյէսի
1898 տէ 117,671,000 լիրա իքէն 1912 տէ
188,621,000 լիրա եանի 71 միլիօն լիրա զիյատէ
օլմուշ: Մէզքիւր հիսսապտա՝ տօնանմայա 1898
տէ վէրիլէն 24,068,000, 1912 տէ վէնիլէն

44,365,000 լիրա միւնտերիւն աւր: Մէմալիքի Պրաթմանիանըն խարիճի թիճարէթի 1898 տէ 764,557,000 լիրա իքէն 1912 տէ 1,343,601,000 լիրա օլմուշ, հանի, խախալաթ վէ իխրաճաթ պու 15 սէնէ զարֆընտա իքի գաթլանմըն տըր: 1898 տէ մէղքիւր մէմլէքէթլէրտէ՝ 25,267 սրօգ գուժմանիալարը վար իքէն 1912 տէ պուշլարըն ատէտի 56,352 յէ վէ մէճմու սէր-մայէլէրի 2,333,203,000 լիրայա պալիղ օլմուշ տըր: Ինկիլիզլէրին սէրվէթինտէ կէօրիւլէն թէրազը պիր տէ թէմէթթիւ վէր-կիսինտէն՝ զահիր օլույօր: 1898 տէ էհալինն հէքիւն վարիտաթը 734,461,246 լիրա իքէն 1912 տէ 1,070,142,000 օլմուշ տըր: Կէրէք հիւքիւմէթին կէրէք խուսուսի պան-գալարըն Սեյիկնիկ պեմ տէնիլէն իղթիսատ չիւպէլէրինտէ տախի պէօյիւք թէրազը կէօրիւլմիւշ տիր: Փօսթախանէ իտարէլէրինտէ միւշահատէ օլուշան թէրազը էհալինն իղթիսատի թէրազըսընա պիր ալամէթ սայըլա-պիլիր: Փօսթա իլէ նազլ էտիլէն մէքթուպ-լարըն ատէտի 1898 տէ 2,186 միլիօն հանի սէնէտէ ատէմ պաչընա 54 մէքթուպ իքէն 1912 տէ 3,298 միլիօն հանի ատէմ պաչընա 72 մէքթուպ օլմուշ, քէզա 1898 տէ 855,000,000 զաղէթա վէ սաիրէ թէվղի էտիլմիշ իքէն, 1912 տէ 1,281,000,000 օլմուշ տըր: Պու րա-գազամլար մէմալիքի Պրաթմանիանըն տախիլի թէրազըսընա պէօյիւք ալամէթլէր տիրլէր: Սէրվէթէ թէրազը էմրինտէ պէլի ատըմլար ալամազա պիղ նէ զէման պաչլայաճայըզ:

— Պու հազընլարտա գրալ Ճօրճ վէ իմ-փէրաթօր Ուիլհէլմ ֓րոուսիանըն շահանի մու-հաֆըզ ասքէրլէրինի մուայէնէ էթմիշլէր տիր: Պուշլար տիւնհանըն հէր թարաֆընտան թօփ-լանմըն էն իրի վէ ուզուշ պօյու ատէմլէր-տէն միւթէնէքիլ օլմազ իւզրէ իլք տէֆա Ճրէտէրիք Ա. թարաֆընտան թէլքիլ է-տիլմիշ իտի: Փրուսիա գրալընըն աթէնթլէրի հէր թարաֆտա հաթթա Գահիրէ վէ Հալէպ փազարլարընտա պիլէ տօլաշարազ ուզուշ պօյ-լու կէնճլէրի հազալարլար վէ հէտիլէր իլէ անլէրի ճէլպ էտէրլէր իտի: Փրուսիանըն Լօնտ-րա սէֆիրինի 7 այագ պօյու օլան պիր իր-լանտալը իչիւն վէրմիշ օլուղու հէտիլէ հէփ-սինտէն պէօյիւք օլարագ 1,300 ինկ. լիրասը իտի:

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

ԱՐՄԵՆԵՐ ԵԱԽՕՏ ԱՍԼԻ ՀԱՅԼԱՐ

ԵՂԻԱ ԷՖ. Ս. ՊԷՆՆԻԷԱՆ, ՄԱՐԱՇ

Պուշտան էվլէլ Բաննիւնտա «Ուրարտու հախօտ Արարատ» սէրլէվիալը պիր մէգալէ նէշը էթտիք, քի անտէ՝ Հայաստան Հայլար-տան ագտէմ պաչգա պիր միլլէթին սաքին օլմուշ խալի կէօսթէրիլտի: Նիչէ տօսթլար պի-զէ՝ «Էօյլէ իսէ Հայլար նէթէտէն վէ նէ՝ զէման Հայաստան կէլտիլէր» սուալընը իրատ էթմիշ տիրլէր: Պու մատտէ հազընտա էրմէնի-ճէ դազէթալարտա միւքէրէրէն հազըլմըն իսէ տէ, էրմէնիճէ պիլմէյէն վէ հախօտ ումուէն էրմէնիճէ օգուճայան միլլէթտալարմըն, քի պէտ, պախթլըղըմըզտան պէօյլէր ազ տէյիլ տիրլէր: օլ պէնալէրտէն իսթ իֆատէ Լտէմլիլ տիրլէր: Իմտի պէօյլէրիլէրին խաթըր իչիւն պու պէնտ իլէ մէղքիւր սիւալա ճէվապ վէրմէյէ չալըշաճա-ղըզ:

Էլպէթթէ միլլի գատիմ մասալլարը հազի-գաթ տէյու գապուլ էտէնլէր իչիւն ճէվապ գաթէն հազըր տըր: Եանի միլլէթին ճէտտ ի էվլէլի օլան Հայկ՝ Բաբելոնտան Հայաստան կէլմիշ տիր, թարիխի իսէ սու թուֆանընտան պիր ազ սօնրա իտի: Եազը՝ քի Գարագաշիա-նըն վէ սաիրլէրին քրիթիգապընտան սօնրա միլլէթիմիզէն ասընա տաիր օլան էսքի հիքեա-յէլէր արթըզ թարիխի տէյու գապուլ օլուշա-մազ հալէ կէլմիշ տիրլէր: Վէ պէօյլէ օլաճաղը զարուրի իտի: Չօգ քէրրէ թէէքիա էտիլմիշ պիր դազիլէ տիր քի հիչ պիր միլլէթ քէնտի պիտայէթինի հազամազ, զիրա պիր միլլէթ քէնտի թարիխի հազամազա պաչլամասը ի-չիւն՝ իպթիտա իքթիլա զաքի տէրէճէսինէ, թապիր ի ախէրլէ միլլի էսեպիլապ հասըլ էտէր հալէ վասըլ օլմալը, քի պու տա միլլէթին վիւճուտէ կէլմէսինտէն ուզուշ ասթլար սօնրա օլապիլիր, վէ էլպէթթէ օ վազթա գատար՝ զուճուրուշուշ թարզ ու էսպապը չօգտան ու-նուտուլմուշ օլուր: Պու հալ միլլէթիմիզ իչիւն տէ ասհիհ տիր: Էրմէնիսթան վէ Էրմէնիլէ-րին հիչ տէյիլ իսէ Միլատտան 520 սէնէ էվլէլ մէվճուտ իտիլինէ Դարեհ վշտասպիտան քէնտի գույուտաթընտա չէհատէթ էտէր իքէն, էրմէնի էտէպիլաթընտա պիտայէթի Միլատտան 405 սէնէ սօնրա օլմուշ տըր, տէմէք քի ա-

գալի 925 սենյակիք պիր միւտտէթ էտէպիյաթ-սըզ կէնմիշ տիր, վէ հաճկը էտէպիյաթսըզ գալմ քէնտինն 900—1000 սենէ էվվէլինի պիլէպիլիր: Էօլէ իսէ աճաւ պ տէյիլ տիր քի, հէր միլլէթին օլտուզու. կիպի, Հայ միլլէթինն տախի ապընա տաիր ճարի օլան հիքեա-յէլէր սօնրատան ուլտուրմա մասալլար տըր: Պինաէնալէյ միլլէթիմիզին ապընը պոււմազ իչին պաշգա վասըթալարա միւրաճաաթ էթ-մէմիզ լազըմ կէլիր:

Մուգաստէմէ հալընտա չու պիր նօգթայը տա թանթը նազարա ալմամըզ իճապ էտէր: Պաշգա պազը միլլէթիւթին օլտըզը կիպի միլլէթիմիզին տախի իփ իսմի վար տըր, չէօլէթի պիզզաթ միլլէթին էքրատը, հիչ աէյիլ իսէ միլլէ էտէպիյաթն պիտայէթինտէն պէրու քէնտի քէնտիլէրինի Հայ թէսմիյէ էտէրլէր, էճնէպիլէր իսէ Դարեհին՝ Հերոզոտոս վէ Քսէնօփո-նըն կիւնյէրինտէն պու կիւնէ տէք պիզի Ար-մէն եախօս էրմէնի իսմիյէ կատ էտէրլէր: Պու իքի իսմէրին մանալարը, եէք տիկէրինէ օլան միւնասէպէթլէրի վէ հաճկըսընն հօգսա իքիսինն տէ մի ապի իտիյի մէսէլէլէրի հագ-գընտա չօզ նէֆէս իզիւլմիշ վէ չօզ միւրէք-քէպ թէլէֆ էտիւմիշ իսէ տէ, էլան մուզնի սալընաճազ պիր նէթիճէ էլտէ էտիւլէմէմիշ տիր: Վագաա միլլէթին ապը վէ պու իսմէրին ապը՝ այրը այրը մէսէլէլէր օլապիլիր: Ասորիսթանըն չէմալ թարաֆընտա քիսին օլ տաղըզ մէմէքէթտէ Միլատտան էվվէլ Դինճի ապըն սօնլարընտա եա ճընճը ապըն իպթի-տասընտա նկայնէ կաաի պիր քէպէսսիւզ վուզու պուլսուլու հէր չիւպէտէն միւսթաղնի տիր, վէ օլ թէպէտտիւլէ մագուլ վէ քեաֆի պիր սէ-պէպ արամաղա մէճպուրըզ: Թապիր ի տիկէր-լէ՝ նէնի պիր գալմ, նէնի պիր ունուր, օլ սը-րալարտա՝ չէմալ եա ճէնուպտան, չարգ եա զարպտան կէլիպ, գատիմ Ուրարտու միլլէթի գապթ էթմիշ վէ անա քէնտի իսմինի վէթմիշ տիր: Օլ եէնի ունուրըն ապի իսմի Հայ մը եօգսա Արմէն մի օլտուզուտա չօզ պիր պէս եօգ տըր: Երնէտէ Արմէն իսմի տահա գատիմ չէնտէթէ մալիք օլտուզուտա վէ պաշգա պա-զը սէպէպլէրէ մէպնի՝ Ուրարտուլըլարըն եէ-րինէ կէչէն եէնի ունուրըն իսմի Արմէն իտիյի տահա միւսթէմէլ սալըլըյօր, վէ պիզ տէ պէօյ-լէ ֆարզ էտէճէյիզ:

Արմէնիք նհրհսեն կէչիլիր:

Թէհարիյաթըզտա պիզէ տէլալէթ էտէ-ճէք խուսուսաթտան իլքի խեսաիլ իլ պէսենիյէ եանի էվվէլա՝ գափանըն շիֆի իյէ պօյուն քե-

նապիւպիւ, վէ սանիէն սերինին, սաչըն վէ կիօղուն ընկի տիր: Շիմտիքի Հայլարըն էք-սէրիյէթի գահիւրէն էսմէրճէ ընկիլ իսէ տէ, պէյազ ընկիլ (blond) գոււրալ եա սարը սաչը վէ ալա եա մալի կէօղիւ ֆէրուլէր տէ ազ տէյիլ տիր: Չօճուզուզտա գոււրալլարըն տա-հա չօզ կէօրիւմէսինտէն աչիքիար տըր քի, նիչէ պալիղլէրին էսմէրլիյի գահիրի օլուպ իգ-լիմին թէնսիրինտէն նէչէթ էթմէքտէ տիր: Պուլտան մատա, մուտաքգիլէրին էքքեարըն-ճա՝ իգլիմին իճապաթը, մուհարէպէլէր վէ սաիր սէպէպլէրտէն տօլայը ապըլար միւրու-րընտա գոււրալլար կիթտիքճէ էքսիլիպ՝ էս-մէրլէր արթմագտա օլույօրլար: Հայլար արա-սընտա էսմէրլէր ումուլէն ուզուն գափալը (dolicocephalic) տէնիլէն քիսիտէն իքէն, գոււ-րալլար էքսէրիյա ենի գափալը (brachycephalic) տիրլէր: Ագտէմքի պահսըմըզտա՝ Ուրարտու-լարըն էսմէրճէ վէ ուզուն գափալը քիսիտէն իտիլլէրի գիքը էտիլտի: Տէմէք տիր քի պու քիսիտէն օլան Հայլար՝ Արմէնլէրտէն էվվէլ Հայաստանտա սաքին օլան միլլէթին պազիլէ-լէրի տիրլէր: Պուլտան նէթիճէ էտիլիր քի ապի Արմէնլէր ումուլէն գոււրալ վէ էնիլ գափալը քիսիտէն օլմալը իտիլլէր: Ֆագաթ Արմէնլէրին իչպու թային էտիլէն խէսաիլ թապիլիյէլէրի քէնտիլէրի մէրքէզի էվրօփանըն Արիւսն տէնիլէն ճիսի իլէ ըապթ էտէր (Պագ. The Races of Europe):

Իքինճի պիր միւր լիւսն տըր: Էվվէլճէ կէօրաիւք քի Ուրարտու լիսանը պիզիմ Հայ-ճատան քիւլլիյէն ֆարգը օլուպ, էն լիյատէ չիմտիքի Գաֆգասիա լիսանլարընա միւշապէ-հէթի վար իտի: Տիկէր թարաֆտան Հայճայը ճիւմլէ սօնրատան կէլիպ կիրմէ անասըրտան տիգգաթլէ թէֆրիգ, վէ ապի քէլիմէլէրին քէօքլէրինի, լիսանըն թէրթիպ ի սալթիսինի, սարֆճա ալարըզաթ վէ նահվճա թէչքիլաթը-նը թէֆթիշ ու միւթալաա էթմիշ օլան էրպապ ը լիսան չու նէթիճէյէ կէլիլ տիրլէր քի, Հայճա՝ Արեան եախօս Հնդեռոպալիսն տէնի-լէն լիսանլար ֆամիլիասընա, վէ օնտա տա չարգիտէն լիյատէ դարպի եախօս էվրօփալը չիւպէպինէ մէնսուպ տըր: (Գարագաչեան, Քնն. Պատմ. սահ. 5, 7): Շրէտէրտէն Քրէչ-մէրէ գատար պիր չօզ էրպապ ը լիսան Հայ-ճանըն Եունանիճէ իլէ ապի գարապէթինէ միւ-քէրէրէն տիգգաթ ճէլպ էթմիշ տիրլէր: Ա-խիրէն տահա պաշգալար էրմէնիճէնին Քիլիփ (Celtic) լիսանլար իլէ տէ գարապէթի օլտու-ղունու գահիրէ չըգարմը տըրլար: (Յուշար-ճան, սահ. 395—398):

ԶԷՄԱՆՐԱՄԸՍԱ ԻԼՄ ՏԻՆԵԱՍՐԵՐՆ ՄԷՍԼԷՑԻ

ՓՐՕՑ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. ՏԱՂԼԵԱՆ, ԱՅՆԹԱՊ

2.

Ինչիւնձիւ: Իւմին զէմանըմըզա ախտ օլան պաշգա պիր խուսուսիյէթի' անըն պէօյիւք պիր ինգիլապ իչինտէն կէչմէքտէ օլմասը տըր: Պիր ուսթանըն հէր սապահլայըն քէնտի չըրաւ զընըն էլինէ եէնի վէ օլ կիւնէ քեաֆի պիր իշ թէսլիմ էթտիյի, Խախտ պիր խօճանըն հէր սապահլայըն քէնտի շայիրտինէ պիր գաչ եէնի հազիրպաթլար թէլգին էտիպ կիւն նիհայէթինէ գատար անլէրին միւթալաասըլա մէշղու օլմասընը թալէպ էյլէտիյի կիպի, զանն էտէր-սին քի Ալլահ տախի, հէր ասըն պիտայէթին-տէ պիզ ինսանլարըն էլինէ պիր գաչ եէնի մէպտէլէր վէրիյօր վէ օլ տէհի նիհայէթինէ գատար անլէրի միւթալաա էթմէմիգի թալէպ էտիյօր: Գօլայճա տէնիլէպիլիր քի 19 նճը ասըն մուհիմ իլմի ֆաալիյէթինին էսասլարը օլ ասըն իլք գըսմընտա քէչֆ էտիլմիշ իտի վէ կիւնիւնտէ ազիմ ինգիլապ մէյտանա կէթիր-միշ իտի: Իչինտէ պուլունտուղումուղ 20 նճի ասը իչին տէ պէօյլէ օլտուղունու կէօրիւյօրուզ:

Պու կիւն մատտէնին տախիլի պինասը հազգընտա պէօյիւք պիր ինգիլապ զ էֆքեար մէյտանա կէլմիշ տիր: Աքօն հանի ճիւղ ի լա-յէթթէճէլ թէսմիյէ էտիլէն շէյ, հէր ունսուր իչին խայալ էտէպիլէճէյիմիզ էն սօն վէ էն քիւչիւք ճիւղ տիր տէյու թէսալվուր էտիլտի, հիչ տէյիլ պիր տէհրտէն պէրու: Պու կիւն իսէ հէր պիր աքօն թազսիմ գապուլ էթմէլ պիր ճիւղ օլմայըպ, իլլա քէնտինտէն պիր իքի պին գաթ քիւչիւք օլան վէ եյէքթրօն թէսմիյէ էտի-լէն ագսամտան իպարէթ օլտուղը անլայը-մըշ տըր: Պիր աքօն քէնտի պաշընա պիր ճիւղէ ի ալէմ (սխարհ) տիր, վէ պիր ուն-սուրուն աքօնունուն պաշգա պիր ուն-սուրուն քինտէն ֆարգը' անըն մատտէ ի է-սասիյէսինին ֆարգընտան տէյիլ, իլլա մալիք օլտուղու եյէքթրօն լարընըն սայըսը վէ աքօն ման-ղումէսի իչինտէ տիգիսինին թարգընտան իպա-րէթ տիր: Շէօյլէքի, ճիւղէ անասըր եյէքթրօն թէսմիյէ էտիլէն էսասի վէ ումումի պիր ճիւղ ի մատտէտէն Խափըմըշ տըր:

Թէքըար, պիր աքօնուն տէրունինտէ պու-լունան պու եյէքթրօնլար պէնինտէ ամիլ օլան պիր նէվ գուվվէթ վար քի չիտտէթ վէ ճէսա-մէթճէ պիզէ մալիւմ օլան հէրարէթ, մէխանի-

քի Խախտ քիմիալի գուվվէթէրտէն խայալ էտիլմէզ տէրէճէտէ իւթիւն տիր: Վէ էյէր պու տախիլի աճայիպ գուվվէթի սալը վէր-մէնին վէ անը իչէ գուլլանմանըն Խօլու պու-լունապիլաէ, տիւնհամըղըն ճիւղէ շմէնտիֆէր վէ վափօրլարընը, վէ հէփ ֆապրիգալարընը սէնէլէրճէ իչէթմէք իչին լազըմ օլան գա-տար գուվվէթ հէման պիր գաչ փարչա չազըլ թաշընտան էլտէ էտէպիլիրէր:

Եինէ, պու կիւն պիր ունսուրուն պաշգա պիր ունսուրա թէպտիլ օլապիլիր իտիլի իլմճէ ատի պիր մալիւմաթ վէ ամէլէն ֆիլիլէ կէ-թիրիլմիշ պիր էմր ի վազը տըր: Ետգըն վա-զըթլարա գատար հէման չէհրիմիզտէ պիլէ նիչէ չալիրտէլերի պուլունան դարիպ քիմիալէրէրին պիր ունսուրտան պաշգա պիր ունսուր Խափ-մազ թասալվուրու, եէնի վէ պիր ազ ֆարգըլ մանտա, արթըգ կիւլիւնճ վէ իսթիհա մատտէսի տէյիլ տիր: Ուրսնիյըլ թէսմիյէ էտիլիպ օլտուգճա ատի պիր ունսուրըն' ուղուն վազթ միւրուրըլա օն գատար պաշգա վէ եէնի ունսուրլար տօղուրտուղու, անլէրաէն պիր տանէսինին փէք իշթիմալէն գուրչուն օլտու-ղու, վէ աճալալէրինտէն պիրինին ամմէյէ մա-լիւմ օլան րաճիյօլ օլտուղու վէ պու րաճիյօլուն հէման պիր իքի կիւն դարֆընտա թէֆթիլէ մազհար էտիլէճէք մըգատարտա հիլիյըլ թէսմի-յէ էտիլէն դազի վէ էվլէճէ պիզէ մալիւմ օլան պիր ունսուրու մէյտանա կէթիրտիլի, վէ պուլար կիպի, օն պէչ սէնէ էվլէլ իշթ-սէք ըրւյա կէօրիւյօրուզ զանն էտէճէյիմիզ նիչէ նիչէ աճալալ վազըլար իլմ տիւնհասընա պիր գաչ եէնի մէպտէլէր իտիսալ էթմիշ տիր-լէր վէ անլէրի թէքմիլէն հալլ իչին պէլքի եիկիրմինճի ասը անճազ քիֆայէթ էտէճէք տիր:

Պէօյլէճէ, իլմ պէօյիւք ինգիլապ իչինտէն կէչմէքտէ տիր: Պու ինգիլապըն էն գուվվէթ-լի սուրէթտէ կէօրիւնտիւլիւ պիր ախէր խու-սուս' իլմին հայաք հազգընտա սօն սէօլիւ տիր: Գըսսա սէօյլէր իսէք պու կիւնիւն իլմի' հայաք թէսմիյէ էտիլէն ալը պիր գուվվէթին մէվ-ճուտիյէթինին ինքեար էտիյօր: Մատտէ, հա-յաթ վէ բուհ տէմէք եէրինէ, մատտէ վէ բուհ տէյօր: Իլմ կէօսթէրիյօր քի հայաթ գուվվէթինէ համլ էտիլէն հէր ալէմէթի հազըր իլմ ի քիմիա վէ անըն գալախտի կիւղէճէ թէֆսիրէ քեաֆի օլույօր, հիչ տէյիլ իսէ, հա-յաթըն սատէ շէքլինտէ: Պու խուսուսուն պահսընտան սարֆը նազար էտէրէք հէման

չունենալ տէմէլիյիզ քի, իւմին հայաթ հաղգըն-
տաւ պու տէտիյինի, հէնի հագիգաթլարը գապզ
էտէմէյէճէք տէրէճէտէ փիր իխթիյար, եախօտ
պու տաիրէնին թէֆէրրուաթընը թագիպ է-
տէմէյէճէք գատար մէշղուլ վէ հատն էսա-
սէն միւթէֆէննին օլմայան ալիմլէրտէն մատա
հէր պիր հագիգի էն ի իւմ՝ գամիր ի խալիսիլէ
գապուլ էտիյօր, վէ պէօյլէ էթտիյի իչիւն տա-
խի Ալլահընա տահա պէօյլէք չիւքրլէր վէրէ-
պիլիյօր:

Տհօրճիւննիւ. իւմ տիւնեասընըն հէնի րէ-
վիլէրինտէն պէլքի պիղէ էն սըզը ալագասը
Ելանը վէ էն. չօգ ֆախտէսի օլապիլէնի • իւմին՝
սէրվէթ վէ րէֆահ ր ինսանիյէյի թէգիւտ էտէն
պի հիսապ թաթպիլգաթը տըր: Զէմանճա իւմ
տիւնեասընըն խարման վագթընտա սուլուռնու-
յօրուզ: Էթէք իլէ փարա խարճլանմը, վէ
սէնէլէրճէ էմէք չէքմիշ օլուպտա, գըյմէթլի
մատէն տամարընը հէնուզ պուլմուշ մատէնճի-
նին մէվգիլնտէ պուլուռնույօրուզ: Կէչէն ասըն
ուզուռն սէնէլէրինն վէ օսանճլը շապօրաքուա-
լարընըն հըղմըն օլտուզու գուրու, նազարի վէ
«Նէ՞ ֆայտէսի վար» տէնիլէն վագըալար խաղի-
նէլէրի մանա քէսպ էթմէքտէ, վէ ֆագիր գալմ-
լարը զէնկին, վէ չէօլ հէրլէրի ապատան էթ-
մէքտէ տիր: իւմին հասառ վագթընտա հաչա-
յօրուզ: Պարի պաշագճըսը օլապիլսէք:

Զէմանըմըզըն իւմի ֆաալիյէթինին րահաթ
րահաթ տէօրթտէ իւչիւ իւմ ի քիմիա տաիրէ-
սինէ տիւչէր: Պու կիւն ամէլի վէ ֆախտէլի
թաթպիլգաթընլա. էն իլք մէվգիլի թուլման իւմ
ի քիմիա տըր: իւմ ի քիմիանըն ամէլի նէթի-
ճէսինտէն պիրիսի, էվվէլճէ կէրէքսիզ վէ չէօի-
լիւք խարճը օլան քէրէսթէլէրտէն սէրվէթ վէ
սաատէթ մէյտանա չըզարթմագ ճիհէթինտէ
օլմուշ տըր: Օտուռն վէ քէօմիւրէ ախտ օլան
պիր նօգթայը զիքր էտէրէք պու խուսուռնու
թէֆէրրուաթընը թէքք էտէլիմ: Պիզիմ էն պաշ
հագաճաղըմըզ հալա օտուռն վէ սէնաի քէօմիւր
տիր: Պիր քէօյլիւ պիր գաթըր հիւքիւ քէօ-
միւրէ պէտէլ էլլի ղուրուչու գօյնուռնա էնտիր-
տիյինտէ քէնտիլլէ գօնուչմագ հէր ատէմին
իչի տէյիլ: Հէրիֆ փարա գազանտը: Հալպու
քի վագըա չունտան իպարէթ տիր քի պիր
քէօմիւրճիւ քէօմիւր սաթարագ քէսէսինէ կիր-
տիրտիյի հէր պիր մէճիտիյէ պէտէլինէ հիչ տէ-
յիլ իսէ օն մէճիտիյէ դայիպ էլլէմիշ տիր: Պիզ
քէօմիւրիւն գանթարընը հիւզ ղուրուչա տէյիլ՝
պին ղուրուչա հագարըզ: Օն օգգա գուրու

օտուռնտան պիր գաշ օգգա քէօմիւր չըզար:
Պագիսի գըյմէթլի էճգա ի քիմիալիյէ վէ կիւ-
զէլճէ հանապիլէն հալա ղագընտան իպարէթ
տիր: Պիզ քէօմիւրիւ ալըրըզ, արթանընը ա-
թարըզ: Պու իսէ պիր նալ էլտէ էթմէք իչիւն
պիր աթ պօղաղլամագ նէվլինտէն պիր սէֆա-
հէթ տիր: Օտուռնու քէօմիւր էթմէսէք, իլլա
անտէն քեաղըտ հափսագ պիր լիրալըզ օտուռն
էլլի լիրա թուլթար: Օտուռնտան սէնաի իփէք
հափսագ, օ գէման պիր լիրալըզ օտուռն պէշ
հիւզ լիրա թուլթար:

Թահլիլի իւմ ի քիմիա վասըթասըլլէ չօգ
վագթլարտան պէրրու նիչէ ճիսմէրին անասը-
րը թային էտիլմիշ խտի: Զօգտան մալիւմ խտի
քի էլմաս՝ աստէճէ թէպէլլիւր էթմիշ քէօմիւր
տիր, վէ հագուա թաշը ալիսինիյըն տէնիլէն
դայէթ խաֆիֆ, պէյաղ պիր մատէնին թէպէլ-
լիւր էթմիշ պիր թէքքիպի տիր: Ամամ, ան-
ճագ իւմին գէմանըմըզա մախսուս օլան թէ-
չէպպիւս րուհու վասըթասըլլա տըր քի պու
կիպի մատտէլէրի սէնաի սուրէթտէ իմալ էթ-
մէք միւմքին օլապիլմիշ տիր: Թապիաթտա
օլան գատար կիւզէլ, անճագ ճէսամէթճէ անտէն
քիւչիւք օլան էլմաս փարչալարը հափըապիլմիշ
տիր: Վէ հէթէր գատար իրիսինի հափմագ
սատէճէ վագթ վէ վասըթաճա իքմալաթ մէ-
սէլէսի տիր:

Թապիաթտան չըզմըն օլսա խտի, իքի իւչ
հիւզ լիրա գըյմէթինտէ օլաճագ պիր հագուա
պէօյլէքլիւյինտէ վէ աչնի կիւզէլլիքտէ օլան
սուռնի պիր գըրմըզը հագուլթու էլլիմիզտէ թու-
թուպ անըն քիւլլիյէն սուռնի թարզտա իմալ
էտիլմիշ օլտուզուռնու վէ հէման պիր իքի լի-
րա իլէ սաթուռն ալընապիլիւր իտիյինի անլա-
տըղըմըզտա, Լիսալը Սիւլէյման քիթապընըն
չու սէօզիւնէ հագգ վէրտիք, հանի «Իւմ հա-
գուլթտան էվլա տըր:»

Էյէր մագսէտիմիզ 10-15 տագիգէլիք գըս-
սա պիր մէզալէ տէյիլտէ 3-400 սահիֆէլիք
պիր քիթապ հագմագ օլսա խտի պու խաթթ
իւզէրինտէ չօգ չէյլէր զիքր էտէր իտիք: Իյլահ
էտէր իտիք քի նասըլ քիմիալի թէքքիպճէ
չիվիտ պօյասը կիպի միւլթէպէք օլան պիր
ճիսմի՝ պու կիւն ատի պիր քիմիա թալէպէսի
հափապիլիւր: Սէօյլէր իտիք քի նասըլ չիմտի-
տէն սօնրա լաստիկ իչիւն տիւնեանըն գըյմէթլի
սայըլան լաստիկ աղաճը օրմանլարընա մէր-
պուլթ օլմայըպ անը քիմիալի ուսուլտա գիյա-
տէ ուճուզ օլարագ հափմագ միւմքին տիր: Վէ

հաթթա տէր իտիք քի ինսան վէ հայվան վիւ-
ճուտընտա պուլունուպ քիմիավի թէշքիւթճա
մալիւմ էն միւշթէպէք ճիւմ օլան վէ փոթիւն
թէսմիյէ էտիլէն մատտէնին պիլէ սատէ նէվ-
լէրինի քիմիավի ուսուլտա թէրքիպ էթմէք
միւմքին օլմուշ տըր :

Սէօգիւմիւզիւ իճմալ էտէրէք տէրիզ քիլիմ
տիւնհասընըն զէմանըմըզա մախսուտ օլան
խասսիյէթլէրինտէն պազըլարը շունլար տըր ,
չէօյլէքի :

1. Իլմին տարիէսի զայէթ թէվէսսիւ էտիյօր :
2. Իլմի վազըլար էսրարէնկիզ կէօգէտիլմէ-
յօրլար : 3. Իլմտէ պէօյիւք էսասի ինգիլապ
վուզու պուլույօր : 4. Իլմ ինսանի հայաթա
թաթպիզ էտիլէրէք տիւնհասա հէր հանկը
զէմանտան զիյատէ ֆաիտէլի օլույօր :

Ս Օ Ն

ՄԱՐԱՇ ԻԼՄ Ի ԻԼԱՆԻ ՄԷՔԹԷՊԻՆՏԻ ԽՈՒՍՈՒՍԻ ՍԵՆՔ

Աթիտէքի թէրթիպաթա նազարը տիզգաթ
ճէլպ ու տալէթ էթմէք իսթէրիզ , չէօյլէքի ,
Մարաշ Իլմ ի իլահիյաթ մէքթէպիինի մէճիւս
ի իտարէ չէյէթի կէչէն Յունիս այընտա վուզու
պուլան իճթիմաընտա , մէքթէպի մէքթիւ-
րին ֆըզըլթիսինէ՝ 1914 Յունվարընտան պէտ
իլէ 5 այ տէվամ էթմէք իւզրէ խուսուքի պիր
սընֆ տալէթ վէ թէշքիլ էթմէյէ տաիր սէ-
լահիյէթ վէրմիշ իտի :

Պու թէրթիպտէն մազոէտ րուհանի խըտ-
մէթտէ ազ չօգ թէճրիպէսի պուլունուպ տա
տէվամը միւթալէայա լազըմ կէլէն թէտա-
րիքեաթը ազլիյէյէ ֆուրսաթլարը օլմամը
օլան պիր թազըմ կէնճլէրի պիր արայա կէ-
թիւրէրէք միւթալէայա թէշվիզ էյլէմէք իչլին
պիր միւտտէթ անլէրի թալիմ էթմէք տիր :
Պիր կէնճին պու սընֆա զապուլ օլունմասը
իչլին եալընըզ շարթ անըն րուհանի իշտէ է-
փէյի մուվաֆֆազիյէթլէ իչլէմիշ օլմասը վէ
սատէ մէսէլէլէրի միւթալէայա միւզթէտիր
պուլունմասը տըր :

Պու պէշ այլըզ միւտտէթ զարֆընտա թէտ-
րիսաթ աթի իւզ զիքը սուրէթլէ իճրա էտիլէ-
ճէք տիր :

Վէր . Կարապետ Յարութիւնհան Ահաը ա-
թիլին պազը զըսմլարընա , խուսուտա փէյ-
զամպլէրէյէ տաիր ամէլի տէրպլէր վէրէճէք ,
պիր գաշ հաֆթա քիլիսէ թարիխի խուսուտա
իսլահը մէզհէպ միւտտէթի հազընտա նութգ-

լար իրատ էտէճէք : Պու նութգլարտա էրմէնի
քիլիսէսինին թարիլի վէ թալիմաթընա վէ
թիւրքիտա պուլունան քիլիսէլէրին հայա-
թընա միւթէալլըզ մէսալի հազրթէյէ խուս-
սուսի սուրէթտէ էհէմիյէթ վէրիլէճէք տիր :

Վէր . Սիմոն թէրգիան՝ վազ վէ միւթա-
լաա ուսուլարը վէ հոթիւսիւն իշ հազընտա ,
քէզալիք իրիսթիան մուալլիմ վէ վազըն
վասի վէզաիֆինէ տաիր քէնտի թէճրիպէսի
իլէ էօյրէնտիյի էսասլարը թէլլին էտէճէք :
վէ շու վազթլարտա տիւնհասա պուլունան
միսիօնէր հարէքթլէրի հազընտա նութգլար
իրատ էտէճէք տիր :

Վէր . Մր . Կուտսէլ Ահաը ճէտիտին գալպ-
կիւհընա վազըֆ օլմազ իւզրէ Յիսուսուն վէ
անըն րէսուլարընըն թալիմաթընը իյզան է-
տէճէք տիր : Միւտտէթին սոն նըսֆընտա թա-
լիմաթը տին ի Մէսիհիյէ տաիր միւմքին մէք-
թէպէ սատէ վէ վազըն մալիւմաթ տալի վէ-
րէճէք տիր :

Թալէպէնին իգամէթ էտէճէքլէրի օտալարը
քէզալիք խըտմէթճիլէրին մաալը վէ եագա-
ճազ վէ ըլըզ մէսարիֆի մէքթէպ թարաֆըն-
տան թէտարիք էալիլէճէք , լաքին թէայլիւշ-
լէրի վէ հօճուլուզլարը իչլին լազըմ կէլէն
մէսարիֆէ՝ քէնտիլէրինի մէքթէպէ թալիսիյէ
էտէն իսրաիսիս հէյէթլէրի մէսուլ օլաճազլար
տըր : Մարաշտա թէայլիւշ իչլին լազըմ կէլէն
մէսարիֆ պալատա զիքը օլունան գալէմլէր
եանի օտա , եագաճազ վէ ըլըզ մէսարիֆի
տալիլ օլմայարազ այտա 1 օսմ , լիրայա պա-
լիզ օլուր :

Պէօյլէ պիր սընֆըն թէշքիլինէ էյէտտ լու-
ղում հիսս օլունտուղունտան պու թէրթիպէ
թէչէպպիւս էտիլմիշ տիր : Պու միւտտէթի
միւմքին մէրթէպէ ֆաիտէլի վէ իօշ միւթա-
լէալարլա տօլտուրմազա սայ էտիլէճէք տիր :
Փրօղրամտա պիր տէ չէօյլէ պիր թէրթիպիմիզ
վար տըր քի , պահար մէվսիմինտէ միւնասիպ
պիր վազթտա տիկէր րուհանի իճիլէրի տէ
մէքթէպէ տալէթ էտէրէք 10 կիւն գատար
տէվամ էտէն պիր գօնֆէրանս ազտ էտէճէլիզ
վէ անտէ խուսուտա մատտէլէր իւզէրինէ տէրս
վէ թազրիթ թարիզիյլէ միւթալէաթ վէ միւ-
զաքէրաթ ճէրէյան էտէճէք տիր :

Իշլ ի իլանի մէֆթէպի քարաֆընսան

Ֆ . Ֆ . ԿՈՒՏՍԷԼ

ՏԻՆԻ

ԲՈՒՀԸՆ ՂԱՍԱԶՊՐ

«Վէ Սառուզ պու սէօղէրի իշխթտիքտէ իւղէրինէ Սլլահըն բուհու կէլտի, վէ զազապը զիյատէսիլէ ալէվէնտի:» (1 Միւլ. 11 6.)

Նէ՛ աճաիւ պիր հալ: Պէն Բուհտան մուհապիք մէմուլ էտէր իտիմ, իշթէ պուրատա օ դազապ հասըլ էտիյօր: Լաքին մուհապէթ իլէ իթթիֆազ էտէպիլէն պիր նէվ զազապ պուլ լուհտուղուհու իշխթմէտին մի: «Գուղուհու զազապը» հազգընտա օղոմմատըն մը: Գուղու զազապ իզհար էթտիյինտէ օ Իլահի բուհտան մահրոմ մը օլտու զանն էտիյօրսըն: Խայր, պէրաքս բուհուհ հուղուրու իլէ տիր քի Գուղուհու զազապը թահրիք օլուհմուլ տըր: Ղասապ վար քի ինսանի տիր, զազապ վար քի Իլահի տիր: Ինսանի զազապ չէքտիյի զիյան ալէյինտէ թահրիք օլուհուր, Իլահի զազապ իրթիքիապ էտիլէն հազգըլլըզ ալէյինտէ թուլուլուր: Ինսանի զազապ դուրուրա տօղուհուր, Իլահի զազապ գալպէ տօղուհուր: Ինսանի զազապ «Ինթիգամ» տէյու նիտա էտէր, Իլահի զազապ «Բէֆարէթ» տէյու նիտա էտէր:

Էյ Բրիտտոսըն Բուհու, սէն պէնիմ պիւթիւն թապիաթըն թազտիս էյլէմէք իշին հուղուլ էյլէտին, պէնիմ զազապըմ տա թազտիս էյլէ: Պէն զազապլանաճազ վազթլարը պիլմէմիշ իմ: Շախսի զիյան ալէյինտէ զազապլանմըլըմ, լաքին օ զիյանա սէպէպ օլան կիւնան իշին զազապլանմաթըլըմ: Բէճա էտէրիմ, պէնտէ էօյլէ պիր բուհ խալզ էյլէ քի ասլ հոյաթը գուրուտան կիւնահ ալէյինտէ զազապ հիսս էտէպիլէյիմ: Օլ մուհապէթ աշգընը պէնտէ հասըլ էյլէ քի անըն իլէ ատաւլէթտէն նէֆրէթ էտէպիլէյիմ: Հայաթ հէյքէլինէ հազարէթ վէրիլտիքտէ անա գարըլ զազապ իլէ թուլուլմազ հիսսինի պանա ինսան էյլէ: Սէնին աթէյին պէնի վաֆթիլ էտինճէ օ զէման «Ղազապլանմազ լաքին կիւնահ իշլէմէմէմէք» նէ՛ օլտուղուհու անլայապիլէճէյիմ:

Ճ. ՄէթՀիՍԸՆ

«Կիւնահա գարըլ ճիհատ էտէրէք գան տէօղմէք տէրէճէսինէ գատար տահա մուգաւլէմէթ էթմէտինիդ:»

ՄԻՍԻՆԵՐԼԻՔ ԱԼԷՄԻՆՏԷ ԻՅԹԻՅԱՃԱԹ

ՎԵՐ. ՅՈՎՀ. Ս. ԷՍԲԻՃԵԱՆ, ԷԹԻՅՈԼՈՒԳ

Հինգիսրան 315 միլիօն հուֆուսը օլուպ, 300 միլիօնտան զիյատէ իլահլարը վար տըր: Մէրքէզի գըսմտա Պազէլխանտա 14,323 միւր. միլ սաթհտա մէսքիւն 1,555,027 հուֆուսա պիր թէք միսիօնէր պիլէ եօզ տըր: Պէնտէլխանտա 9,851 միւր. միլ սաթհտա մէսքիւն 1,308,326 հուֆուս էհալիյէ անճազ սէքիլէրտէ միսիօնէր վար տըր: Հինտիսթանտա Խրիսթիանլըղը գապուլ էտէնլէրին եէքիւն ատաւթ 1901տէ 2,923,241 վէ 1911տէ 3,876,203 իտի, հանի 952,692 հուֆուս իլավէ օլուլ իտի: Ֆազաթ պու րազամ 315 միլիօնըն հանընտա հիշ մէսապէսինտէ տիր:

Ափրիզաս 150,000,000 հուֆուս էհալի օլուպ պուհուհ 1½ միլիօնը Բրիտտոսը գապուլ էթմիշ, վէ անլէրին 387,200իւ քիլիտէ ազասը տըր: Ֆրանսըղ Գօնկօսընտա մէրտիմիսըլըզ էն գապա վէ գապիւ չէքլտէ հալա մէվճուտ տըր: Գասսապ տիւքքէանլարընտա ինսան էթի սէրպէսթճէ վէ աչըգճա սաթըլըր: Պօնճօստա էսիրլէրին էլ վէ աչաղլարընը քէսիպըրմազա աթարլար, թաքի էթի նազիլլէնէք զիյատէ քէարըլ սաթըլսըն: Պիր միսիօնէրին չէհատէթինէ կէօրէ Զօլօսըն էսիր չարչուսընտա, միւլթէրիլէր էսիրին ճէսէտինին ֆարգըլը գըսըլարընը թէպաշիր իլէ իշարէթ էտէրլէր: Հէփ գըսմլար իշարէթ օլուհտուգտա պաշը քէսիլիբ վէ հէր պիրի իշարէթ էթտիյի եէրի սաթուհ ալըր: Միլիօնլարճա քիմսէլէր հալա էն զօյու զուլմէթ վէ ճէհալէթտէ տիրլէր:

Չիւ.—Տիւնեանըն սէքէնէսինին ¼ սիւ Զինտէ տիր: Պու րազամը անլաթմազ իշին Մր. Թրայա չէօյլէ տէր.— «Զինտէ՛ Շիմալի վէ ճէնուպի Ամէրիգատա, վէ Աֆրիգա իլէ Ովկիանիատա օլանտան զիյատէ էհալի վար: Տիւնեատա թէվէլլիւտ էտէն հէր 3 չօճուղտան պիրիսի Զինլի պիր վալիտէ եիւղինէ պագմագտա, չէմսին ալթընտա իշլէյէն հէր 3 ալմէլտէն պիրի, հէր 3 զէվճէնտէն պիրի, կիւնտիւզ աղլայան հէր 3 էյթամտան պիրի վէ կիճէլէյին ֆիզան էյլէյէն հէր 3 տուլ գարտան պիրի Զինլի տիր: Էյէր էլ էլէ վէրսէլէր խաթթը խաթիվայը 10 գաթ գուչատա պիրիլլէր: Էյէր պիր պիրի արտը սըրա տիւգիւլիւպ ուսաւոռլար կիպի պիր քէրպան թէշքիլ էթսէլէր վէ կիւնտէ 2,000 թանէ կէչմէք հիսապըլլէ անլէրին աչազ սէսինի 500

սենյե իշխտէպիլիւսին» :

Պու գատար էհալիտէ անճագ 11,661 եէրլի քրիսթիան իշճի, 278,628 քիլիսէ ազալարը վէ 4,299 միսիօնէր վար տըր : Պիւթիւն մէմ-լէքէթ 18 վիլայէթէ միւնգասէմ օլուպ հիւ պիլիսին ինճիլէ կէլմէսի իշիւն մըգտարը քեաֆի էմէք սարֆ էտիլմէմիշ տիր : Հէր 25,000 նուֆուսա պէտէլ պիր միսիօնէր օլապիլմէսի իշիւն տահա 10,000 էճնէպի միսիօնէր լազըմ տըր : Հալպու քի Մ. Ամէրիգատա հէր 48 նուֆուսա պիր բուհանի իշճի վար տըր : Վէ հէր 2,500 Ձինլիյէ պէտէլ պիր թանէ օլմագ իւզըէ հալա 160,000 Ձինլի մուալին լազըմ տըր : Պիր եէրլի քրիսթիանա մուգապիլ 2,900 իմանա կէլմէմիշ Ձինլի վար տըր : Կէչէն սէ-նէտէ թէվզի օլուսան մըգտարա թաթպիդէն հէր պիր Ձինլիյէ պիր Բիթապը Մուգատտէս վէրէպիլմէք իշիւն տահա 190 սէնէ եախօտ 5-6 նէսլ իսթէր :

Ճեհուպի Ամերիգա. Պու զըթանըն տիյա-նէթի իսմէն քրիսթիանըզ ֆադաթ ճիսմէն փութփէրէսթիլք տիր : Սէնէլէր էվվէլ եէրլի-լէր Յիսուսըն իսմինէ վաթթիլ օլուսմուշար իսէ տէ առաթ վէ ախլազլարը փութփէրէսթ տիր : Բուհպան կիւրուհը քեամիլէն ախլազ-սըզ, միւթէալլէմ թազըմը լախտի - եկնուսթի, սիւֆէլա վէ ճիւհէլա թազըմը իսէ իթիգա-տաթը պաթըլէյէ միւսթէզըրագ տըր : 60 մի-լիօն էհալիսինտէն 5 միլիօնը նէ միսիօ-նէր կէօրմիւշ նէ տէ ինճիլի իշիլմիշ տիր : Հէր նէ գատար լաթին պիր մէմլէքէթ իսէ տէ մըգտարը քեաֆի բուհպան հօգ տըր : Մէս. Արճէնթիստէ 6 միլիօն նուֆուսա 250 բուհպան վար, եանի 24,000 ֆէրտէ պիր բուհ-պան վար, չէօլէքի պինլէր վէ միլիօնլարճա քիմսէլէր հէր կիւն հէլաքա գօշույօրլար : Ճափօնիատա հէր պիր քրիսթիանա պէտէլ 450 փութիսանէ վար տըր :

Գօրհասա պու գատար կէրմի վէ աճիպ ինթիպանը բուհանիյէ բազմէն հալա 12 մի-լիօնտան անճագ 300,000ի Բրիստոսը գապուլ էթմիշ :

Տիւնեատա 500 միլիօն էհալի հալա քէն-տիլէրին 2,800 լիսանլարընտա վէ լիսան չիւպէ-լէրինտէ Բիթապը Մուգատտէստէն պիր սա-հիֆէյէ մալիք տէյիլլէր :

Աֆղանիսթան, Անամ. զարպի վէ ճէնուպի Արապիսթան, Պուխարա, Չին Թիւրքիսթան, Բուս Թիւրքիսթան, Խիվա, Նէփէլ, Սի-պէրիա վէ Թիպէթտէ հիւ միսիօնէր մէրքէզ-

լէրի հօգ վէ պու մահալլարտա իգամէթ էտէն 40 միլիօնը միւթէճալիլք էհալի ինճիլսիլք վէ Բրիստոսսըզ էօլմէքտէ տիրլէր :

1,725 գըմմտան իպարէթ օլան Ֆիլիփին ատալարընըն 7 միլիօն սէքէնէսի օլուպ, պուս-լարտան անճագ 40,000ի Փրօ. քիլիսէ ազապը օլուպ պազիսի Գաթօլիք, Իսլամ վէ փութ-փէրէսթ տիր :

Էյ օղույան տօսթուլ, իշթէ սանա ազիմ պիր ինթիպաճաթ ալէմի, պու պապտա նէ՝ վազիյէթ ինրազ էթմէլիսին : «Կէրլի հասատ չօգ, ամմա ամէլէ ազ տըր. իմտի հասատըն սահիպինէ քէնտի հասատընա ամէլէ կէօնտէր-սին աէյու նիյազ էտինիլ» :

ՄԻԻԹ-ԷՆԷՎՎԻ

ԳՕՆԹ ՊԵՐԻԹՕԼՏ

Պալգանլարտա վուզու պուլան չու սօն թարիխի վէ սիյասի մուհիմմ վազըլար-տա վէ էվրօփա սիյասիյաթընտա մու-հիմմ րօլլար օյնայըպ թարիխի պիր իսմ գազանան տիփլօմաթլարտան պիրի տէ Ավսթ-րիա-Մաճարիսթան խարիճիյէ նազըրը Գօնթ լէօփօլա Պէրիսթօլտ օլմուշ տըր : Միւշարիլէյ-հին գազանմըջ օլաուզու սիյասի էն պէօլիք զաֆէր՝ Պալգան իթթիֆազընը սույա տիւ-չիւրմէսի վէ իքինճի Պալգան մուհարէպէսինտէ Բուճանիայը քէնտի թէչվիդիյէ միւտախէլէյէ սէվզ էթմիշ օլմասը տըր : Արնաւուտուլու հիւ-քիւմէթինի թէչլիլ էտէրէք Սըրպիայը Ատ-րիաթիք տէնիզինէ չըգմատան վէ Գարա տա-ղը ֆազլա թէվէսսիւ էթմէքտէն մէն էտէն երինէ միւշարիլէյի իտի : Բէնտինին սիյասէթի Բուս սիյասէթինտէն տահա մահիր չըգտը վէ միւթթէֆիզի՝ պուլուսան իթալիայը ալտաթ-մազա մուվաֆֆազ օլտու : Պալգան մուհարէ-պէլէրի արասընտան քէնտի գատար գաթի վէ մուալլէն պիր մէսլէք իլէ չըգան վէ քէնտի գատար ալէմ ի սիյասէթտէ մուաննիտանէ վէ քիւսթախանէ չարփըչմըջ օլան պիր պաչգա տիփլօմաթ պուլուսմամըջ տըր : Փարիզտէ Ֆի-լիպքո զազէթասընըն պէյանընա կէօրէ օ՝ էվ-րօփա տիփլօմատիսինին էն եիւքսէք պիր տա-հիսի տիր : Պու սէպէպտէն, Մաքիալէլլիտէն պէրու սահնէ ի թարիխտէ փարլամըջ օլան Թալլէյրան, Պիզմարք վէ Մէթէրնիս կիպի պիր գաչ նատիր իւլ էմսալ տիփլօմաթլար տէ-

րէնճէսինտէ խոստումսի պիր մէվզի գա-
զանմաղա մուվաֆֆազ օլմուշ տըր :

Պու տիպլումաթըն չախսի հայաթը տա-
խի միւթէատտիտ ճիհէթլէրտէն չայանը
տիգզաթ վէ հայրէթ տիր : Հավա էյի օ-
լուրսա միւշարիլէյհին հէր սապահ վիէն-
նատաքի միւհթէյէմ գօնաղը Սթրիւտէլ-
հօֆ փալաստան՝ Պալհօսփալցտա պու-
լունան խարիճիյէ նէզարէթինէ տօղրու
հիւրիւմէքտէ օլտուղու կէօրիւլիւր : Պը-
յըղը գըվըրլմըշ, միւթէպէսսիմ վէ հա-
րամաղլըզ իհասս էթտիրէն տուտաղլա-
րընը սէթր էտէմէյէճէք տէրէճէտէ նա-
ղիք վէ ինճէ օլուպ փէնփէ հանաղլա-
րընըն ըէնկի տախի հիշ պիր վագթ սա-
րարմըշ օլմազ : Պաշը սիյահ գատիֆէտէն
պիր փափազ իլէ թէզիւին օլունմուշ օլ-
տուղու կիպի, նաղիք վէ պօյլու վիւ-
ճուտի՝ էնտամ վէ շէվզ իլէ հարէքէթ
էտէր իքէն պատթօնու տախի սէրպէսթ-
ճէ էլինտէ օյնար : Հարէքեթը օլ գա-
տար էնտամլը վէ ճալիպ տիր քի,
զանն էտէրսին քէնտիսի պիր սէնայի ի
նէֆիսէ էրպապը տըր, աթվարը օլ գա-
տար խօշ վէ լաթիֆ քի զանն էտէրսին
պիր շաիր ի հիւսն տիր : Եօլտա էհալիյէ
վէրտիյի սէլամլարտա վէ հախօտ մա-
ղաղալարըն փէնճէրէլէրինտէն իշէրի աթ-
տըղը սէրի պաղըշլարընտա, վիէննա

սարիսթօգրասլարընա մախսուս օլան րէսմիյաթ
անտէ հիշ պիր վագթ կէօրիւլմէզ : Պիր ըէսմ
լէվհասը հօլտա տիգզաթընը ճէլպ էթտիյինտէ
տուրուր վէ պիր գաշ տաղիգէ պաղտըպտան
սօնրա, վաղթըն զի գըյմէթ օլտուղունու տէր-
խաթըր էտէն պիր աթէմ կիպի սաաթընա պա-
ղըպ աճէլէ իլէ հօլունա տէվամ էտէր : Վիէն-
նա սօղաղլարընտա անըն գատար ըէսմիյէթի
պէրթարաֆ էթմիշ պիր սիմա նատիր պուլու-
նուր : Վիէննա էհալիսինին սըֆէթ ի մախ-
սուսէսինտէն օլտուղու իւզրէ, քէնտիսի տախի
ֆէրահ, լազայտ, Սարիսթօգրաֆ վէ հիւսն ի էն-
տամ սահիպի տիր : Օ փիանօ աշըզը օլարազ
փէք աճախպ պիր մէհարէթլէ փիանօ չալար :
Պիր վագթ, մէնզարէ լէվհալարը տախի ըէսմ
էթմիշ օլուպ անլէրտէն պաղըլարը պու կիւն
պաղը տօսթլարընըն խանէլէրինտէ կէօրիւլէ-
պիլիր : Շու սօն վագթլարտա հէր նէ գատար
ըէսմէ վագթ վէրմէյօր իսէ տէ, լուղէթին էն
ճիտտի վէ վասի մանասըլլա միւշարիլէյհ սէ-

Գ Օ Ն Թ Պ Է Ի Խ Թ Օ Լ Տ

նայի ի նէֆիսէնին եէքթա պիր համիսի տիր :
Քէնտիսին ըէսմ օտասընա կիրիլտիյինտէ պիր
իթալիան մէզազը հիսս օլունտուղու կիպի,
քիւթիւպիանէսի զիյարէթ էտիլտիյինտէ տա-
խի քէնտիսին՝ ինկիլիզ էտէպիյաթ վէ քէթա-
պէթինի տաիմի սուրէթտէ թաղիպ վէ միւ-
թալաա էթմէքտէ օլտուղու անլաշլըր : Քէն-
տիսի վէ վիէննանըն էն ասլաատէ վէ մէշհուր սա-
լօն հանըմը պուլունան զէվճէսի՝ փէք սուհու-
լէթլէ ինկիլիզճէ գօնուշուրլար : Գայըն փէտէ-
րի Գօնթ Գարօլի Լօնտրա սէֆարէթինտէ ի-
քէն մէզպուրէ զէվճէսի՝ Լօնտրա սօսայիթիսի-
նին պիր զիյնէթի օլմուշ խաի : Վիէննատա պու
միւհթէյէմ զէվճէսի հաշաթապիլմէք իշիւն
անճազ Գօնթ Պէրխթօլտըն պիհուտուտ սէր-
վէթի քիֆայէթ էտէպիլիր խաի :

Գօնթու ըահաթսըզ էտէն խուսուսլարտան
պիրիսի քէնտիսին գուրնազ, էսրարէնկիզ վէ
նափիալիզ պիր տիփլումաթ տէյու իամի չըգմըշ
օլմասը տըր : Հալպու քի Ֆիլիսո դազէթասը :

անը միւզթէտիր, ալիճէնապ վէ պասիթ մէս-
լէքլի պիր տիփլումաթ հալինտէ թարիֆ էտիյօր :
վէ պու պասիթ, սասէ մէսլէք եալընը շախ-
սի ումուրունտա տէյիլ, տիփլումաթ տարիէ-
սինտէ տախի զաղէթաճըլարը շալըրտաճազ
պիր տէրէճէտէ թաթպիզ էթմէքտէ տիր :
Մէսէլա, էվվէլ պահար Ավսթրիանըն գափ-
լըճալարը իլէ մէհուր կիւզէլ պիր շէհրինտէ
պուլունուր իքէն թէսատիւֆ էթտիյի պիր ու-
սիալիս զաղէթաճը մուհարրիթնէ՝ Ավսթրիա
սիյասէթինտէ էսարալը հիլ պիր ճիհէթ պու-
լունումաղընը սէօյլէտիքաէն սօնրա, Պալզան-
լարտա թէհատաիւս էտէճէք օլան վաղըլարը
պիրէր պիրէր սէօյլէմիլ իտի : Մէղքիւր մու-
հարրիթ պունու զաղէթաճընտա եաղաղընտա
մաթպուլաթ պունա ինանմայարադ մութլազա
պու սէօյլէրին ալթընտա պիր օյուն օլտուղունը
եաղըյօրլար իտի : Հալպուքի վաղըլար տէ-
տիյի կիպի չըգտը վէ պու կիւն էվրօփատա
Գօնթ Պէրլսթօլտուն ճիտաիյէթինէ վէ պասիթ
մէսլէյինէ տահա զիյատէ իթիմատ օլունույօր :

Գօնթ Պէրլսթօլտուն աթվարընտաքի նէզաքէթ
մէհուր օլուպ պունու Փարիզտէ կէնճլիյինտէ
սէֆարէթ քեաթիպլիյինտէ պուլունտուղուն սը-
րատա իքթիսապ էթմիլ տիր : Բէնտիսի եիւք-
սէք առիսթօրաք սընըֆընա մէնսուպ տըր :
Բէնտինին խօշ էնտամը վիճուտընտա,
րազա էթմէսի, գատընլարըն էլինի էօփ-
մէսի վէ էմսալի հարէքէթլէր, խուսուսի
պիր հիւն կիյինիլէր : Վիէննա սարայընըն
րէսմի եթիգեթինին գէրաֆէթ վէ ինճէլիքլէրինէ
օ դատար վաղըն տըր քի, օ խուսուստա պէ-
յան էթտիյի պիր րէյ հէր քէս թարաֆընտան
միւպահասէ էտիլմէյէրէք գապուլ օլունուր,
եաղընը քէնտի սընըֆընըն տէյիլ, Արֆիլշե-
լէրին պիլէ էլպիսէսի մօտասընտա քէնտինին
րէյի զայէթ նուֆուլու տըր :

Բըրրեկ օփիկիրն

— Պիր Ֆրանսիայըն եաղընլարտա նէյր էթ-
տիյի պիր սթաթիսթիքէ նազարէն, Ֆրանսա-
տա 65 ֆարզը րիւթպէլէր վար տըր :

— Մէհուր մուէլիֆ Մր. Ճէֆֆըրինին է-
պէվէյինին էպէվէյինի, քէնտիլէրինին 10 էվ-
լատ վէ գըզարը վէ պիր չօդ թօռընլարը վէ
թօռընլարընը թօռընլարը իլէ հալա եաչայօր-
լար, շէօյլէ քի պիր աիլէտէն իլէրի կէլմիլ 4
պաթընըն անճադ պիր վէֆաթ իլէ, օ տա
միւլէլիֆին Պօէր մուհարէպէսինտէ տիւլէն
պիրատէրի օլմադ իւզրէ — պու կիւնէ գատար
եաչամասը շայանը հայրէթ տիր :

ՎԻՆԵՏԻՔՏԻ Ս. ՂԱԶԱՐ ՎԱՆՔԸ

Իշթէ Ս. Ղազար մանասթըրընա միւթէվէճ-
ճիհէն կիթմէքտէյիմ : Սէպալէթիմտէն պէրու,
թա Բաղրատունինին վէ Ալիշանըն էսէրլէրինի
կիւճպէլա անլատըղըմ կիւնտէն պէրու, պու կիւ-
նիւ հասրէթլէ խայալ էթմէքտէ իտիմ : Բաղրա-
տունի վէ Ալիշանըն իսմլէրի պէնիմ իշիւն հա-
գիզաթէն ճալիպ վէ մուճիպ ի հայրէթ տիր :
էճնէպի պիր տիյարտա քէնտի քէնտինի վա-
թանտա հիւս էթմէք նէ՝ խօշ պիր հալ...

Վէնէտիք պահարը կիւնլէրինտէն պիրի իտի :
Մանասթըր գայըզլարտան պիրի իշինէ աթըլ-
տըգ : Պիրի կէնճ, տիկէրի իթիյարճա իքի
իթալիալը գայըգճըլար, շէմսին տէրին փէր-
թէվլէրի իլէ կէօյլէրի գամաշտըրըն տէրէճէտէ
փարալայան սուլարըն իւզէրինտէն, գայըղը
քիւրէքլէմէյէ պաչաւալար : Կիւնէլ, սու, գա-
յըգճըլար, գէմին վէ սէմա հէր շէյ փարլազ
վէ միւթէպէսիմ իտիլէր : Մահուզլիյէթ վէ
սատաթէթ տէրունիմ իսթիապ էյլէտի : Զանն
էտէրսին ուղուն սէնէլէրտէն պէրու ուղաղլաշ-
մըլ օլտուղըմ վաթանըմ ավաթէթ էտիյօր
իտիմ : Ֆիլ հագիգէ, ալ վաթանըմ խայալ կի-
պի կէօյլէրիմին գարչըննա կէլիյօր, վէ վազ-
թըն մէօհթէրէմ, իսթիյար Փաթրիքինի կէօր-
մէքտէյիմ զանն էտիյօրտըմ :

Իշթէ գըրմըղը պինալարը իլէ ուֆադ պիր
ատա.— Ս. Ղազար վանքը Շու սատէ վէ փա-
քիլէ մահալ էրմէնիլէրին հայաթը ախրէսին-
տէ վէ ինթիպահընտա նէ՝ պէօյլէք րօլլար
օյնամըլ տըր : Իլք կէօյլէ չարփան շէյ միւր-
թէֆի չան գուլէսի, աղաճլար վէ սէրվիլէր
տիր : Հէլէ, պինալարըն գըրմըղը վէ աղաճլա-
րըն եէլիլ, սուլարըն մաի րէնկի վէ շէմսին
աքս էտէն փէրթէվլէրի, կէկտիկէրի իլէ փէք
անէնկի պիր սուրէթտէ մէգճ էտիլէրէք պիր
թապլօ, պիր փանօրամա թէչքիլ էտիյօրլար :
Ատրիաթիք պու ատայա տիկէրլէրտէն ֆարգ-
լը պիր մուհապպէթ իպրազ էյլէմիլ տիր : Զանն
էտէրսին, ուղադ պիր մինթադատա, պիր ա-
սիլ ֆամիլեանըն էօքսիւզ էվլատը կիպի, կէլ-
միլտէ չու տէնիզին աղուչընա իլթիճա էթմիլ :
Ս. Ղազար վանքը հագիգաթէն կիւզէլ պիր մա-
հալ տըր : Պինա միւրապպաա պիր շէքլտէ օ-
լուպ, էթրաֆը կիւզէլ պիր պաղչէ իլէ մու-
հաթ տըր, վէ հէր թարաֆտան վիլէքլէր վէ ա-
մալար ատէթա պիրի պիրինէ սարըմըլ վէ
պինանըն էթրաֆընտա պուլունան պալգօնը
քէմէրվարի պիր թարգտա իհաթէ էթմիլ :

տիր: Թաամ վազթը օլտուղը միւնասէպէթլէ պինատա պիր քիմսէ կէօրիւնիւնէյօր իտի: Պաղ- չէնին թամմ օրթասընտա պիր հավուզ օլուպ էթրաֆը սէտիր իլէ մուհաթ վէ հավուզընըն իչինտէ եալընըզ պիր թէք. կիւմիւշ պալըղը էօթէ պերի գօշմագտա իտի: Գարչըտան սաչը սագալը պէմ պէյազ պիր իիթիյար, իի- թիյարըղընա րաղմէն տինճ վէ սէր ի իւլ հա- րէքէ ատըմլար իլէ կէլմէյէ պաչատը: Ասմա- լարըն վէ ամուտլարըն արասընտան սիմա- սը ճալիպ պիր թարղտա փարլամագտա իտի: Պու կէլէն զաթ, հայր Ղեռնդ Ալիշան իտի, կէօղլէրի իրի, պաղընը լաթիֆ, սիմաըն շաիրանէ, աչըն իսէ գար կիպի պէյազ սաչար իլէ թաճլանմըշ իտի: Հէման գօշուպ էլլէրինի պուս էյլէտիմ, թէաճճիւպ իլէ տուրտու, «իօշ կէլմիշսինիզ, նա՞սըլսընըզ», տէյու սօրտու:

«Սրբազան հայր, հէր քէս սիղի սուալ է- տիյօր վէ հէր ատէմ սիղի կէօրմէք . իսթէյօր» տէյու ճէվապ վէրտիմ: Միւշարիլէյն միւթէ- պէսսիմանէ, «Պուրա կէլիլլէրսէ կէօրէպիլի- լէր» ճէվապընը վէրտի: «Էվվէթ, լաքին ան- լէր սիղի վաթանլարընտա, պիզգաթ արալա- րընտա կէօրմէք արղու էտիյօրլար», ճէվապ վէրտիմ վէ օ էանասէ վսնակսնլար էաղլաչպ պէնի սամիմանէ սէլամլատըլար: Սալօնտան կէլէրէք քիլիսայա կիրտիք, քիլիսանըն քէմէր- լէրի էրմէնի վսնակսնլարընըն թասվիրլէրի իլէ թէզեին էտիլմիշ իտի: Անտէն պիր չօգ էճնէպիլլէրինաղարը տիզգաթընը ճէլպ էթմիշ օլան վէ էսկի գուլուտաթլա տօլու օլան քիւ- թիւպիւնէյէ կէլտիք, մէզբիւր քիւթիւպիւնէն 4 օտատան միւրէքքէպ օլուպ, հէր պիրինտէ ճամէքեան արգասընտա տիզիլմիշ փէք գըլ- մէթլի էսէրլէր մէվճուտ իտի: Մէչնուր ինկիլիզ- շաիրի Լօրտ Պայրընըն օթուրուպ մէչգ էթտիլ օտա տախի պուրատա օլուպ, թասվիրի, դա- լէմ թըրաչը, տիվիտի, գալէմի վէ էլ եաղըսը օրատա հըֆզ օլունմագտա տըր: Ս. Ղազարտա պիր չօգ էսկի սիքքէ վէ անթիգալար տախի մէվճուտ տըր: Պունլարտան մատա վսնակսն- լարըն օթուրուպ օգուամսը իչին խուսուսի պիր օտա հասը էտիլմիշ տիր: Տիկէր պիր սա- լօնա տահա տուխուլ էյլէտիք, օրատա հիսս էյլէտիլիմ հալը թարիֆ էտէմէմ, էթրաֆտա տիւնեատան մուֆարագաթ էթմիշ օլան Միւ- րառեան միսքանուքիւնը աղալարընըն քեաֆֆէ- սինին թասվիրի սըրա իլէ ասըլմըշ տըր: Ան- լէրին իչինտէ Ալիշանըն թասվիրիտէ կէօղէ

չարվըյօր: Անսալարըն պիւլպիւլի, կէրչի հա- լը հայաթտա իսէ տէ, լայէմուլար սիւքինէ կէչմիշ տիր: Միսքանուքիւնը միսքանուքիւնը իչին պունտան տահա եիւքսէք շէրէֆ օլամազ: Նէ՛ փաք, սատէ վէ ալի պիր շէրէֆ:

Մէզբիւր պինայըտա թէրք էտէրէք մաթ- պաայա էնտիք: Հէր քէս իչի պաչընտա, մաթ- պաա թորոսեան արքանըն թէլիֆ էթմիշ օլտու- ղը «Արբա Միսթարըն էօմրիւ վէ իչլէրի»նի քէ- ղա Ալիշանըն «Էրմէնի էնսայքլօփէտիա», նամ քիթապընը վէ սաիրէյի թապ էթմէքտէ իտի: Սօն տէֆա օլարազ պաղչէյէ կիրիպ օրատա պու- լունան մէյվէ աղաճլարը վէ ասիւլարը վէ սէր- վիլլէրի սէյր էթտիքտէն սօնրա, «Պայրըն էիլ- լօք», նամ թէփէյի տախի կէլտիք, օրատա պիր տիւլար իւզէրինէ Ալիշան՝ «Եա՛ Բապպ անլէր պուրատա իչլէտիլէր, պուրտա րահաթ էթ- սինլէր» իպարէսինի օգուտուզ:

Էվվէթ անլէրին պաղիլլէրի էպէտ իւլ է- պէտ րահաթ էթսինլէր, անլէր հագիգաթէն չօգ չալըշարլար:

Արմենիա

Ա. ԱՀԱՐՕՆԵԱՆ

ԹՕՀԱՅԻՅԷ

— Պիր Սքօչիւլը՝ վաչինկթօնըն սանէմինէ տիզգաթլէ պագտըղը էսնատա պիր Ամէրիգալը եաղլաշարագ, «Էֆէնտի պու փէք պէօյիւք վէ էյի ատէմ տիր, տուտագլարընտան ասլա եա- լան սուսուր էթմէմիշ տիր», տէր: Սքօչիւ- լը՝ «Կէօրիւնիւյօր քի օ տախի սիղին կիպի պուր- նունտան սէօյլէր իմիշ», ճէվապընը վէրիպ սա- վուշուր կիտէր:

— Պիր քիլիսատա եէնի նիքեա՛ն օլմուշ օլան կէլին վէ կիւվէյիյէ վաիզ նասիհաթ վէ- րիւր իքէն, «Չէվճին վաղիֆէսի գէվճէսինի տաիմա մուհաֆագա էթմէք, վէ գէվճէնին տէ ֆարըղ գէվճինէ իթաաթ, հիւրմէթ վէ մուհապ- պէթ կէօսթէրմէք վէ տաիմա անըն արգասըն- տան կիթմէք տիր», տէր: Կէլին «Փափազ է- ֆէնտի, նասիհաթընըղըն սօն իպարէսինի թէպ- տիլ էտինիզ, չիւնքի գէվճիմ փօսթաճը տըր, տաիմա արգասընտան կիտէմէմ», տէր:

— Ատէմին պիրի գարըսը իլէ պիրլիքտէ էչեա սաթուն ալմազա չըգար, պիր չօգ եէր տօլաշտըղտան սօնրա, պէօյիւք պիր մաղա- ղատա գարըսընը զայ էտէր, պիչարէ ատէմ պիր սաաթ պէօյիւճէք մաղազայը ալթ իւսթ էտէր պուլամազ: Էննիհայէ րասթ կէլտիլի իլք ատէ-

մէ, «Էֆէնտի գարըմը զայ էթտիմ» տէյինճէ, ատէմ թէրս պիր չէհրէ իլէ՝ «Մաթէմ էլպիսէսի եօղարը գաթտա սաթըլըր», տէր:

— Էլի աղըր պիր Իրլանտալը թաշ քէս-մէքտէ իքէն, պիր տօսթու չէքիճի էլինտէն ալարագ թաշը չէօյլէ քէսէրլէր տէյու պիր իքի տարպէ իլէ թաշը այըրտըր: Իրլանտալը «էլ-պէթթէ եարըմ սաաթ սըր գօլայլատըղըմ թաշը քէսէպիլիրսինիզ» տէր:

— Պիր Ինկիլիզ Ամէրիգայը վիյարէթ էթ-տիլի էսնատա, Ամէրիգատա հէր նէ կէօրսէ, Ինկիլթէրրատա օնտան պէօյիւյիւ պուլունաու-դունու սէօյլէր իտի: Պինալարը կէօրտիւյիւն-տէ՝ «Պիզիմ տիյարտա պունլարտան պէօյիւք պինալար վար տըր», արապալարը կէօրտիւ-յիւնտէ «Պիզիմ արապալար տահա պէօյիւք տիր», աթլարը կէօրտիւյիւնտէ «Պիզտէ տահա պէօյիւք աթլար վար տըր» տէր իտի: Վէհնա-սըլ Ամէրիգատա հէր կէօրտիւյիւ չէյ քէնտինէ քիւչիւք կէօրիւնիւր վէ պունու տա հէր սըրա-տա սէօյլէր իտի: Էվինտէ միւսաֆիր օլտուղը ատէմ պունա տայանամատը իսէ տէ միւսա-ֆիրինի թէքդիպ էթմէք իսթէմէտի: Լաքին կէճէլէյին աաէմ եաթաղա կիրտիյինտէ պու Ամէրիգալը պէօյիւք պիր թօսպաղը ալըպ անը պու ատէմլին եաթաղընըն իչինէ գօյտու: Ինկի-լիզ սապահլայըն գալզըպ եաթաղը իչինտէ պու պօյնու գըրթըմըլ գօճա թօսպաղըլը կէօրիւնճէ փէք թէլաշ իլէ էվ սահիպինի չաղըրտը վէ պունուն նէ տէմէք օլտուղունու անտէն սիւալ էյլէտի: Էվ սահիպի հիլ թէլաշ կէօսթէրմէյէ-րէք, «Էհ Էֆէնտիմ, գօրգմայընըզ, պու ան-ճազ պիզիմ մէմլէքէթին թախթա պիթիսի տիր», տէտի:

— Ատէմին պիրիսի քէնտի տօսթլարընա չէօյլէ պիր պիլմէճէ սիւալ էյլէտի: «Պիր ա-տէմին տէօրթ այապը պիր հայվանը վար իտի-պու հայվան հէմ անըն սատըգ տօսթու հէմ օճաղընըն հէմ գօյունլարընըն պէքճիսի իտի: Ավ էթտիյինտէ օնա հարտըմ էտէր, իւրիւր իտի վէ պիր չիֆթ գանատը վար իտի: Պու հայվանըն իսմի նէ՞ տիր», Տինլէյէնլէրտէն պիրիսի տէտի, «էյ, էյէր պիր չիֆթ գանատը վար տէմէսէ իտին պէն քէօփէք տէյէճէյի-տիմ, ամմա...» «Էվվէթ քէօփէք տիր» տէտի ատէմ, «Անճազ անը պուլմանըզ կիւճ օլտուն տէյու պէն օնա պիր չիֆթ գանատ վէրտիմ»:

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԵՐԼԷՐԻ

ԽԱՐԻՃԻ

Մաֆհօնիա. — Մաքէտօնիա մէսէլէլէրի էլան մուայէն պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էթմէմիշ տիր: Արնավուտուգ իլէ Սըրպլար արասընտա վուգու պուլան միւճատէլէյէ տաիր մէվսուգ խապէր ալընամամըլ տըր: Սըրպլար Արնավուտ հարաքէթինին քէնտի էհէմմիլէ-թինի զայիպ էթմէքտէ օլտուղունը, վէ Արնա-վուտարըն էլինէ կէչէն ետրէրի իսթիրտա տէթտիքլէրինի, հաթթա Արնավուտ պէօյիւք-լէրինին իլք մուվաֆֆազիյէթ իւզէրինէ եաղ-մալիրլիյէ տիւչիւպ տարմատաղըն օլտուգլա-րընը խապէր վէրիյօրլար: Արնավուտարտան վիլէնա թարիզիլէ կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ տէ, մուհարէպէ տէվամ էթմէքտէ օլուպ իքի թարաֆտան պէօյիւք զայաթ վուգու պուլմագ-տա տըր: Պիթթապի պու խապէրլէրին հէր ի-քիսի տէ թարաֆիլիտան վէրլիմիշ մալիւմաթ օլտուղունտան ինթիյաթլէ գապուլ օլունմալը տըր: Լաքին չու սահիշ տիր քի Ավսթրիա հիւքիւմէթի եինէ Սըրպիայա Արնավուտ հու-տուտունու թէճավուլ էթմէմէսինի իսթար էյլէմիշ տիր: Սըրպիա պաշ վէքիլի Մ. փասի տաիր Սըրպիանըն Ավսթրիա իլէ սամիմի միւ-նասէպաթ պէսլէմէյէ սայ էտէճէյինի թէյէիտ էյլէմիշ տիր: Արնավուտար իսէ փաթախթըն Տուրազօ օլմասընը, տէրհալ փրէնսին թայինի իլէ պիր գապինէ թէլքիլինի վէ Արնավուտ-լուգ ումուրունա էճնէպիլէրին միւտախէլէ էթմէմէսինի թալէպ էթմէքտէ իսրար էտիյօր-լար: Արնավուտուղուն պու միւչէվվէշ հալը վէ Եունանիսթան իլէ Թիւրքիա արասընտաքի մէ-սէլէլէրին էլան հալ ու թէսվիյէ էտիլմիշ օլ-մամասը, Մաքէտօնիա իւզէրինտէն հարպ պու-լութունուն հալա գալ օլմատըղընը կէօսթէ-րիյօրլար:

Միլթհէնկվի. — Սըր Ֆրէտէրիք Թրէվէս Լօնտրա ինսթիւթիւթտա րաւեօն պուլարընը պիր չիչէյէ թօփլայարագ անը թէպապէթտէ իսթիմալ օլունուր հալա վազ էյլէմէքլիյէ մու-վաֆֆազ օլմուշ տըր: Պու գաղ եախօտ պու-լար էօյլէ պիր գուվվէթի համիլ տիր քի, թէ-էսիրի պինլէրճէ սէնէ տէվամ էտէպիլէճէք տիր: — Հինտիսթանըն չիմալի էյալէթլէրինտէ Մէթօտիսթ քիլիսէլէր ազիմ մուվաֆֆազիյէթ պուլմագտա տըրլար: Պու եաղընլարտա փութ-

փերէնթէրտէն 150,000 քիչի վաճիթիւ էլէմիշէր տիր:— Պալլաւն մուհարէպէլէրինտէ Պուլլար-լարն զայաթընա տաիր աթիտէքի մալիւմաթ վէրիլիյոր:— Պուլլար հիւքիւմէթինն քէնմի պէյանընա կէօրէ Թիւրք-Պուլլար մուհարէպէ-սինտէ մագիթուլ զապիթան 313 վէ նէֆէրաթ 29,711, զայիպ օլան զապիթան 2, նէֆէրաթ 3193, տըր: Միւթթէհիտէր մուհարէպէսինտէ մագ-թուլ զապիթան 216, նէֆէրաթ 14,602, զայիպ օլան զապիթան 69, նէֆէրաթ 4,560 տըր: Շու հալտէ մագթուլլարն վէ զայիպ օլանլա-րն եէօքիւն սայըսը 52,716 վէ մէճրուհլար ա-րաւընտա ալիվիւնուտ օլանլարն սայըսը 10,000 տիր: Իսա Պօլաթինն աղըր խաւթա օլաու-ղու վէ ան պէ ան վէֆաթընա ինթիզար օ-լունտուղու Պէլլարատտան խապէր վէրիլիյոր:— Չինտէ իճրա օլունան ումումի ինթիխապ նէթիճէսինտէ Եուան Շի Գայ ճիւմհիւրիյէթ թի-յասէթինն ինթիխապ օլունմուլ տըր:— Լօնտ-րա սիւֆէրա գօնֆէրանսընն հէնիտէն վազի-ֆէսինն իպթիտար էտէճէյի սէօյէնիլիյոր:

Տ Ա Խ Ի Լ Ի

Սուրհան սուրա.— Պուլլարիա իլէ սուլէ մուհէտէսինն իմզաւանմար իւզէրինն Սատ-րազամ Սաիւ Հալիւմ փաշա՝ Պուլլարիա Խա-րիճիյէ նաղըրնա պիր թէլէղլուֆ քէչիտէ է-տիպ իքի մէմէքէթէր արաւընտա եէնի պիր տօթլուզ վէ իթիլաֆ տէվրէսինն ալըլաճա-ղընա էմին օլտուղունու պէյան էլէմիշ տիր: Պուլլարիա Խարիճիյէ նաղըր քէզա թէլէղ-րաֆիյէն վէրմիշ օլտուղու ճէվապընտա, Պուլ-լար հիւքիւմէթինն թէպրիքիաթընը արզ է-տէրէք պունտան պէօյէ իքի մէմէքէթ արա-ւընտա միւնասէպաթ Ե հասէնն թէսիս օլուն-մասընա արզուքէշ իտիյինի պէյան էթմիշ տիր Սատրազամ Սաիւ Հալիւմ փաշա քէնտի գօ-նաղընտա Պուլլար մուրախիսաւարըր չէրէֆինն պիր զիյաֆէթ քէչիտէ էթմիշ տիր: Քէզա թա-րաֆէյնտէն պիրիպրիլէրինն պաշա զիյաֆէթ-լէր տախի վէրիլմիշ տիր: Պուլլար մուրախ-իսաւարըր հուգուլ Ե շահանէյէ գապուլ օլուն-մուշար վէ զաթ Ե շահանէ գօնֆէրանսըն վա-սըլ օլտուղու նէթիճէ հաղընտա մէմնուիյէ-թինի պէյան իլէ Պուլլար մուրախիսաւարընն սուլէփէրվէրանէ մէսէքէթըրինի թազաիր պու-յուրմուշար տըր: Պուլլար մուրախիսաւարըր նամընա ճէնէրալ Սալօֆ Իսթանպուլտա կէօր-միւշ օլտուղարըր հիւսն ի գապուլտան տօլայը

մէմնուիյէթ պէյան էթմիշ տիր: Պուլլար հիւ-քիւմէթի Իսթանպուլ սէֆարէթինն Պուլլար մու-րախիսաւարընտան Մ. Թօչէֆին թային օլուն-մասը իչին Պապ Ե Ալինին քէչինի իսթիմզաճ էթմիշ վէ Պապ Ե Ալի տախի պէյան Ե մուվա-ֆազաթ էտէրէք, Մ. Թօչէֆ սէֆիր թային օ-լունմուլ տըր: Թիւրքիանըն Սօֆիա սէֆարէ-թինն իսէ սապըզ Աթինա սէֆիրի Մուլթար պէյ իլէ Խարիճիյէ նէզարէթի ումուլ Ե միւտիրի Սալիս պէյին իսթէրի զիք օ-լունմագտա իսէ տէ, հէնուղ քիմին թային օ-լունմաղըր գաթիյէն մալիւմ տէյիլ տիր: Ճէ-նէրալ Սալօֆ Թիւրք-Եուան միւնասէպաթընը եաղընտան թագիպ էթմէք իչին չիմտիլք Իսթանպուլու թէրք էթմէյէճէք տիր: Պուլլար հիւքիւմէթի պէր մուհիպ ի մուհէտէ Օսմանըր էսիրլէրինի սալը վէրմէյէ պաշամըր օլուպ իլք էսիրլէր գաֆլասըր էտիրնէյէ վասըլ օլմուլ տըր:

Թիւրիս վիւ Եուանիսրան.— Թիւրք Եու-նան միւզաքէրաթընը տէվամ էթմէք իւզրէ Բէչիտ պէյ եէրինն մուրախիսա թային օլունան Պապ Ե Ալի հուգուզ միւզավիլլէրինտէն Հրանդ պէյ Ապրօ՝ Աթինայա միւվասէլէթ էտէրէք Պապ Ե Ալինին թէքլիֆաթընը Եուան հիւքիւ-մէթինն թէպրիլ էթմիշ տիր: Հէր նէ գատար սօն կիւնլէրտէ Թիւրք-Եուան միւնասէպաթըր հաղընտա նիքպիլիք հիսա օլունմագտա իսէ տէ, Եուան հիւքիւմէթինն Պապ Ե Ալինին սօն թէքլիֆաթընա վէրէճէյի ճէվապ անլա-յըլմատըգճա պու պապտէ գաթի պիր Ֆիքր պէյան օլունմագ: Էյէր Եուանիսթան վէ Թիւրքիա արաւընտա մուալլադ օլան մէսէլէ եալընըր հիլզաֆ վէ քապիլիյէր մէսէլէսի օլտա իտի, հարպ իճթիմաւաթընա քիմսէ ինանմա-յաճադ իտի: Լաքին մէյտանտա Ասալար մեհե-յիսի կիպի զայէթ միւթէյէթթիթ վէ նաղիք պիր մէսէլէ վար սըր քի չայէտ Պապ Ե Ալի պունու միւզաքէրէ մասաըր իւզէրինն չըգար-մագտա իսրար էտէրսէ, հարպ մէօճթէմէլ տիր: Եուանլար իտաիա էտիյօրլար քի, Լօնտրա մուհէտէսիլլէ Պապ Ե Ալի՝ ատալար մէսէլէ-սինն հալընըր տիւվէլ ի մուզգամայա թէրք էթմիշ տիր, պինաէնալէյի անըրեուան հիւքիւմէ-թի իլէ միւզաքէրէ էտէմէզ: Տիլէր թարաֆտան մէհաֆիլ ի Օսմանիյէտէ, Լօնտրա մուհէտէ-սինն արթըր պիր հիւքմիւ իֆատէ էթմէտի-յի վէ Թիւրքիա պու կիւնքի միւսաիտ վա-զիլէթտէն իսթիֆատէ էտէպիլիւր իտիյի պէ-

յան էտիլիոն: Պապը Ալի ճեղարի ի սէլէսէ
եանի Սաղըզ, Միտիլի ղէ Սամս ատալարը
հազգընտան Հրանտ պէյ Ապրո Վստրթաւըյա
եէնի թէքլիֆթատա պուլունմուշ մը տըր,
պուլունմուշ իսէ խորար էտէճէք մի, իշթէ
էն մուհիմ ի.թի սիւալ: Պապը զաղէթաւար,
պուլ մէսէլէյի Պապը Ալիին հիշ թահրիք էթ-
մէյէճէլինի սէօյլէյօրլար: Պապը իսէ թէք-
լիֆ էտէճէք, լաթին խորար էթմէյէճէք աէ-
յօրլար: Թիւրք զաղէթաւարընտան ունալըլան
իսէ, հէմ ատալար մէսէլէսի մէվզուը միւ-
զաքէրէ օլաճադ, ղէ հէմ աէ Պապը Ալի խ-
րար էտէճէք ղէ էյեր Եունանիսթան հարպ
իլան էտէր իսէ, Օսմանլը օրտուսու փէք զրսա
պիր միւտտէթ զարֆընտա Եունանիսթանա
պիր աէրս վէրէճէք տիր: Եունանիսթան թէրխի
էթտիյի առքէրլէրի ղէ բէտիֆլէրի թէքրար
սիլահ ալթընա տալէթ էթմիշ տիր: Եունան
մաթպուաթը Թիւրքիա ալէյինտէ չիտտէթլէ
իտարէ ի գալէմ էթմէքտէ տիրլէր ղէ պու-
շէրաթ ալթընտա միւսթապպէլէ նիկպինանէ
պազմադ միւսթին օլմայօր:

Կիւմիլիյիսնի միւսթին.— Թալէաթ պէյ
Կիւմիլիյիսնէ մուրախիսալարընա Պուլզարիա
իլէ անալաւարընը ղէ մէսէլէլէրինի անընա
սէրիէն հալլ էթմէլէրինի թալսիյէ էթմիշ ղէ
պուլ թալսիյէնիս թէէսիրի գահիր օլմուշ տըր:
Կիւմիլիյիսնէ մէսէլէսի հազգընտա Թիւրքիա
ղէ Պուլզարիա արասընտա թէմամէն իթիլաֆ
մէվճուտ օլուպ հաթթա մէզքիւր մէսէլէլինի
սէրիէն հալլ օլունմուշ իլիւն պիր Թիւրք հէ-
յէթ ի մուրախիսալարընը Կիւմիլիյիսնէյէ աղի-
մէթ իլէ էհալիյի Պուլզար հիւքիւմէթինէ ի-
թաաթա տալէթ ղէ թէշվիդ էտէճէյի սէօյ-
լէնմէքտէ տիր: Կիւմիլիյիսնէ մէսէլէլինի աւ-
թըզ հալլ օլունմուշ նազարըլա պազըլապիլի:
Պիր խապէրէ կէօրէ տէ Պուլզարլար Կիւմիլի-
սնէյի իշղալ էթմէք իւզրէ չէհր ի մէզքիւր
իւզէրինէ հիւճիւմ էթմիլլէր իսէ աէ, Կիւմիլի-
սնէլլէլէր չէտիտ մուգալէմէթլէ Պուլզարլարը
կէրի սիւլիւիւշլէր ղէ անլէրտէն 148 մագթուլ
ղէ հարալը տիւշմիւշ տիր:

Պապը Ալի վի Տիւլիյի մուշազգաւա. Պապը
Ալի իլէ սիւլլէլի մուշազգաւաւաւա պազըլարը
արասընտա 1. Շըմէնտիֆլէրլէր, 2. Կէօմրիք
բէսմինին օ/0 4 թէզելիտի, 3. Էնէպի թա-
պասընտան թէմէթթիւ վէրկիտի ալընմուշ
ղէ 4. Բուսուը իսթիւաքիյէ ղէ սաիր մէսաիլ
հազգընտա միւզաքէրաթ ճէրէհան էթմէքտէ

տիր: Բուսիւն իլէ օլման միւզաքէրաթ իսթան-
պօտա Բուսիւն սէֆիլի Մ. Տը Կիրս իլէ Պապը
Ալի արասընտա ճէրէյան էթմէքտէ օլուպ էր-
մէնիսթանտա Բուսիւն վէրլէճէք օլան չը-
մէնտըֆէր իմթիյալարը հազգընտա պիր ան-
լայընա կէլինմէք իւզրէ տիր:— Ճալիտ պէյին
Ֆրանսա Խարիճիյէ նազըրը Մ. Փիշոն իլէ ազա
էթտիյի իթիլաֆնամէ, էնճիւմէն ի վիւքէլաճա
թէտպիզ ղէ գապուլ էտիլէրէք Մէճլիս ի վիւ-
քէլայա արզ օլունմուշ տըր:— Ալմանիա ղէ
Ֆրանսա արասընտա տախի չըմէնտըֆէր մէ-
սէլէլէրի հազգընտա թէքրար միւզաքէրաթա
պալանմըշ օլտուզունտան, Ճալիտ պէյ օն
կիւնէ գաւար Պէրլինէ կիտիպ Ալմանիա իլէ
տախի պիր իթիլաֆ ազա էթմէյէ չալընաճադ
տըր:

Միւքիւմէթի.— Հիւքիւմէթի Օսմանիյէ,
զէման իլէ միւլէնապըլ, միւքիւմէլ պէօյիւք
զըրհըլար ինչաւը իլիւն պիր թէրսանէ վիւ-
ճուտա կէթիւմէյէ ղէ պունու էվրօփա ին-
չաաթ աէսթիւսլարընտան պիրի մարիֆէ-
թիլլէ ինչա էթտիւմէյէ գարար վէրմիշ տիր:—
Թասփիլի Էֆէնար զաղէթասը թաթիլ օլուն-
մուշ տըր, Թանիկ վէ ժաւանալի զաղէթալարընա
իսէ թէքրար նէշր օլունմազա միւսաաաէ օ-
լունմուշ տըր:— Հասիլիյի գրուազէօրիւ գօ-
մանտանը, Ինկիլիթէրա ղէ Ֆրանսանըն պէօ-
յիւք թէրսանէլլէրինի զիյարէթ էթմէք իւզրէ
էվրօփայա աղիմէթ էթմիշ տիր:— Պիր խա-
պէրէ կէօրէ միւսալիւշյէ՝ պուլ զիյարէթի էս-
նապընտա պիր սէֆիլինէ ի հարպիյէ իշթի-
րա էտէճէք տիր:— Հիւքիւմէթէ գար-
չը խիյանէթ թէօհմէթիլլէ մահքիւմ օ-
լան 6 Բոււ 1 էրմինի էտիլնէտէ սալպէն
իտամ օլունմուշ տըրլար:— Սօն մուհարէպէ
միւնասէպէթիլլէ մահքիւմ հա միւլթթէհիւմ օ-
լանլար իլիւն աֆվը ումումի իլան օլունմա-
զը միւսթախպէր տիր:— Պազաաա խաթթը
իւզէրինտէ էյինթիլի թունէլինտէ պիր իշթիւլ
վուզու պուլարադ 22 ամէլէ թէլէֆ օլմուշ ղէ
11 քիլի հարալանմըշ տըր:— Թէքթուրտա-
զընտա պիր գալ գօլէրա միւսապը կէօրիւ-
միւշ տիր:— Մուհարէպէ էսնապընտա Շարպի
Բուսիլի չըմէնտիֆէր խաթթը իւզէրինտէ հօլ-
ճուլար ամէտընտը գաթ օլունմուշ իտի:
Պու հաթթա խաթթը մէզքիւր հօլճուլար ի-
չիւն ալըմըշ օլուպ Տէրիսաաաթթիլլէ Սօֆիա
արասընտա գաթարլար իլէմէյէ պալանմըշ
տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երմէնիսթանտա թաթալիզ օլունաճագ Իս-
լահաթ հագգընտա տաւվելի մուաղղամա Իս-
թանպօլ սիւֆէրասընըն կէչէն պահար իճթիմա
էտիպ պիր իսլահաթ լաիհասը հագըրլամաղա
թէչէպպիւս էթաիքէրի վէ Բուսիա սէֆիրի
Մ. Տը Կիրսին խուսուսի պիր փրօժէ թազ-
տիմ էթտիյի մալիւմ տիր: Ալմանիա՝ Բուսիա
փրօժէսինին պիր թազըմ մատտէլէրինէ իթի-
րազ էթմիշ օլմասը իւղէրինէ Ալման վէ Բուս
սէֆիրլէրի արասընտա խուսուսի պիր միւղա-
քէրէ պաչալանմը վէ նիհայէթ պազը թատիլաթ
իլէ Ալմանիա՝ Բուսիա փրօժէսինէ մուվաֆա-
գաթ էթմիշ տիր: Յրանսա վէ Ինկիլթէրա
տաիսի իշպու միւղաքէրաթտան խապէրտար
էտիլմիշ տիրլէր: Իշպու փրօժէսին թէքրար
տաւվելի մուաղղամա գապինէլէրինէ թազտիմ
օլունաճաղընը վէ գապուլ օլունաուղտա թաթ-
ալիզ օլունամասը իշիւն Պապը Այլյէ թէպլիզ
օլունաճաղընը փէթէրսպուրկտան Թան դագէ-
թասընա հագըրօլլար: Աղղային ժողով կէ-
չէն ձիւմասա ագտը իճթիմա էտէրէք, Երու-
սաղէմ վանքընըն իսլահը խուսուսաթընա,
աիտ վէ պիլխասսա վանքըն մալիյէճէ իտարէ-
սինի՝ Կեդրոնական վարչութիւն թարաֆընտան
ինթիլապ օլունան պիր հէյէթ հէտինէ թէվաի
էտէն մէվաստը գանունիյէի միւղաքէրէ էտէ-
րէք պազը խուսուսաթը թահթը գարարաւմը
տըր: Պայազիտտէ պուլունան Ս. Յով-
հաննու վանքըն Գիրտլէր թարաֆընտան պիր
հիւճիւմ վազը օլարագ վանք մուհասէրէ
օլունմուլ վէ օրայա հէտի սաաթ ալէտտէվամ
գուրչուն հաղմը տըր: Լաքին վանքըն առէմլէրի
չիտտէթլէ միւղապէլէ էտէրէք պիր գըթալտան
գուրթուլմուլ տըրլար: Փաթրիզ Զաւէն Կպիսի.
Պիթիւսէ վասըլ օլմուլ տըր: Վարչութիւն վէ
Միսցեալ Ընկերութիւն վէ սաիր ընկերութիւն-
լար, Փաթրիզ Իսթանպօլմ կէլիր իքէն խու-
սուսի վափօրլար իսթիճար վէ թէգիւն էլէ-
յէրէք, միւլարիլէյի Պօղազ իլինտէն Գարա տէ-
նիզին աղղընա գատար իսթիգպալ էթմէք վէ
օրտան Ղալաթա, բըլթըմընա չըգարագ ա-
րապալարա անը Գուլմ Գափուլա կէօթիւր-
մէք իշիւն պիր թազըմ հաղըրլըզլար կէօր-
մէքտէ տիրլէր: Փաթրիզ Էրզրումա հէ-
թիչալիլնտէ, Փաթրիզխանէնին մուրախաա-
լարը Թրապզոնա տօղրու հօլա չըգաճագ տըր-
լար: Գալֆահան էլթամիսանէսի իշիւն Նու-

նիկ Արթին պէյ վէ Տիկին Ճանըման պին
լիրա հէաիյէ էթմիշ տիրլէր: Էտիրնէ առաջ-
նորդը Ղեւոնդ Կպսի. Իսթամպօլա կէլմիշ վէ
ճեղապան սրբազանլա պէրապէր Տախիլիյէ հէ-
զարէթինէ կիտէրէք, Պուլզարիայա ֆիրար
էթմիշ Էրմէնիլէրին ալտէթի իշիւն սուհուլէթ
կէօթէրլմէսինի վէ փիւր Լօթինին Էրմէնիլէր
հագգընտաքի իֆթիրասընըն հիւքիւմէթ թա-
րաֆընտան բէամէն թէքղիպ օլունամասըն Թա-
լէաթ պէյտէն թալէպ էլլէմիշ տիր: Թալէաթ
պէյ միւլմէն օլանը իճրա էթմէյէ վաա էթ-
միշ տիր: Տեղապան Սրբազան Մէարիֆ հէզա-
րէթինէ կիտէրէք Նաղըր պէյ իլէ միւլապի
օլմուլ վէ Իսթանպօլ լիսէլէրինէ մուալլէն սա-
լտա Էրմէնի թալէպէլէրին մէճճանէն գապուլ
օլունամասընը իլթիմաս էթմիշ վէ Նաղըր պէյ
մուվաֆապաթ էտէրէք միւլթէտիր Էրմէնի
թալէպէլէրինին իսմինի պիլալրմէսինի ճե-
ղապան սրբազանտան թալէպ էթմիշ տիր:

ՓՐՕ. ՃԵՄԱԱԹԸ

Վեր. Ստեփան Զորիկեան կէչէն հաֆթա
ճիւմասա ոսպանը սաաթ ալաֆրակա 6 տա
վէֆաթ էտիպ, ճիւմասա էրթէսի էօյլէնտէն
սոնրա Յէրիքէօյ մէզարիսթանընտա տէֆն օ-
լունմուլ տըր: Միւթէվէֆաթի միւմաիլէյի 66
սինինտէ օլուպ Պաղչէճիք հագընընտա Օվա-
ճըզ գարիյէսինտէ տօղմուլ, կէնճ չաղընտա
Ինճիլի ճէմաաթա տաիլ օլմուլ, Մէրզիֆուն
իլմի իլահիյաթ մէքթէպինտէ իքմալը թահ-
սիլ էտիպ Պրուսա, Պաղչէճիք վէ սաիր հէր-
լէրտէ մուալլիմ վէ վաղ մապամընտա իշլէ-
միշ վէ սոն սէնէլէրինտէ Իսթանպօլուն Խաս
Բէօյ մահալլէսինտէ վաղըզլա մէշղուլ պու-
լունմուլ տըր: Վեր. Զորիկեան պու սոն սէ-
նէլէրտէ վիճուտճա էփէյի գաիֆլէնիլ օլուպ
պիր գաչ այ մուգատտէմ իզմիթտէ իքէն ա-
ղըր պիր խասթալըզ չէքմիշ իտի. Պու քէրրէ
պիր գաչ կիւն հաթագտա կէչիլէրէք սաքին
պիր սուրէթտէ րահաթընա տաիլ օլմուլ
տըր: Միւթէվէֆաթանըն 5 էվաալարընտան պի-
րիսի Վեր. Լեւոն Սրբի՝ Ամէրիգատա պիր
քիլիստէն չօպան վէ քէրիմէսի քէզա Ամէրի-
գատա պիր հիւքսէք մէքթէպտէ փիանօ մու-
ալլիմէսի տիր: Պու հաֆթա Սըվալ միսիօ-
նէրի Տօդ. Փէրի գէվէսիլլէ պէրապէր Ամէ-
րիգայա ալտէթ էլլէմիշ տիր: Միւմաիլէյին
սըհէթի միւթէզարըր օլմուլ օլունաղունտան
տօղթօրլար անըն իշտէն չէքիլիպ իսթիրահաթ

էթմէսինի թաւսիյէ էթմիլներ տիր: Տօզ. փէ-
րի իւք տէֆա օլարագ պունտան 47 սէնէ ազ-
տէմ Թիւրքիայա կէլմիլ զէ Այնթապ, Մարաշ
զէ Սըվապտա միսիօնէր զէ մուալլիմ մագաւ-
մընտա իչէմիլ տիր: Պիր գաշ սէնէ Մարաշ
իւմ ի իւահի մէքթէպինտէ մուալլիմիլք էթմիլ
տիր: Տօզ. փէրի րահաթ տիւշինէն, լաթիֆ
թապիաթլը զէ բուհանի ֆիքրլի պիր միսիօնէր
օլուպ էհալիմիլ իւզէրինտէ հիւան ի թէէսիր
հասըլ էթմիլ տիր:

Տէրիսաաաթէթտէ Կէնճ Խրիսթիան Շիր-
քէթի իչինի իւերի կէօթիւրմէք իչին խու-
սուսի սուրէթտէ ճէհա էտիմէքտէ տիր: Օ-
մագսէտէ Պէյօղլու զէ Իսթանպօլ թարաֆ-
լարընտա պիրէր միւքէլլէֆ պինա ինչա էտիլ-
մէք թասմիմ էտիլյօրսա տա չիմաիլք Պէյ
Օղլունտա միւնասիպ պիր ախարքընանտա պիր
օտա իսթիճար էտիլէրէք իչէ պաշտըմլըն
տըր: Պիր սէնէ դարֆընտա եէնի պինանըն ին-
չասընա տա թէչէպպիւս օլունաճաղը մէմուլ
տըր: Պու իչէ նաղարէթ էտէն հէյէթտէ Ին-
ճիլի Փրօթէսթան, Էրմէնի, Գաթօլիք զէ Օր-
թօտքս աղալար տախի պուլունմագտա տըր:
Հէր միլլէթտէն Շիրքէթէ ազա հաղըլանլարըն
ատէտի 150յի թէճաւուղ էթմիլ տիր: Միւս-
լիւմանլարտան տախի ազա հաղըլմագ իսթէ-
յէնլէր վար տըր: Մարաշ իւմ ի իւահի մէք-
թէպի Սեպտ. 17տէ աչըլմըլ օլուպ չիմտիքի
սընֆ 9 ազատան իպարէթ տիր: Իւմ ի իւա-
հի մէքթէպի մուալլիմլէրինտէն Վեր. Կարա-
պետ Յարութիւնեան Դեհլեմիլքէտէք Հաճըն
քիլիսէսինտէ վազ էթմէք իւզրէ Հաճընա կիթ-
միլ տիր: Մէզքիւր չէհրաէ պուլունան իքի
քիլիսէլէր տէ վաղըսըլ տըրլար: Տիյարպէ-
քիրտէ չիմտիլէտէք Ինկիլիլ գօնաօլօսը վա-
զիֆէսինի իֆա էթմիլ օլան Մր. Հէրիս, Ար-
նաւուտլուզ հուսուտընը թային էտէճէք գօ-
միսիօնտաքի Ինկիլիլ մուրախսաըն քեա-
թիպի թային օլունմուլ տըր:

Սօն խապերդեր:-- Թիւրքիա իլէ Եռնանիս-
թան արասընտա մուհարէպէ իհթիմալը հալա
քիւլլիւէն միւնտէֆի օլմամըլ տըր: Վիէննա-
տա պէսալին պուլունուլօրլար իսէ տէ սաիր
հէրլէրտէ նիքպինիյէ մէյլ էտիլօրլար: Պալ-
գանլարտա իւչինճիւ պիր հարպ զուհուր էթ-
տիլի թագաիրտէ Բուսանիանըն եինէ Սարպ
զէ Եռնան թարաֆընը թութաճաղընը խա-

պէր վէրմիլ տիր: Եռնանիսթան՝ ատալար
մէսէլէսինի Թիւրքիա իլէ միւզաքէրէ էթմէյէ
րազի օլմատըղընը պիլտիրմիլ տիր: Պիլճիւմլէ
Պալգան տէվլէթլէրին տէ ասքէր թօլլամագ-
տա օլատուլարը խապէր վէրիլյօր:-- Թիւր-
քիա-Պուլղարիա մուհնէսէնամէսինտէ հէր ի-
քի մէմլէքէթ արասընտա թէճաւուղի պիր
իթթիֆագը միւթէգամմին պիր խաֆի պէնտ
պուլունտուղու մէհաֆիլ ի սիյասիյէտէ ճէրէյան
էտիլյօր:-- Ատալար մէսէլէսինէ տաիր Իթալիա
իլէ Թիւրքիա արասընտա պիր իթիլաֆ պու-
լունտուղու խապէրի թէքզիպ էտիլյօր իսէ
տէ, պիւս պիւթիւն իհթիմալ խարիճինտէ տէ
զանն օլունմալար:-- Պուլղար էկզարքիսանէսինին
Իսթանպօլտան Սօֆիայա նագլ օլունաճաղը
խապէր վէրիլյօր:-- Տէվլէթ մէմուլարընըն
զաղէթալարա պէյանաթտա պուլունմալարը
պիր թագըմ կիւճիւքլէրի պատի օլտուղուն-
տան պունուն մէն զէ մէմնուլիյէթի մէմուրլա-
տան պունուն թէպլիլ օլունմուլ տըր:-- Փա-
րիկ մալիյէ գօնֆէրանսը հաղընտա քիւշատ է-
տիլէճէք տիր:-- Իսթանպօլ մուհնէսէնամէսի-
նի թաստըք զէ սուհտան սուլայը հիսս ի խօշ-
նուտիսինի պէյան զըմնընտա Պուլղար գրալը
թարաֆընտան Ջաթը Եհաննէյէ պիր թէլէդ-
րաֆ քէչիտէ էտիլմիլ օլուպ անա մուղապէլէ-
թէն Ջաթը չահանէ տախի մէզքիւր մուհնէ-
նամէյի թաստըք էտիպ նէթիճէտէն սուլայը մէմ-
նունիյէթին թէլէդրաֆլէ պէյան էթմիլ տիր:--
Էրմէնիսթանտա իճրասը մաթլուպ օլան
իւլահաթա տաիր Բուսանըն փրօժէսի հիւ-
քիւմէթ ի Օսմանիյէյէ թէպլիլ էտիլմիլ օլտուղը
զէ հիւքիւմէթին ճէվապը հաղընտա վէրիլէ-
ճէյի էվրօփա զաղէթալարընտա հաղըլյօր:
Մէզքիւր փրօժէտէ Բուսիս պէչ վիլայէթլէրէ
ուսուլմի պիր էճնէպի միւֆէթթիլ թային էթ-
մէք թէսաւվուրընտան չիմտիլք վազ կէչմիլ
իմիլ:-- Գալալա ճիւլարընտա Թիւրք պաշ-
պօղուլարլա Եռնանլար արասընտա միւսա-
տէմէլէր վուզու պուլտուղու խապէր վէրի-
լիյօր:

Միւսիւր ի մեսուլ վե սահիպ ի խրիյազ

Յ. Գ. ԳՐԻԴՈՐԵԱՆ

ԲԷՇԻՇԵՍԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱՐ

Տէրխասեք, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան Նօ. 32-34